

Acrocephalus

ATLAS DRAVE od Maribora do Ptuja

ACROCEPHALUS

glasilo Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana
journal of Bird watching and bird study association of Slovenia, Ljubljana

ISSN 0351-2851

naslov uredništva address of the editorial office	1000 Ljubljana, Langusova 10
glavni urednik managing editor	Iztok Geister, 6276 Pobegi, Kočjančiči 18 tel.: 0609/643 703, od 8 ^h do 9 ^h
uredniški odbor	Iztok Geister (oblikovanje in tehnično urejanje, layout & technical editorial board editing), Igor Pustovrh (svetovalec za fotografijo, photography), Slavko Polak (svetovalec za ilustracije, drawings), Andrej Sovinc (pomočnik glavnega urednika, assistant editor)
uredniški svet editorial council	Janez Gregori, Andrej Hudoklin, dr. Boris Kryštufek, Andrej Sovinc, Dare Sere, dr. Davorin Tome
lektor in prevajalec revised and translated by	Henrik Ciglič
fotoliti photoliths	ATELJE T. Škofja Loka, Stara Loka 68
tisk print	MEDIUM Radovljica
cena price	1000 SIT za številko, dvojna številka 2000 SIT, letna naročnina 5000 SIT
naklada / circulation	1000 izvodov

DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE BIRD WATCHING AND BIRD STUDY ASSOCIATION OF SLOVENIA

naslov / address	1001 Ljubljana, p.p. 2395
društveni prostori	Ljubljana, Žibertova 1, tel.: 061/133 95 16
uradne ure in srečanja	četrtek med 18. in 20. uro
predsednik president	Borut Štumberger 2282 Cirkulane 41 tel.: 062/761 000
podpredsednik vicepresident	Franc Bračko 2000 Maribor, Gregorčičeva 27 tel.: 062/29 086
tajnik secretary	Borut Mozetič 1000 Ljubljana, Rožna 7 tel.: 0609 625 210
žiro račun	50100-620-133-05-1018116-2385287
izvršilni odbor / executive board	A. Bibič, L. Božič, D. Dolenc, T. Jančar, P. Kmecl, B. Marčeta, T. Mihelič, B. Mozetič, S. Polak, A. Ramšak, B. Rubinič, D. Sere, A. Šorgo, B. Štumberger, T. Trilar, M. Vogrin in častna člana dr. S. D. Matvejev in dr. A. O. Župančič
letna članarina annual membership subscription	5000 SIT za posameznike, 3000 SIT za učence in študente, 1000 SIT za podmladek in 20.000 SIT za ustanove
Ineternational Girobank	Nova Ljubljanska Banka No. 50100-620-133 27620- 99885/0

Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva.

Revijo sofinancira Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, donator Prirodoslovni muzej Slovenije, sponzorja revije Mobitel in BirdLife.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-226/92 z dne 4. 3. 1992 sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Ornitološki atlas Drave od Maribora do Ptuja (1989-1992)

Ornithological Atlas of the Drava River between Maribor and Ptuj for the 1989-1992 period

Franc BRAČKO

UVOD

Namen Ornitološkega atlasa Drave med Mariborom in Ptujem je predstaviti razširjenost ptic gnezdilk znotraj mreže 1x1 km označenega območja in ugotoviti številnost posamezne vrste. Na raziskanem območju doslej ptic podrobneje še nihče ni prešteval, razen bele štoklje, katere številnost v SV Sloveniji spremljamo od leta 1965 (ŠOŠTARIČ 1965, JEŽ 1987, ŠTUMBERGER 1990). Ptice so bile popisane za Ornitološki atlas Slovenije (GEISTER 1995), pomembnejši podatki o opazovanju pa so bili objavljeni v reviji *Acrocephalus*. Zimsko štetje vodnih ptic dravskih akumulacij je opravil tudi BIBIČ (1988). V preteklosti je predel Drave med Mariborom in Ptujem dokaj natančno ornitološko predstavil REISER (1925). Kasneje pa je njegove podatke povzela tudi ANTIČEVA (1932) v delu *Pevci mariborske okolice*.

Seznam preletnikov in zimskih gostov, opazovanih v obdobju od 1980-1996 (tab. 3), ki zaokrožuje spisek ornitofavne za območje Drave med Mariborom in Ptujem, je objavljena na koncu.

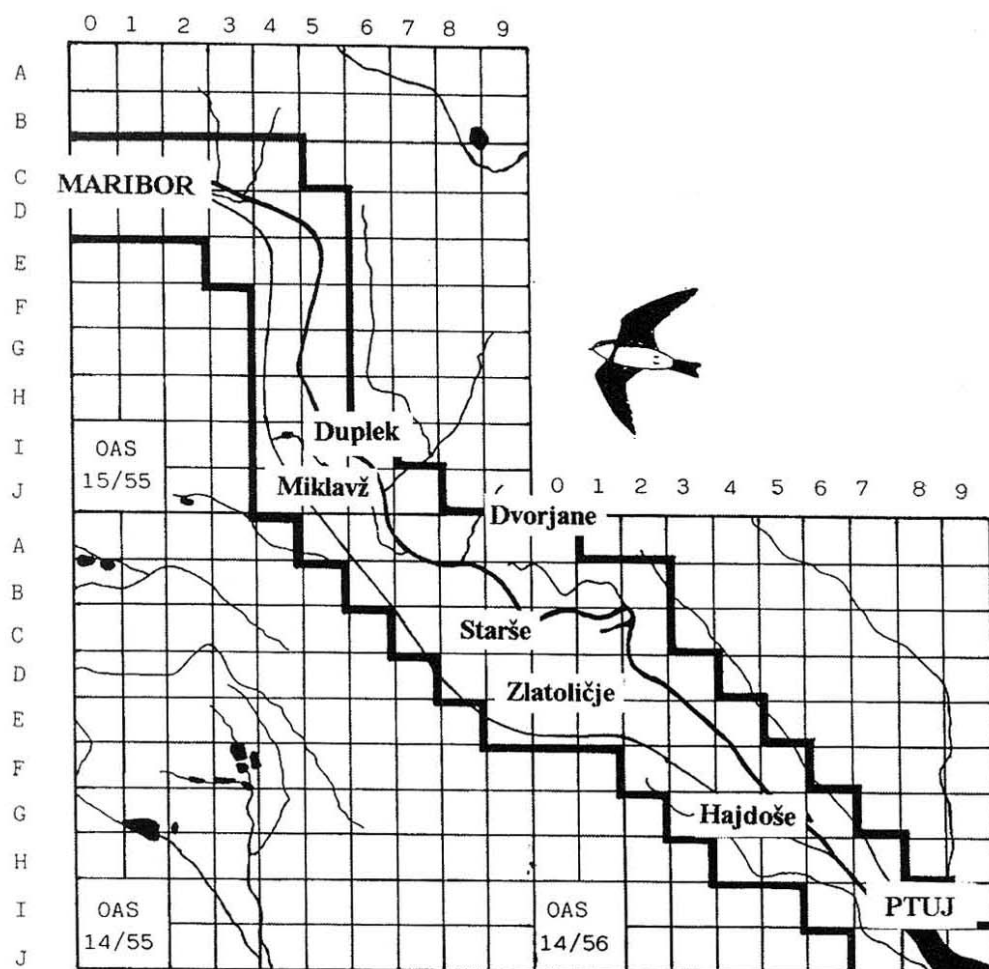
METODA DELA

Kmalu zatem, ko je leta 1989 stekel popis za Ornitološki atlas Ljubljanskega barja (SOVINC et al. 1993), smo se člani Štajerske sekcije DOPPS odločili opraviti podoben projekt na reki Dravi med Mariborom in Ptujem. Lokalni ornitološki atlas Drave smo zastavili kot širšo akcijo, v kateri naj bi sodelovalo čim več članov. Pri kartiranju na terenu so sodelovali: Milan Vogrin, Franc Janžekovič, Miro Vamberger, Matjaž Godec in avtor.

Terenska opazovanja v gnezditveni sezoni so potekala od leta 1989 - 1992. Vsak kvadrat smo raziskali v celoti vsaj trikrat. Delo na terenu je v gnezditvenem obdobju potekalo v zgodnjih jutranjih urah, ko je aktivnost ptic največja, in ga končali najkasneje sredi dopoldneva. Za vsak kvadrat je bil opravljen tudi nočni obisk, navzočnost ponoči aktivnih vrst pa smo ugotavljali tudi s pomočjo predvajanja njihovega oglašanja s kasetofonom in ugotavljanja povratnega odziva. Popis zajema kvantitativne podatke o gnezdilkah in njihovi prostorski razširjenosti, gostoti poseljenosti in živiljenjskem prostoru. Za nekatere vrste so zbrani fenološki podatki. Popisani so bili tudi preletniki in zimski gosti.

Metoda popisa temelji na kombinaciji štetja na območju z gostim linijskim prečenjem kvadrata in natančnega evidentiranja osebkov in osebkov njihovih teritorialnih lastnosti. Pri tem smo posebej pazili, da nismo šteli dvakrat. Za popis enega kvadrata smo povprečno potrebovali tri ure. Na težko prehodnem terenu (gozdnata loka) smo popis dva do trikrat ponovili in upoštevali maksimalno število pojočih samcev oz. registriranih parov. Za terenski popis smo pripravili poseben obrazec, v katerega je popisovalec vnašal ustrezne podatke, prejel pa je tudi karto območja v merilu 1: 25.000 z vrisano mrežo. Natančnost popisa je bila odvisna od zahtevnosti terena (težko prehodna loka, rečna struga), težavnostne stopnje odkrivnosti vrst in subjektivnega faktorja, na katerega je metoda morda še najbolj občutljiva.

Kot gnezdilke smo šteli vse osebkke, ki jih je po stopnji gnezditvene zanesljivosti

Slika 1: Mreža atlasa Drave Maribor-Ptuj velikosti 1x1 km

Fig. 1: Geographical chart of the Drava river between Maribor and Ptuj with 1 x 1 km grid

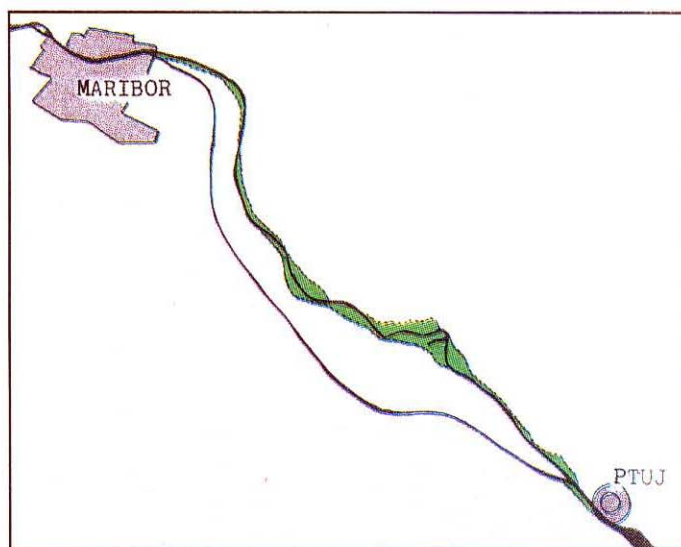
(GEISTER 1995) mogoče razvrstiti v kategorijo možna, verjetna ali potrjena gneznilka. Strokovna nomenklatura, slovenska imena ptic in UTM mreža 1x1 km je prirejena po GEISTERJU (1995). Ogrožene vrste ptic, ki so na Rdečem seznamu ogroženih ptic gnezdil Slovenije (BRAČKO et al. 1994), so v sistematskem delu označene z "Rdeči seznam" in ustrezno kategorijo ogroženosti.

OBMOČJE RAZISKAVE

Območje raziskave leži ob reki Dravi med Mariborom in Ptujem. Zajema 2-5 km širok pas pokrajine ob Dravi, vključno z dovodnim kanalom HE Zlatoličje in obronki razgibanih gričev Slovenskih goric na levem bregu reke. Predel med strugo Drave in kanalom pripada že Dravskemu polju, enemu izmed najbolj intenzivnih kmetijskih predelov v Sloveniji. Deloma sta vključeni tudi mesti Maribor in Ptuj z delom Ptujkega jezera. Obravnavano območje meri 76 kvadratnih kilometrov.

Urbana območja

Na skrajnem SZ delu obravnavanega območja leži Maribor, največje gosto naseljeno središče ob Dravi. Tukaj reka Drava zapusti masiva Pohorje in Kozjak in preide v subpanonsko ravnico. Vzdolž levega brega si sledijo vasi Malečnik, Zg.in Sp. Duplek, Dvorjane in Orešje. Veliko bolj naseljen je desni breg, Zrkovci, Brezje in Miklavž oblikujejo predmestje Maribora. Sledijo nekoč značilne panonske obcestne vasi: Loka, Rošnja, Starše, Zlatoličje, Slovenja vas, Hajdoše in Skorba. Slednja že prehaja v ptujsko predmestje. Gre za dvovrstne obcestne vasi s spremljajočimi gospodarskimi poslopji, ohišnicami in manjšimi sadovnjaki, ki običajno preidejo v polja in loko. Tukaj številno gnezdi kmečke in mestne lastovke, šmarnica, turška grlica in domači ter poljski vrabec. V Mariboru in Ptuju tudi črni hudournik. Zaradi stihijske pozidave je danes značilna struktura teh vasi skoraj izginila. Posebno razgibano in ekstenzivno kulturno podobo imajo obronki Slovenskih goric na levem

Slika 2 in 3: Primerjava razprostranjenosti dravske loke na začetku in na koncu tega stoletja.
Fig. 2 and 3: The extent of the Drava wooded floodplain at the beginning (left) and the end (right) of this century.

bregu, ki pa so žal tudi vse bolj poseljeni. Večjih industrijskih obratov, razen Meljskega bazena v Mariboru, Ptujске perutnine in HE Zlatoličje, na tem prostoru ni.

Loka

Loka je geomorfološko korito reke, poplavno območje vzdolž rek in potokov, ki sega od ježe do ježe in ga je ustvarila rečna dinamika (ŠTUMBERGER et al. 1993). Na reki Dravi med Mariborom in Ptujem se je značilna loka ohranila samo pod Miklavžem, Staršami, v Zrkovcih, pod Vurbergom in Orešjem. Ker rečne dinamike praktično ni več, postopno izginja tudi loka, zlasti prodišča in poplavni gozd, ki ga je človek na tem delu Drave izkrčil za nove njivske površine, značilno peščene, presušene in neplodne. Tako je v 80. letih pod Dvorjanami, Zlatoličjem in Hajdošami izginilo več 100 ha nekoč poplavnih gozdov loke. Zaradi padca podtalnice je ostanek poplavnih gozdov tudi vse bolj presušen in izgublja svojo podobo. Topolovi sestoji se sušijo, nadomešča pa jih robinija. Zaradi nenehnega izsekavanja so ponekod večje površine loke v stadiju zaraščanja. Tukaj najdemo visoke zeli (zlata rozga) in različne grmovnice, na primer: rdeči dren, trdolesko, kalino, glog in mlada drevesa. Tovrstni habitat naselijo različne vrste penic, močvirska trstnica, kobiličar, rečni

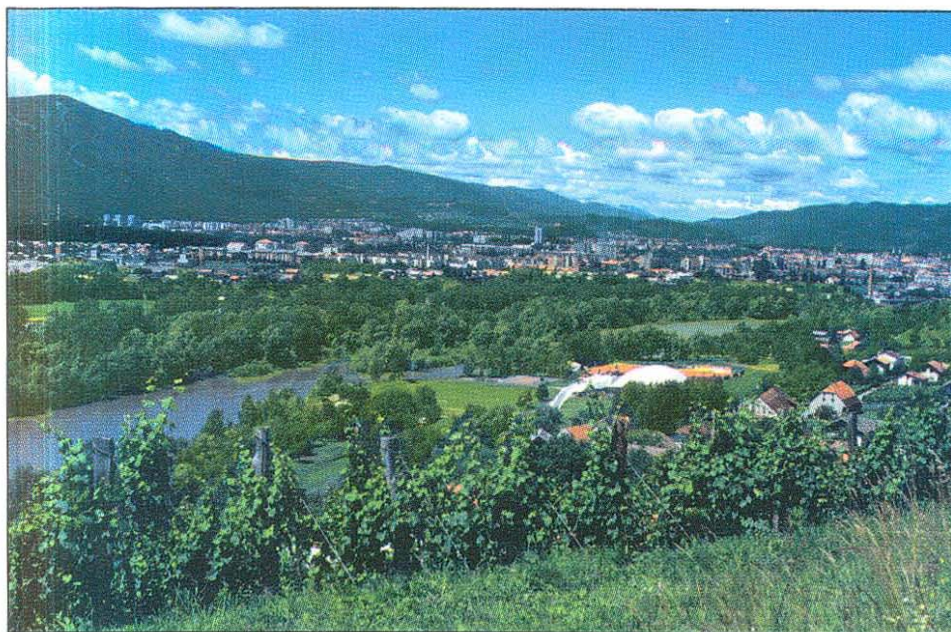
cvrčalec itd. Visoke vode Drave ostanke nekdanje loke sezonsko poplavlja.

Gozd in sadovnjaki

Gozdovi na prodnatih tleh med kanalom HE Zlatoličje in Dravo so zelo redki. Gre za manjše površine in ostanke nekoč mogočnih dobrav, ki so danes degradirane v dobove loge s prevladujočim rdečim borom in robinijo, kar je značilno za suha tla. Najdemo jih pri Miklavžu, Staršah in Loki.

Nekoliko več svetlih listnatih gozdov belega gabra in gradna, v katerih je ohranjen prebiralniški način gospodarjenja, pokriva obronke gričev Slovenskih goric, ki se raztezajo z večjimi presledki vzdolž levega brega Drave od krajinskega parka Kamensčak prek Vurberga pa vse do Ptuja.

Tukaj najdemo tudi ekstenzivne visokodebelne stare sadovnjake, ki poživljajo kulturno podobo pokrajine tako v estetskem kot ekološkem smislu. Tukaj med drugim gnezdiijo zelena žolna, vijeglavka in pogorelec. Marsikje sadovnjake izsekavajo in jih zaradi ugodne prisojne lege nadomeščajo z vinsko trto. Visokodebelne sadovnjake najdemo še v Zrkovcih, Malečniku, Sp. Dupleku, Dvorjanah, Orešju in Staršah, manjše nasade sadnega drevja pa tudi drugod.

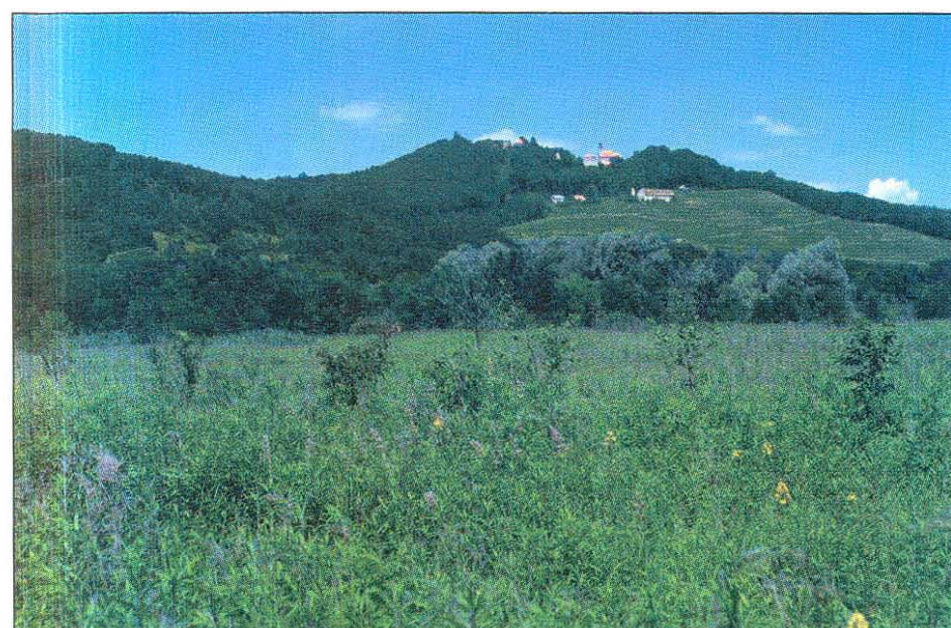
Slika 4: Maribor - v Melju urbani predeli neposredno preidejo v loko.

Fig. 4: Maribor - the urban districts at Melje transform directly into wooded floodplain.

Slika 5: Malečnik in Zrkovci - kanal HE Zlatoličje obdajajo velika intenzivno kmetijsko obdelana polja, vasi in manjši gozdi.

Fig. 5: Malečnik and Zrkovci - The Zlatoličje hydroelectric power plant canal is surrounded by large intensely farmed fields, villages and small forest.

Slika 6: Loka pod Vurbergom

Fig. 6: Wooded floodplain below Vurberg.

Slika 7: Mrtvica pod Vurbergom.

Fig. 7: Backwater below Vurberg.

Slika 8: Prodišče pri Hajdošah.

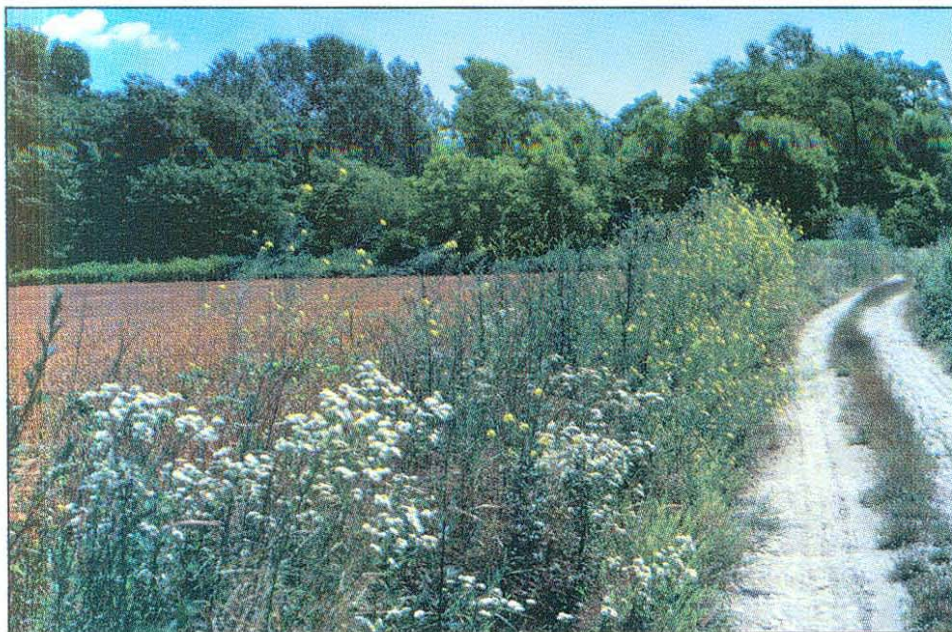
Fig. 8: Shingle at Hajdoše.

Slika 9: Visokodebelni sadovnjak v Dvorjanah.

Fig. 9: Traditional orchard at Dvorjane.

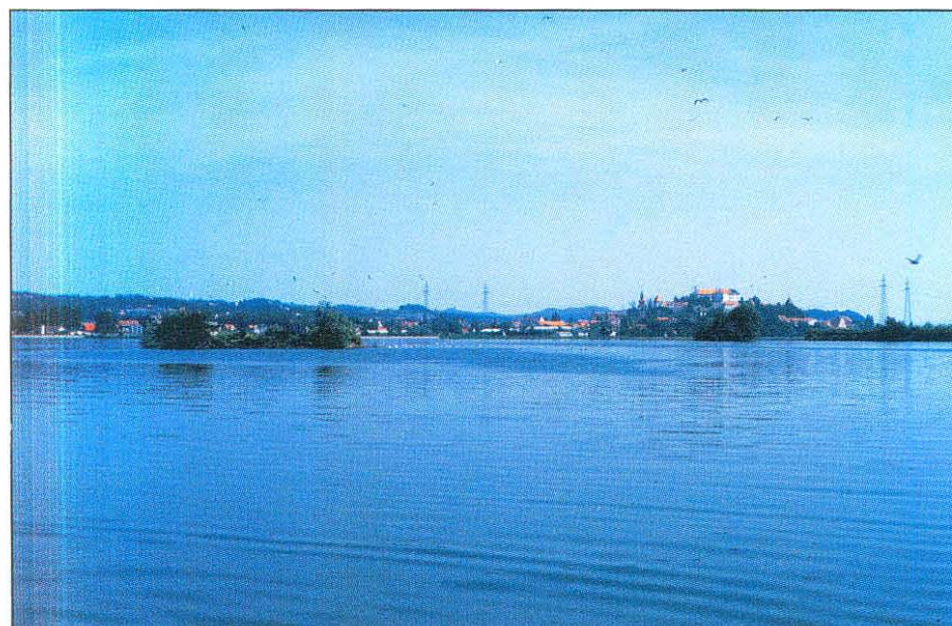
Slika 10: Dvoje ekološko ekstremnih habitatov - loka in polje.

Fig. 10: Two ecologically extreme habitats - wooded floodplain and field.

Slika 11: Reka Drava pod vasjo Zlatoličje.

Fig. 11: The Drava below the village of Zlatoličje.

Slika 12: Ptujsko jezero z otokoma in mestom Ptuj v ozadju.

Fig. 12: Lake Ptuj with its two islands and the town of Ptuj in the background.

Polja in travniki

Predel med Dravo in kanalom HE Zlatoličje je razen na območju loke intenzivno kmetijsko obdelan. Prevladujejo zlasti velike njivske površine z monokulturami koruze in sladkorne pese. Travnikov je bore malo, pa še ti so praviloma intenzivno obdelani. Močvirni in vlažni travniki so v celoti izginiti.

Tudi na levem bregu močvirnih travnikov ni več, zato sta gnezditve in preživetje bele štoklje v Sp. Dupleku že pravi čudež. Neprimerno več je polsuhih ali suhih travnikov. Temu botruje razgiban teren, ki ni primeren za njivske površine. Večja intenzivna monokulturna polja so v Zrkovcih, Dupleku (Johe) in Dvorjanah, kjer so kmetijci v te namene izsekali poplavni gozd dravske loke.

Vode

Vode so življenjsko najpomembnejši element pokrajine. Po izgraditvi kanala HE Zlatoličje reka Drava komaj še zasluži naziv reke. Z minimalnim pretokom (biološki minimum) je življenje v reki na robu preživetja. Bregovi Drave so večidel utrjeni s kamnometom, ki preprečuje erozijo brežin in nastanek večjih sten, primernih za gnezditve breguljk. Ob visokih vodah ponekod nastanejo le manjši udori, ki jih kmalu naseli vodomec, delno "zamaskirana" stena z drevjem in koreninami mu celo ustreza. Prodišča so maloštevilna in majhna, visoke vode Drave prod premetavajo le sem ter tja. Običajno se kmalu zarasejo z mladim vrbovjem in prodišče v nekaj letih izgine. Ker je rečna dinamika prekinjena, novih prodišč tako rekoč ni.

Poleg Drave ter v betonsko korito ukleščenega umetnega kanala HE Zlatoličje, je treba omeniti tri loške potoke s krajevnim tipičnim imenom Studenčnice; prva izvira pod Miklavžem in se že v Loki izliva v Dravo. Druga izvira v Rošnji in teče zelo onesnažena skozi Ptuj ter nadaljuje svojo pot do Šturmovcev. Studenčnica, ki izvira na Teznem v Mariboru, kmalu postane odtočni kanal odplak in se zaudarjajoča izliva v Malečniku v Dravo. Studenčnice niso le hidrološka znamenitost Slovenije, ki jih

javnost premalo pozna, temveč so tudi pomembne kot rastišče bogate vodne vegetacije in življenjski prostor mnogih živali.

Studenčnica v Miklavžu napaja tudi več manjših ribnikov, ki jih omenja že REISER (1925). Prve med njimi porašča trstika. Pod Zlatoličjem sta ohranjena mrtva rokava Drave, v Staršah pa je ostanek mrtvice preurejen v ribnik. Večji mrtvici, ki ju velike vode Drave občasno oživljajo in sta deloma zasuti ter močno poraščeni z vrbovjem in emerzno vegetacijo, vijugata pod Dvorjanami in Orešjem.

V Malečniku se v Dravo izliva manjši istoimenski potok. V Sp. Dupleku je ob manjši mrtvici iz zalite gramoznice nastalo jezerce, ki se napaja s podtalno vodo. Vzhodneje se proti Dvorjanam usmeri regulirani Mlinski potok, kjer se izliva v Dravo. Poleg že omenjene dupleške gramoznice, ki jo postopno preurejajo v jezero in je znana po koloniji breguljk, imamo gramoznico tudi ob kanalu v Dogošah in v Slovenji vasi. Več manjših gramoznih jam leži neposredno ob strugi Drave in jih občasno uporabljajo domačini. Omenjene gramoznice so pomemben nadomestni habitat malega deževnika in breguljke.

PODNEBJE

Podnebje je izrazito celinsko s subpanonskim vplivom. V predpanonskem svetu so padavinske vrednosti v vseh pogledih najnižje v Sloveniji, povprečno pade na leto 870 mm padavin, največ (285 mm) poleti v obliki neviht, najmanj (150 mm) pozimi, v gnezditvenem obdobju približno 250 mm. Snežna odeja navadno ni debela, vztraja pa okrog 40 dni, medtem ko vegetacijsko obdobje traja skoraj šest mesecev (Gregorič, Kalan, Košir v GEISTER 1995).

DRAVA NEKOČ IN DANES

REISER (1925) v svojem bogatem izročilu piše o dravski loki med Mariborom in Ptujem, kot o nedostopnem območju s številnimi rokavi in prodnatimi otočki, kjer gnezdi prlivka. V erodiranih stenah brežin

so gnezdile breguljke, ena izmed večjih kolonij je bila v Hajdošah. Prlivka je izginila, breguljke pa danes životarijo le še v gramoznicah. Omenja Črno mlako pri Dupleku, kjer je v močno poraščenem mrtvem rokadu priljubljeno počivališče modre taščice na selitvi. Tudi ANTIČEVA (1932) omenja to lokaliteto, kjer bi naj modra taščica celo gnezdila, nedvomno pa je ta podatek pobrala pri Reiserju in ga razlaga po svoje. Danes je Črna mlaka pozidana in kultivirana. Na delu travnika v manjši ulegnini nanjo spominja le nekaj stebelc trstičja. Kakšna je bila takrat dravska loka, si danes lahko ogledamo še v spodnjem toku Drave od izliva Mure naprej. Dravska loka med Mariborom in Ptujem je v manj kot 100 letih skoraj v celoti izginila (sliki. 2 in 3).

Za okolico Maribora in Dravsko polje REISER (1925) omenja tudi gnezditve zlatovranke in črnočlega srakoperja. Južna postovka je bila povsod znatno pogostejša od navadne. Na pobočjih Kalvarije in verjetno tudi Meljskega hriba je gnezdil slegur. Danes so vse omenjene značilne ptice kulturne krajine na tem območju v celoti izginile. Izguba območja dravske loke med Mariborom in Ptujem in značilne ekstenzivne kulturne krajine, gledano z vidika naravne dediščine, je neprecenljiva. Verjetno tudi nikoli ne bomo ugotovili, kakšno bogastvo je skrivala poplavna loka, saj ekoloških raziskav in inventarizacije, razen zgodovinskih podatkov REISERJA (1925), ki je loki pripisoval velik pomen, ni opravil nihče.

Danes na tem delu Drave obstajajo zavarovana območja. Med Zirkovci in Brezjem sredi polja leži Gaj, manjši gabrov gozdiček, ki ga je občina Maribor že leta 1980 proglasila za ornitološki rezervat. V starih drevesnih sestojih gnezdijo veliko duplarjev (belovrati muhar), nameščenih pa je tudi okrog 50 gnezdilnic. Rezervat je primeren za izobraževalne namene in ga letno obišče veliko osnovnošolcev. Leži v kvadratu 15/55, E 3. Mariborska občina je leta 1992 z odlokom (Medobčinski ur. vest. 1992, št. 17) proglasila 2150 ha za Krajski park Drava, da bi v njem zavarovala zadnje naravne predele rečne loke. Žal veliko prekasno. Danes bi reki Dravi

morali vrniti ves nekdanji poplavni pas, tudi kot ukrep pred nepredvidljivimi poplavami in preprečitve večje gospodarske škode. Renaturacija loke bi pomenila ogromen prispevek k ohranitvi živega rečnega organizma. Loka pomeni ornitološko najpomembnejši ekosistem tega območja.

REZULTATI

V štiriletnem obdobju je bilo evidentiranih 177 vrst ptic, od tega 88 gnezdilk (popisanih je bilo skupno 353400 osebkov). Ptice smo popisovali 138 terenskih dni v gnezditenem in 69 v zimskem obdobju, skupno torej 207 terenskih dni. Skupaj s pticami, opazovanimi od leta 1980-1996, je bilo opaženih 234 vrst.

Nad 75 % zasedenih kvadratov ima vsega 11 vrst gnezdilk (tab. 2). Z manj kot 100 pari je zastopanih 54 vrst gnezdilk.

Na raziskanem območju Drave je bilo ugotovljenih 33 vrst gnezdilk z Rdečega seznama, od tega pa je 24 vrst življenjsko vezanih na rečno loko in obrobne habitate. Pri nekaterih vrstah podajam tudi opažanja in oceno o vzrokih ogrožanja.

Legenda:

ŠGP... - skupno število gnezdečih parov v kvadratih

ŠPK... - število parov v kvadratu (max., min., povp.) ali gostota (max., min., povp. št. parov / 1kmy) na majhni površini (1kmy)

ŠZK... - število (delež) zasedenih kvadratov

Npovp... - povprečno število parov na kvadrat (preračunano na vseh 76 kv.) ali gostota gnezdečih parov na 1km² na veliki površini (76 km²)

Key:

ŠGP - total number of breeding pairs in separate squares

ŠPK - number of pairs per square (max., min., avg.)

ŠZK - number (share) of occupied squares

Npovp - average number of pairs per square (calculated on the basis of all 76 squares)

0007 **Mali ponirek** *Tachybaptus ruficollis* Gnezdi na ostankih mrtvic, poraščenih z vodnim rastlinjem. To so njegova naravna gnezdišča, vidimo pa ga lahko tudi na ribnikih, v gramoznicah in mlakah. Jedro SV slovenske gnezditvene populacije je na Ptujskem in Dravskem polju, Slovenskih goricah ter Prekmurju (ŠTUMBERGER, DENAC 1994). Na ribnikih ga ogroža požiganje in čiščenje obvodne vegetacije ter vlaganje tujerodnih rastlinojedih ribjih vrst, kar je vse razlog za izginjanje vodne flore.

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 5 (6 %) Npovp.: 0,07

0134 **Bela štoklja** *Ciconia ciconia*

Bela štoklja gnezdi na drogu električne napeljave v Sp.Dupleku in v Miklavžu. Leta 1989 je gneznila tudi v Zrkovcih, toda čez dve leti je par gnezdo zapustil. Tradicionalno zasedeno gnezdo na dimniku župnišča v Dvorjanah je leta 1984 par zapustil in ga danes ni več. Prvi samci zasedejo gnezda že sredi marca, družine z mladiči pa gnezditveni teritorij zapustijo običajno sredi avgusta. Bela štoklja se prehranjuje na travnikih (rada hodi za motorno kosilnico), poljih, ob potokih in podobno. V Dupleku obiskuje plitvine tamkajšnje gramoznice, v Miklavžu ribnike na Studenčnici in strugo Drave. Ogroža jo izsuševanje vlažnih travnikov (so že izginili!), spreminjanje travniških površin v njive in uporaba pesticidov. Rdeči seznam (E 2, 2. b).

ŠGP: 3 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

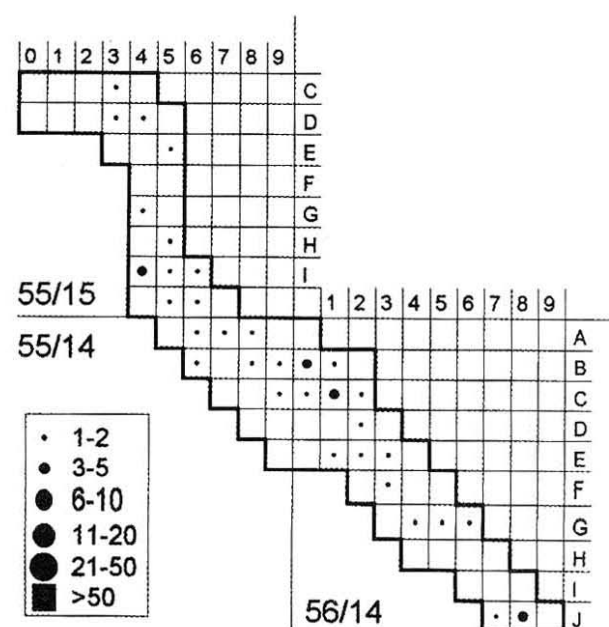
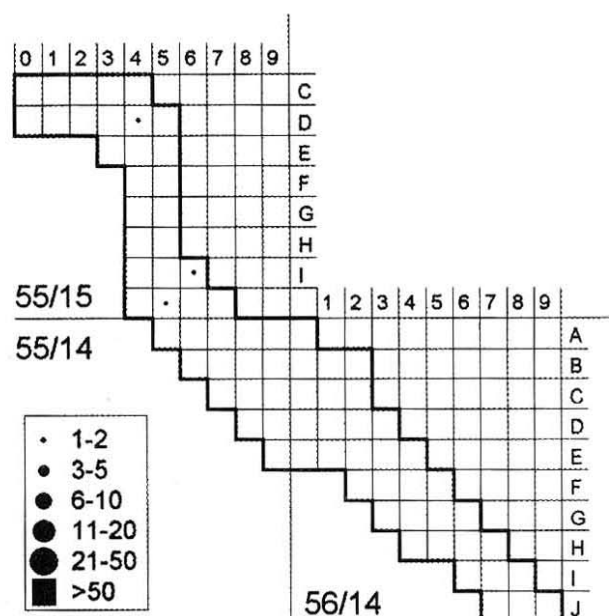
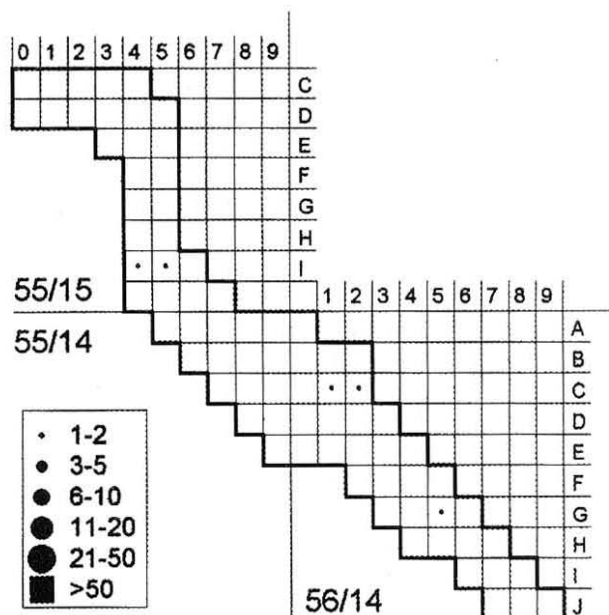
ŠZK: 3 (3 %) Npovp.: 0,03

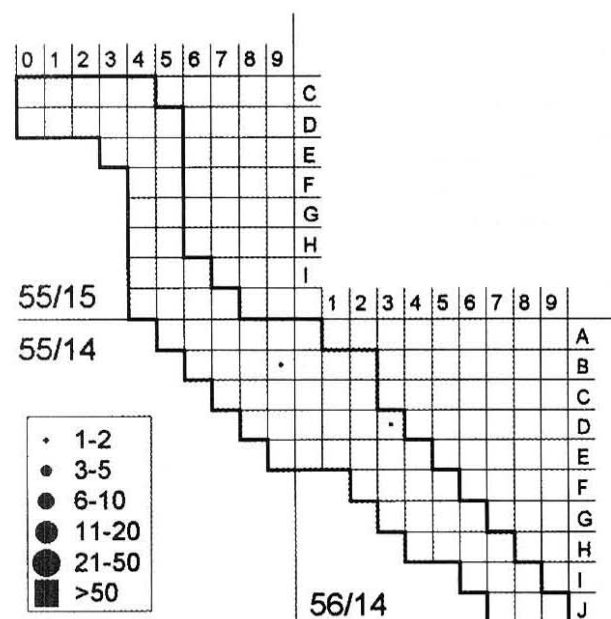
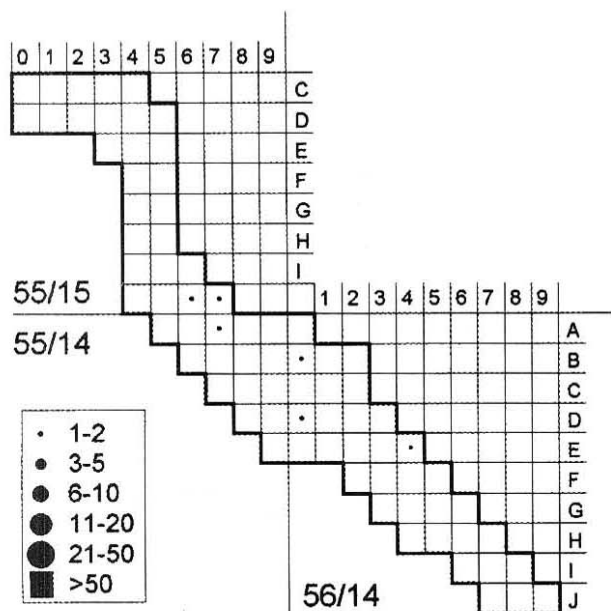
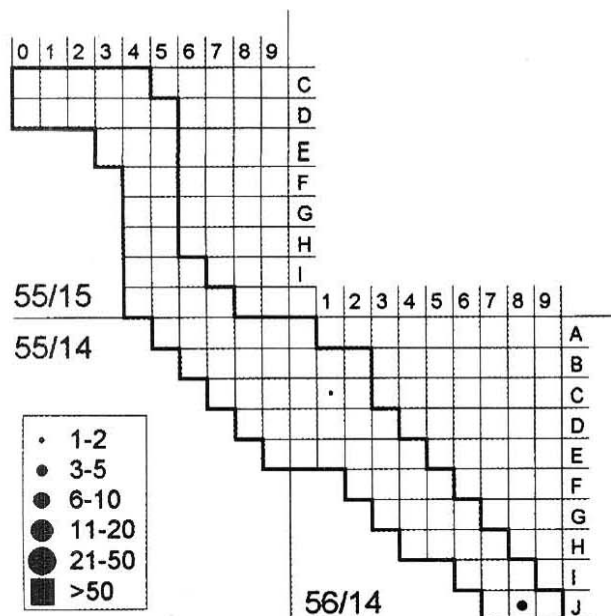
0186 **Mlakarica** *Anas platyrhynchos*

Je najštevilnejša rasa. Naseljuje dravsko loko in ribnike z bujno podrastjo, kjer lahko skriva gnezdo. Včasih gnezdi v loki, tako da je od vode oddaljena več sto metrov, pa tudi ob melioracijskih jarkih jo srečamo. Gnezdi tudi v ščavju ob dravskem kanalu HE Zlatoličje. Z gnezdenjem prične zelo zgodaj, lahko že sredi marca. Kot lovno perjad jo lovci tudi naseljujejo.

ŠGP: 54 ŠPK: max.: 4, min.: 1, povp.: 2

ŠZK: 33 (43 %) Npovp.: 0,71

0203 **Čopasta črnica** *Aythya fuligula*

Na otoku Ptujkega jezera vsako leto gnezdi do pet parov. Redno gnezdi tudi na mrtvem ro kavu pod Zlatoličjem, ki se zarašča z vodnim rastlinjem, kar ji za gnezditvev ustreza. Zunaj gnezditvenega obdobja jo lahko opazujemo povsod na Dravi. Rdeči seznam (R 4, **4. b).

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 5, min.: 1, povp.: 3
SZK: 2 (2 %) Npovp.: 0,07

0231 **Sršenar** *Pernis apivorus*

Naseljuje mirne predele dravske loke, kjer si v starih sestojih listavcev zgradi z zelenimi vejicami "zamaskirano" in od debela odmaknjeno gnezdo, običajno na visokih drevesih z vodoravno iztegnjenimi vejami. Leta 1984 v Zrkovcih odkrito gnezdo z dvema mladičema je bilo na belem topolu (BRAČKO 1984). Gnezda so bila znešena tudi na dobu, brestu in črnem topolu. Košeni in presvetljeni poplavni gozd mu je zelo pogodu: mnogokrat se prehranjuje kar v gozdu na tleh. Podobna opazovanja s takšnim načinom prehranjevanja so poznana tudi iz drugih poplavnih gozdov Drave (B. Štumberger ustno). Zaradi izsekavanja gozdne loke, megalomanskih agromelioracij v sedemdesetih in osemdesetih letih ter nemira je v lokah ob Dravi vedno redkejši. V času spomladanske selitve lahko opazujemo selitev sršenarjev v jatah, posebno v slabem vremenu, ko letijo nizko (BRAČKO 1992). Dne 19.5.1991 je prek Maribora letelo 167 sršenarjev (Božič 1992). Kot selivec gnezdi zelo kasno, mladiči se speljejo šele sredi ali ob koncu avgusta in se v zraku značilno mijavkajoče oglašajo. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 6 (7 %) Npovp.: 0,07

0267 **Kragulj** *Accipiter gentilis*

V času popisa je bilo eno gnezdo najdeno v gozdnati loki pod Dvorjanami. Drugi par je gnezdil v gozdu na griču pri Vurbergu. V primeru motenj si v naslednjem letu običajno poišče novo gnezdišče, tako da število gnezdečih kraguljev izrazito niha. Naseljuje gozdno in presvetljeno loko z bližnjimi polji. Gnezdo je ponavadi visoko v krošnji in prikrito. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 2 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 2 (2 %) Npovp.: 0,02

0269 **Skobec** *Accipiter nisus*

Naseljuje predvsem gozdnato loke, listnate gozdove na levem bregu in manjše gozdne sestoje ob dravskem kanalu. Pogosto je bil opažen v presvetljeni loki in na polju s pasovi drevja in grmovja. Živi zelo prikrito in ga v času gnezdenja skoraj ne opazimo. Včasih gnezdi presenetljivo blizu človeških naselij. Tako je bilo 11. 7. 93 v Stražunskem gozdu v Mariboru najdeno gnezdo na smreki, le slabih 200 metrov od naselja. Zelo aktiven je ob zori in zvečer. Zadnja leta opazamo, da populacija skobca močno nazaduje. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 4 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 4 (5 %) Npovp.: 0,05

0287 **Kanja** *Buteo buteo*

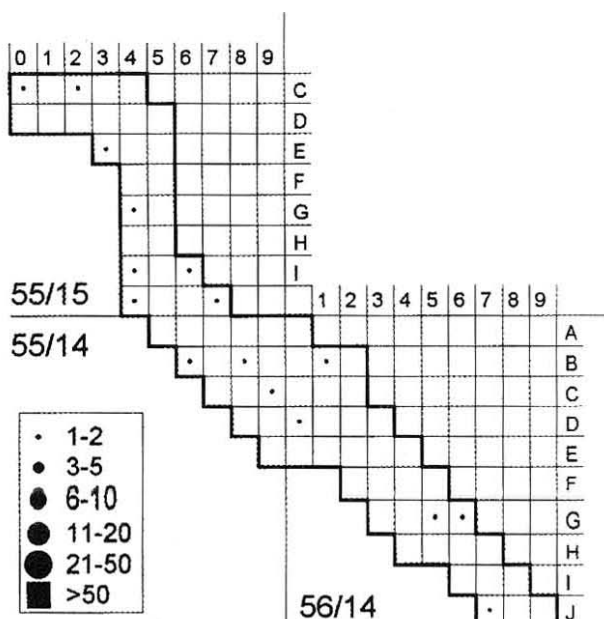
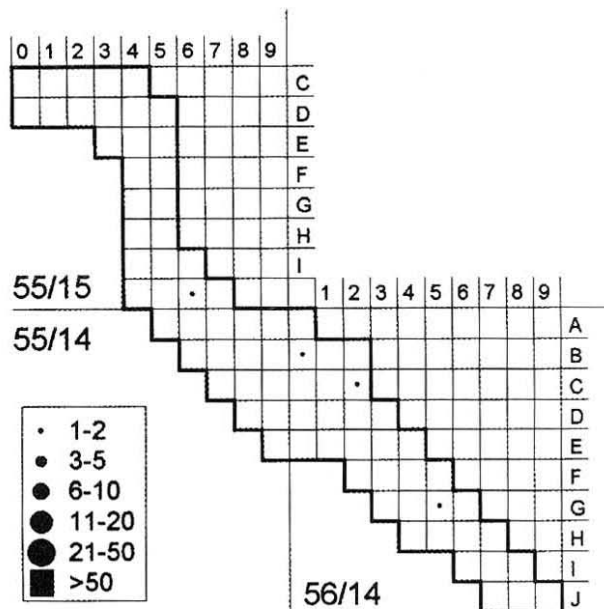
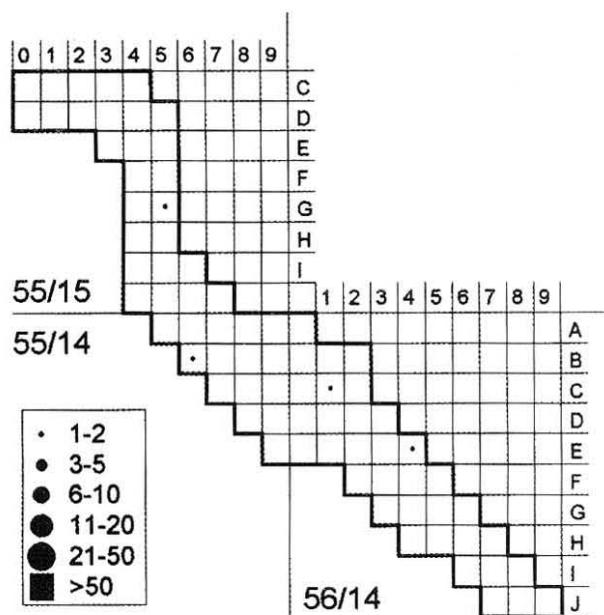
Srečamo jo tako v loke kot ob dravskem kanalu in na polju. Gnezdi v starih sestojih loke in v hostah ob kanalu, kjer je več miru in hrana na bližnjih poljih. Gnezdi v vsaj štirje pari, čeprav je v nekaterih letih, glede na opažene osebe, to število lahko tudi večje. Male sesalce lovi zlasti na poljih, ob robovih cest, na smetiščih in podobno. Številnejša v zimskem času.

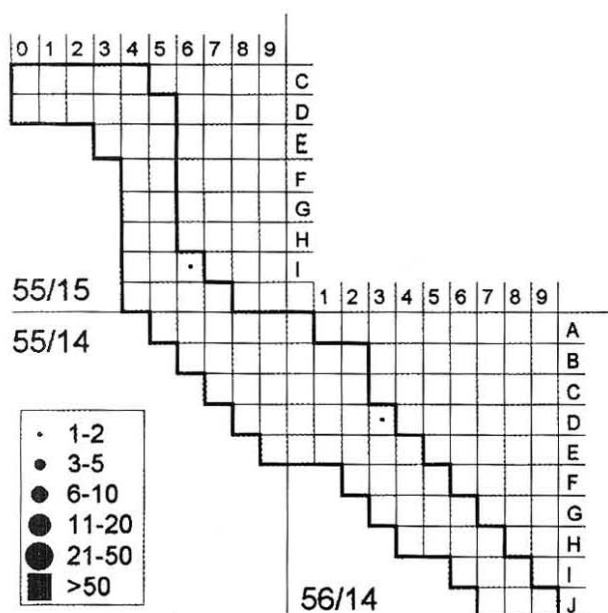
ŠGP: 4 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 4 (5 %) Npovp.: 0,05

0304 **Postovka** *Falco tinnunculus*

Je najpogostejša ujeta na tem delu Drave in naseljuje petino (21%) kvadratov. Živi v vaseh, na robu naselij, pogosto jo srečamo v mestu pa tudi na robu loke, kjer so polja in travniki njeno prehrambeno zaledje. Gnezdi v zapuščenih gnezdih srak, sivih vran in šoje, v raznih odprtinah ali linah visokih zgradb (stari mariborski zavori, bolnišnica, žitni silosi) in na krušljivi steni Meljskega hriba. Gnezditvena in prezimovalna populacija sta dokaj stabilni. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

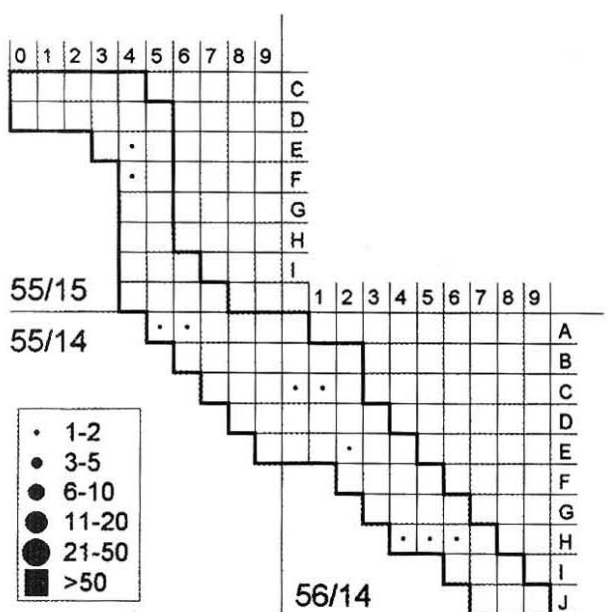
ŠGP: 16 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 16 (21 %) Npovp.: 0,21

0310 **Škrjančar** *Falco subbuteo*

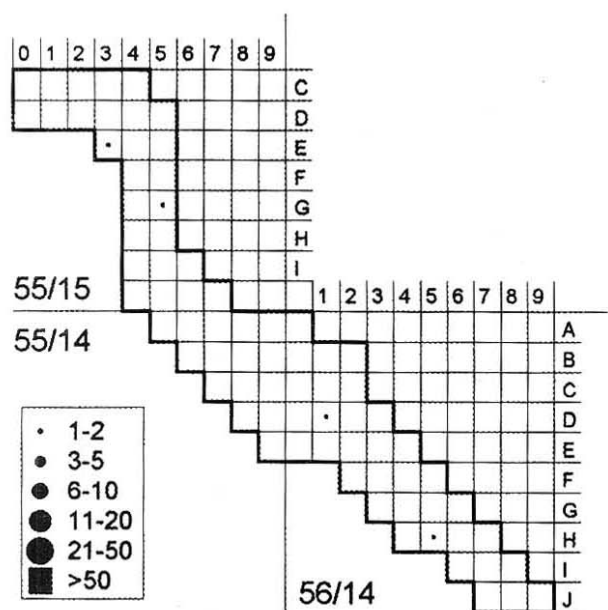
Dokaj skrivnosten sokol, ki ga srečamo v mirnih predelih loke in na obrobju večjih gozdnih sestojev. Čeprav nam gnezda ni uspelo najti, sta dva para svatovala, pa tudi s plenom v krempljih sta kasneje letala vedno v smeri iste lokalitete, kar kaže na gnezditev. Domnevna gnezdišča so v bližini vasi z močnimi populacijami kmečkih in mestnih lastovk, ki so škrjančarju osnovni plen. Včasih sem ga v zraku opazoval pri lovu tudi v središču Maribora. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 2 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 2 (2 %) Npovp.: 0,02

0367 **Jerebica** *Perdix perdix*

Opazena na obrobju loke, ki meji na polja in razmeroma redke travnike s pasovi grmovja. Pogosto gnezdi tudi v žitu. Samica z osmimi kepčki je bila 4. 6. 89 opazena v košeni presvetljeni loki pri Zlatoličju. Zadnja leta je bila tudi umetno vložena, po trditvah lovcev se število populacije počasi izboljšuje. Seveda pa umetno vlaganje ni rešitev za obstoj vrste, temveč ohranitev in renaturacija njenega habitata ter ekstenzivno kmetovanje. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 13 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1
SZK: 10 (13 %) Npovp.: 0,17

0370 **Prepelica** *Coturnix coturnix*

Veliko bolj redka kot jerebica. Naseljuje polja, slišimo jo zlasti v žitu in pšenici, redkeje na travnikih, ki so večinoma intenzivno obdelani. Prvi spomladanski podatek je z dne 18. 5. 89. Gnezdeča populacija na tem delu Drave izredno niha. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

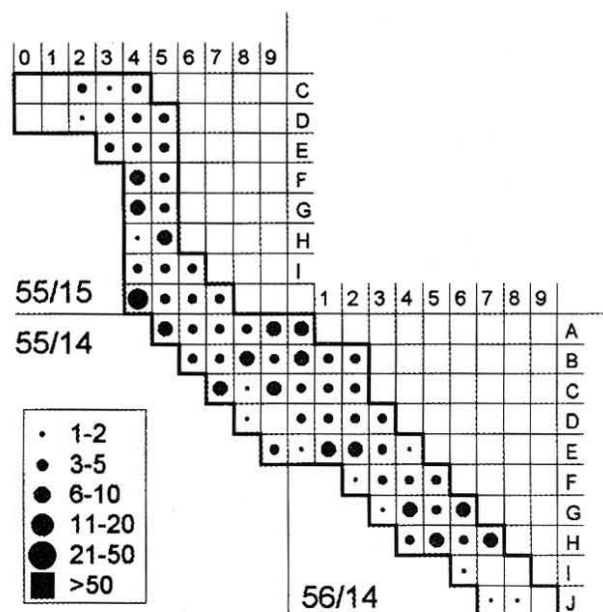
ŠGP: 4 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 4 (5 %) Npovp.: 0,05

0394 **Fazan** *Phasianus colchicus*

Naseljuje skoraj celotno območje razen mestnih jeder in vasi. Stevilnejši na obrobju lok, ki mejijo na polja in travnike, in na kulturno pestro strukturiranih poljih. Na večjih monokulturah je veliko redkejši. Lovci ga tudi umetno vlagajo.

ŠGP: 292 ŠPK: max.: 11, min.: 1, povp.: 4

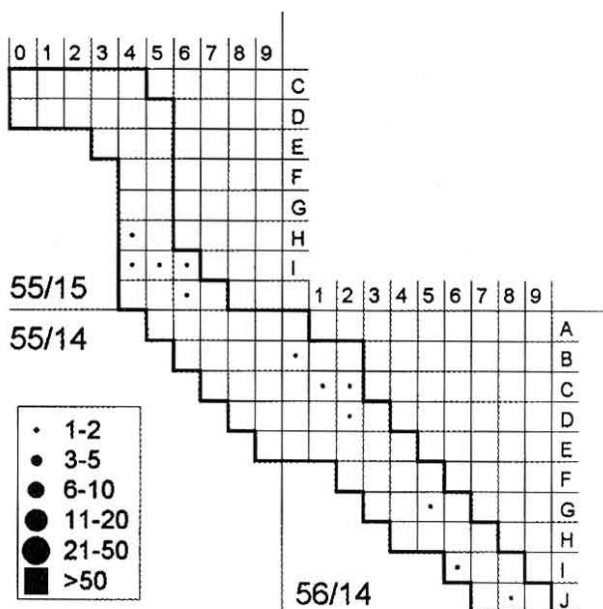
ŠZK: 68 (89 %) Npovp.: 3,84

0424 **Zelenonoga tukalica** *Gallinula chloropus*

Naseljuje ostanki mrtvic in z vodnim rastlinjem poraščene ribnike. Zadovolji se že z manjšo vodno površino, ki si jo deli z majlim ponirkom.

ŠGP: 13 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

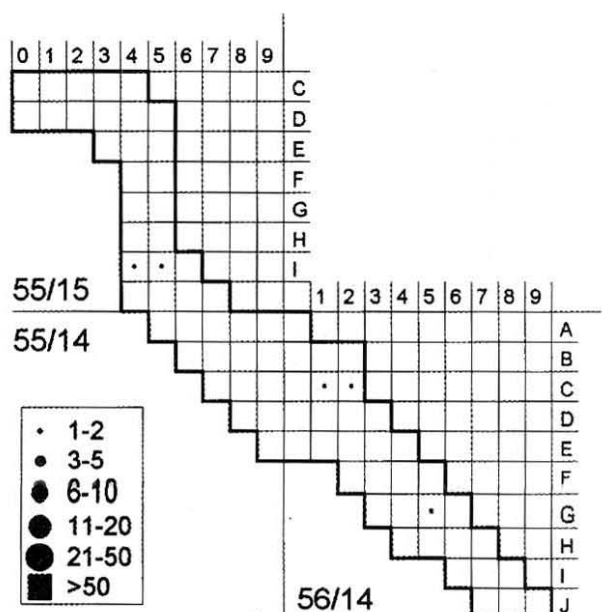
ŠZK: 12 (15 %) Npovp.: 0,17

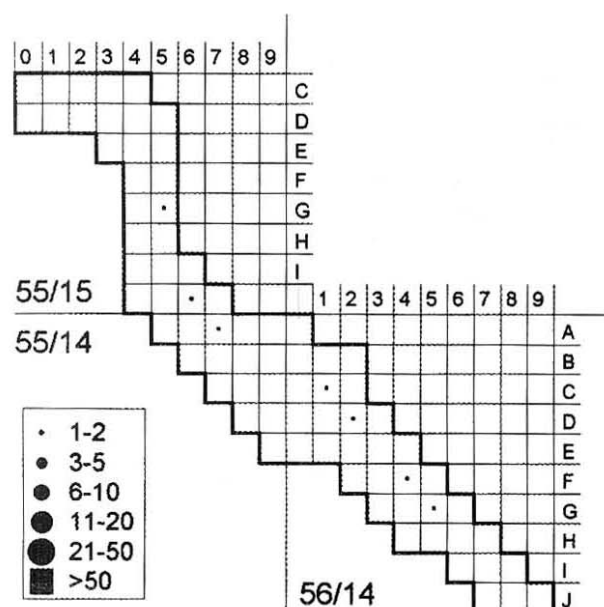
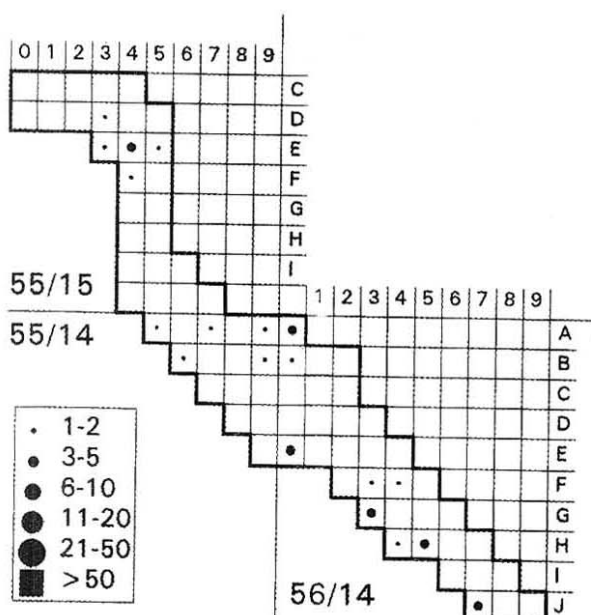
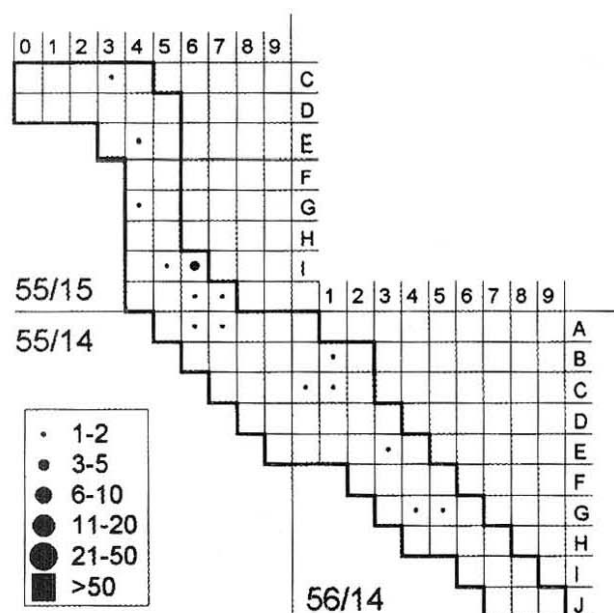
0429 **Liska** *Fulica atra*

Gnezdi na zaraščenih ribnikih v Miklavžu, na zadnjih ostankih nekoč ogromnih dravskih mrtvic pod Rabelčjo vasjo in pod Zlatoličjem. Na ribnikih brez vodne in obrežne vegetacije je ni. Prav tako ne gnezdi na "sterilnem" Ptujskem jezeru. Leta 1986 je še gneznila v dokaj poraščeni gramoznici v Dupleku. Tudi liska je značilen bioindikator uničenja Drave kot naravne reke. Številčno niha.

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 5 (6 %) Npovp.: 0,07

0469 **Mali deževnik** *Charadrius dubius*
Prvotni življenjski prostor malega deževnika je prodišče. Kljub regulaciji Drave med Mariborom in Ptujem so ponekod nastala manjša prodišča, ki jih reka deloma prestavlja sem in tja, kjer mali deževnik še gnezdi. Naseljuje tudi sekundarne habitate, zlasti gramoznice (Zg. Duplek, Dogoš, Hajdoše) in večje deponije gramozja. V zadnjem času smo odkrili gnezditve na poljih s sladkorno peso, na primer 20. 5. 89 v Hajdošah. Vse kaže, da bodo tovrstni habitati zadnje pribežališče teh zanimivih ptic rečnih prodišč. V gramoznicah malega deževnika ogroža izkopavanje gramozja, na peščenih poljih pesticidi in strojna obdelava. Na prodiščih Drave gnezda propadejo zaradi izkoriščanja gramozja in tudi zaradi režima izpuščanja voda prek zapornic akumulacije Melje v Mariboru. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 18 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1
SZK: 15 (19 %) Npovp.: 0,23

0493 **Priba** *Vanellus vanellus*
Ob Dravi že zdavnaj ni več vlažnih travnikov kot prvotnih habitatov te ptice. Danes gnezdi izključno na poljih s koruzo, sladkorno peso ali krompirjem. Posebno ljuba so ji polja, kjer v depresijah zastaja meteorna voda. Kljub očitni prilagoditvi na monokulturna polja pa mnogo mladičev propade zaradi pesticidov in strojne obdelave polj. V začetku marca je običajno že na gnezdiščih in samci neotrudno svatujejo ob območnem spretavanju. Prvo spomladansko opazovanje: 25. 2. 90, Zrkovci, 2 os. na polju.

ŠGP: 38 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 2
SZK: 19 (25 %) Npovp.: 0,5

0556 **Mali martinec** *Actitis hypoleucos*
Naseljuje loko z gosto podrastjo in bližino vode, gnezdi v ščavju, travi, mladem vrbovju ipd. Gnezdi tudi v pritlikavem vrbovju gramoznice v Hajdošah ob dravskem kanalu, kjer se je intenzivno območno spretaval. Verjetno večina gnezd neposredno ob Dravi propade zaradi neustreznega režima izpuščanja vode v staro strugo. Prvi spomladanski podatek: 21. 2. 90,

Hajdoše, 1 os. Rdeči seznam (E 2, 2. c).

ŠGP: 7 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 7 (9 %) Npovp.: 0,09

0582 **Rečni galeb** *Larus ridibundus*

Kvadrat raziskanega območja Drave sega tudi do znamenitega otočka na Ptujskem jezeru, kjer kolonija rečnih galebov gnezdi vsaj od 1980 dalje (JANŽEKOVIC, ŠTUMBERGER 1984). V vseh teh letih je kolonija štela od 100-150 parov. Ptice se prehranjujejo na Dravi, na ptujskem in mariborskem smetišču. Rednemu gnezdenju smemo pripisati tudi ustrezne gnezditvene razmere. Vsako pomlad lokalni ornitologi otok namreč redno očistijo. Rdeči seznam (V 3, 3. a).

ŠGP: 150 ŠPK: max.: 150, min.: 150, povp.: 150

ŠZK: 1 (1 %) Npovp.: 1,97

0615 **Navadna čigra** *Sterna hirundo*

Gnezdi družno z rečnim galebom na otoku Ptujkega jezera. Maksimalno gnezdi do 60 parov. Posamezni pari gnezdiijo tudi na betonskih temeljih stebrov daljnovoda, napeljanega prek jezera. Plen lovi zlasti v stari strugi Drave in pri tem leta celo do Maribora. Spomladi je bila prvič opažena 8. 4. 90 na Dravi v Dupleku. Rdeči seznam (E 2, 2. a).

ŠGP: 64 ŠPK: max.: 60, min.: 4, povp.: 32

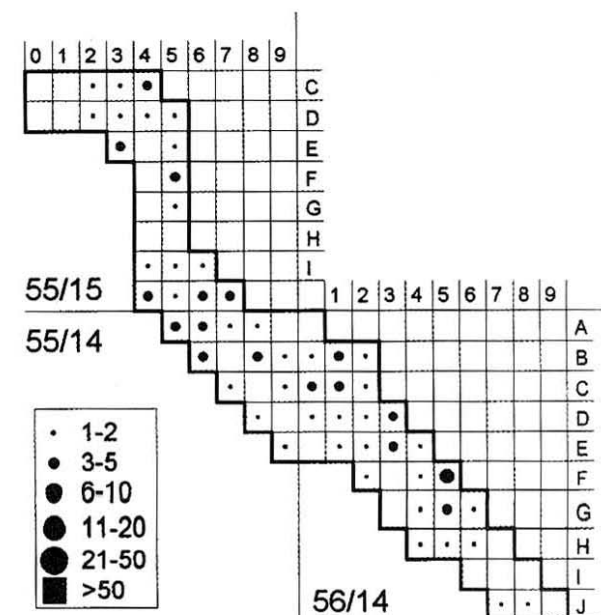
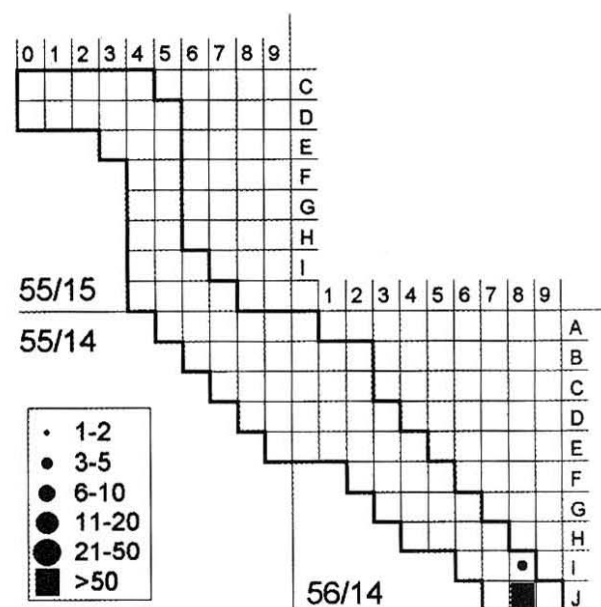
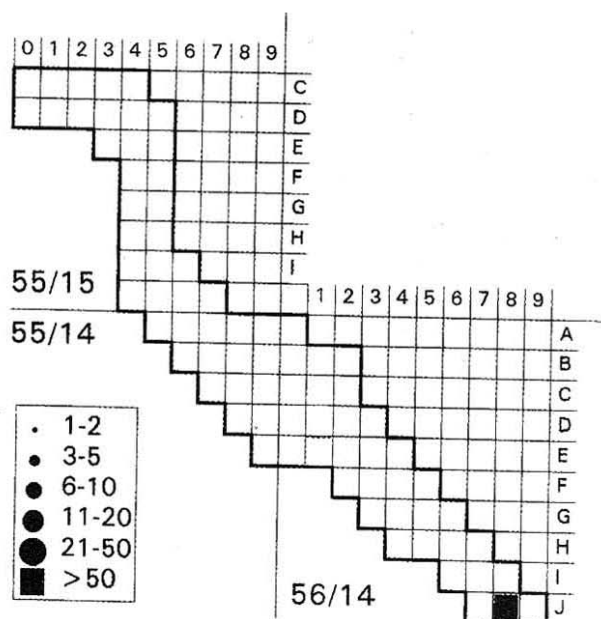
ŠZK: 2 (2 %) Npovp.: 0,84

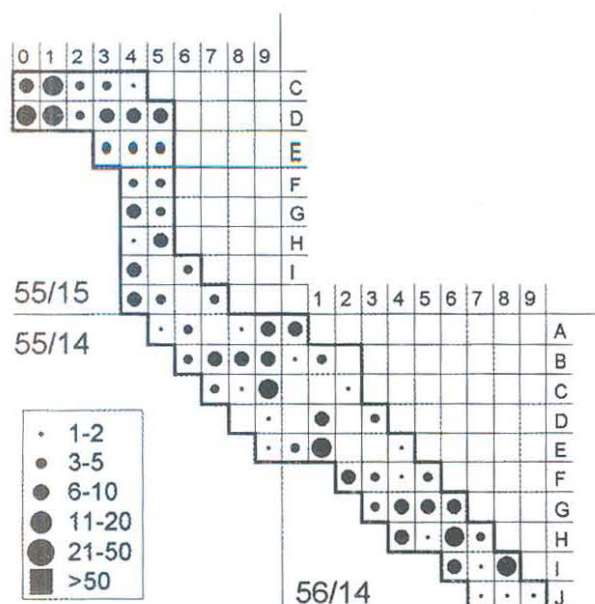
0669 **Grivar** *Columba palumbus*

Dokaj pogosta vrsta, naseljuje gozdne svetle sestoje in loke. Srečamo ga lahko tudi v omejkah in starih visokodebelnih sadovnjakih, vendar se bližine hiš in človeka ponavadi izogiba. Borno gnezdo namesti visoko na drevesu, v gostem grmovju tudi nižje, min. 3 metre. Prehranjuje se običajno na poljih, v slast mu gre tudi jagodičje črnega bezga. Spomladi se vrača zelo zgodaj: npr. 20. 2. 90 y Zlatoličju opaženi 3 os.

ŠGP: 119 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2

ŠZK: 54 (71 %) Npovp.: 1,56

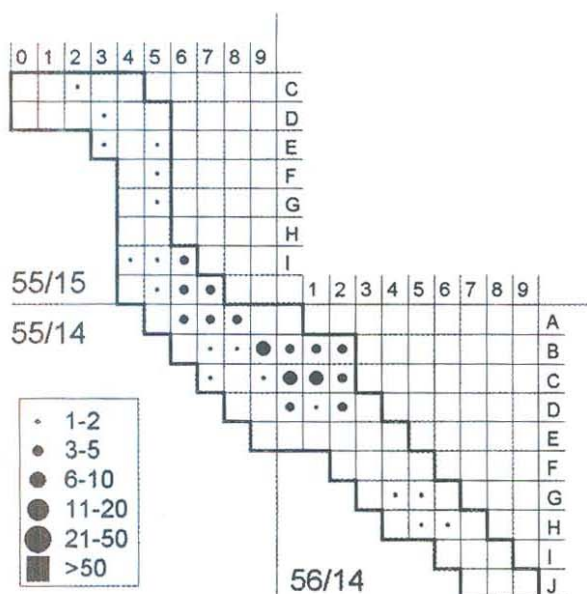

0684 Turška grlica *Streptopelia decaocto*

Je domača, "dvoriščna" ptica. Skoraj ni najti kmečkega dvorišča, kjer je ne bi bilo. Gnezdi na hruški, jablani, lipi itd. Priljubljeno gnezdišče pa so okrasni iglavci, ki jih danes najdemo že pri vsaki drugi hiši z angleško trato. Posamezni pari pričnejo gnezdit ž januarja. Obiskuje tudi presvetljeno loke in ponekod na obrobju gnezdi (Dvorjane, Starše). Prehranjuje se na poljih in ob domačih kokoših na kmečkih dvoriščih. Na prenočiščih se v jato zbere tudi do 320 os. in več (BOŽIČ 1992a), npr. ob Mariborskem sejmišču.

ŠGP: 361 ŠPK: max.: 16, min.: 1, povp.: 5

ŠZK: 65 (85 %) Npovp.: 4,75

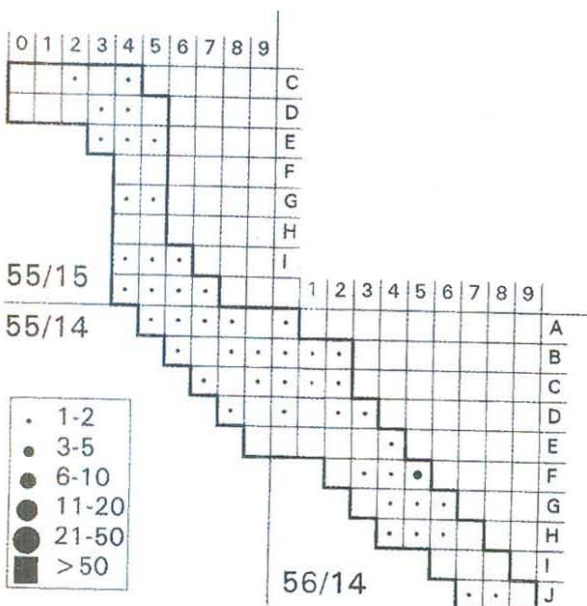

0687 Divja grlica *Streptopelia turtur*

Spomladi je bila prvič opažena 23. 4. 90; ko prvi samci v loki že pojo. Srečamo jo v gozdnati loki in v svetlih gozdovih. V pasovih drevja in grmovja med polji je redka. Že iz karte razširjenosti je razvidno, da poseljuje predvsem dravsko loko. Najraje gnezdi v višjem grmovnem pasu, prepredenem s srobotom in (divjim) hmeljem. Prehranjuje se na polju, kjer jo močno ogrožajo pesticidi, obira pa tudi različno jagodičje: npr. črni bezeg. Gnezditvena populacija na tem delu Drave izrazito niha. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 83 ŠPK: max.: 7, min.: 1, povp.: 2

ŠZK: 33 (43 %) Npovp.: 1,09

0724 Kukavica *Cuculus canorus*

Samca ni težko odkriti. Veliko bolj tihe so samice, ki legajo jajca v gnezda ptic pevk. Kukavico srečamo tako v gozdnati loki kakor v strnjnem gozdu, sadovnjaku in živi meji. Spomladi je 6. aprila že kukala v loki (Vogrin).

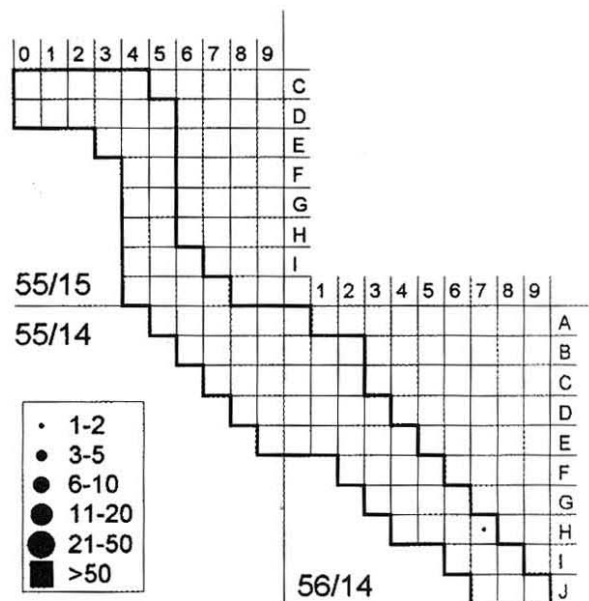
ŠGP: 70 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 48 (63 %) Npovp.: 0,92

0735 **Pegasta sova** *Tyto alba*

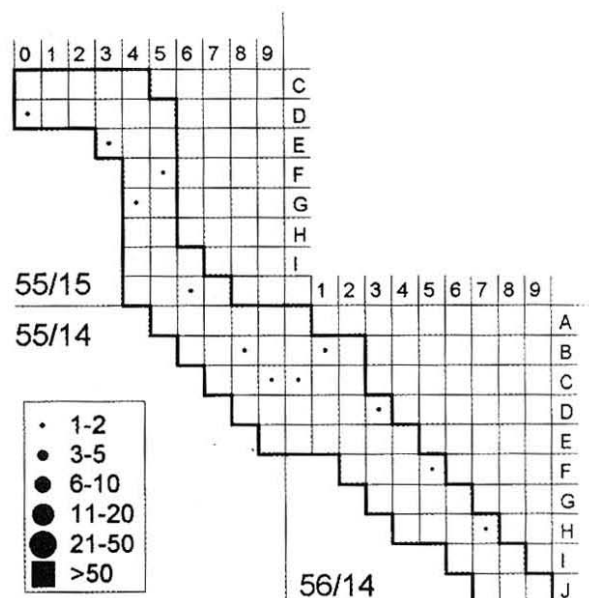
Edini podatek o tej redki sovi na tem delu Drave je iz literature (SORGO 1991, 1992). Odkrita je bila na podstrešju grajskega stolpa Ptujskega gradu. Avtor je ob tem zapisal: "Opazovali smo dve pegasti sovi, ki sta se vznemirjeno spreletavali med množico golobov, ki smo jih tudi sami vznemirili s svojim obiskom. Tla v grajskem stolpu so bila prekrita z mešanico "gvana" in sovjih izbljuvkov, kar kaže na stalno prisotnost." Rdeči seznam (E 2, 2. c).

ŠGP: 1 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 1 (1 %) Npovp.: 0,01

0761 **Lesna sova** *Strix aluco*

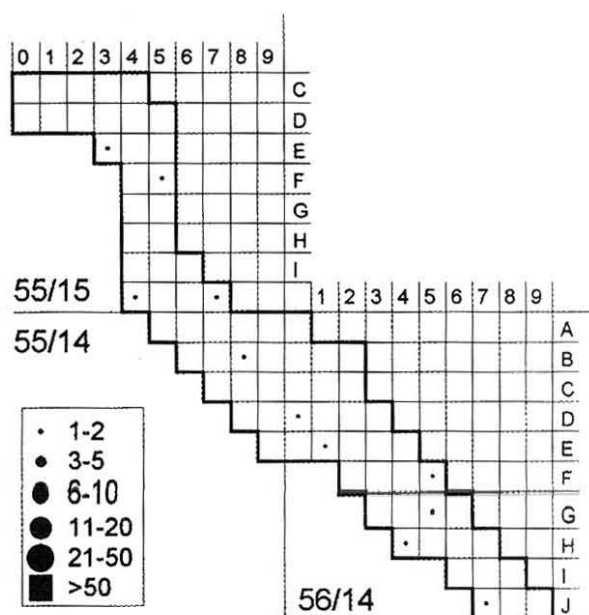
Naseljuje stare sestoje gozdne loke, gozdove med polji, stare sadovnjake in strnjen gozd gričevnatih obronkov na levem bregu Drave. Redno gnezdi na gradu Vurberg in v ornitološkem rezervatu Gaj v Brezju. Leta 1989 je gnezdila v votli jablani na robu vasi Dogoše. Plen lovi v loki, na polju, v vaseh in ob cestah. Mnoge lesne sove so žrtve cestnega prometa.

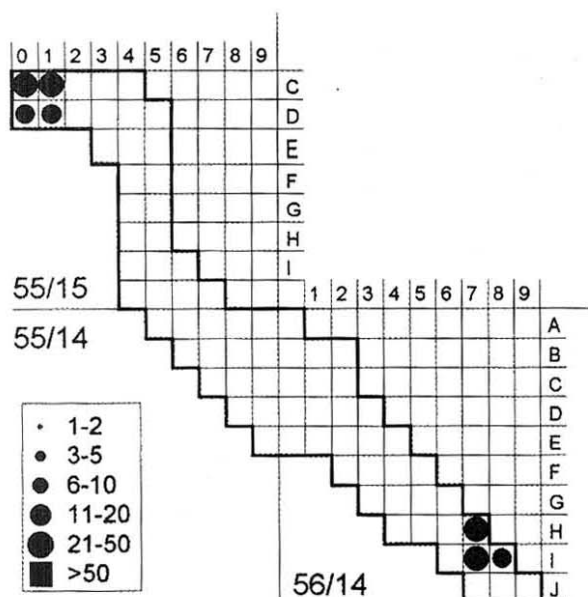
ŠGP: 12 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 12 (15 %) Npovp.: 0,15

0767 **Mala uharica** *Asio otus*

Tudi mala uharica redkeje poseljuje območje in je bolj razpršena gnezdilka. Že REISER (1925) za okolico Maribora ugotavlja, da je bolj redka, kot bi sprva pričakovali. Gnezdi v zapuščenih gnezdh vranov, tako v gozdnati loki, vrbovju, gozdu in drevesni živi meji. Zasede tudi kako sračje gnezdo na robu vasi. Vedno pa morajo biti v bližini polja in travniki, njeno prehrambeno zaledje. 23. 4. 89 smo v vrbovju v Hajdošah našli staro sračje gnezdo, spleteno komaj tri metre od tal, v katerem je bilo pet mladičev male uharice. Pogosto je žrtev cestnega prometa.

ŠGP: 11 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1
SZK: 11 (14 %) Npovp.: 0,14

0795 **Črni hudournik** *Apus apus*

Tipična vrsta urbanih habitatov. Gnezdi v luknjah in špranjah na podstrešjih in pod streho (pod napušči) starih in tudi novejših zgradb. Številneje gnezdi v Mariboru (celotno gnezdečo populacijo ocenjujemo na 300-350 parov) in na Ptuj (celotno gnezdečo populacijo ocenjujemo na 40 parov). Ogrožajo ga zlasti obnove starejših zgradb. V zadnjih dvajsetih letih se je populacija črnega hudournika v Mariboru zmanjšala za najmanj 150 parov.

ŠGP: 166 ŠPK: max.: 40, min.: 12, povp.: 23

ŠZK: 7 (9 %) Npovp.: 2,18

0831 **Vodomec** *Alcedo atthis*

Vodomca ob Dravi srečamo skoraj povsod in je glede na povsem spremenjeno Dravo presenetljivo pogost. Vodomcu je za gnezditve dovolj že manjša, celo delno poraščena obrežna peščena ali ilovnata stena, kakršne najde tudi v gramoznicah. V primerjavi z breguljko je pri izbiri gnezdišča večji oportunist. Tako je npr. gnezdil v manjši peščeni steni sredi dravske loke v Zrkovcih (BRAČKO 1987), ki je bila od Drave oddaljena približno 300 metrov. Vodomca ogrožajo zlasti sprotne uravnave dravskih brežin pa tudi onesnaževanje voda. Rdeči seznam (E 2, 2. c).

ŠGP: 8 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

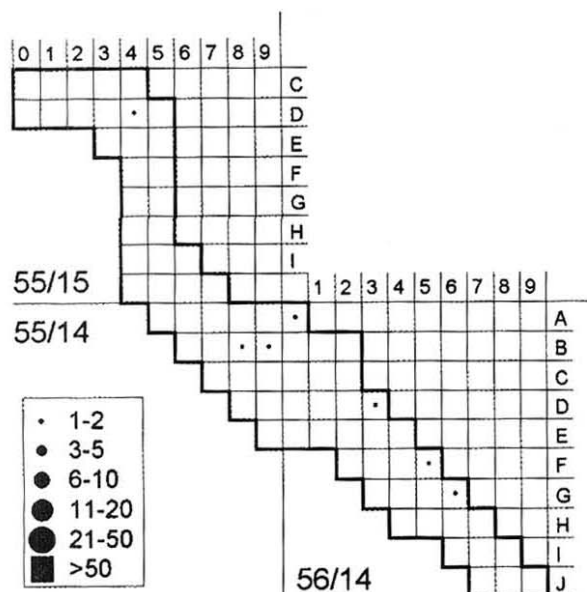
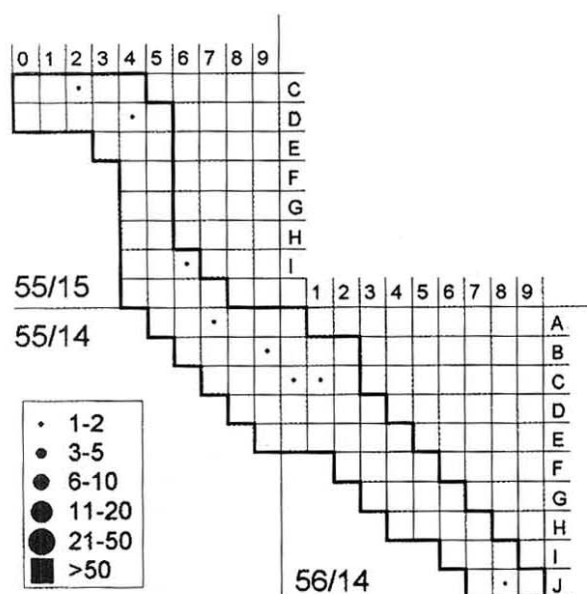
ŠZK: 8 (10 %) Npovp.: 0,10

0846 **Smrdokavra** *Upupa epops*

Dokaj redka. Srečamo jo v starih visokodebelnih sadovnjakih s pašniki in travniki. V gozdnati loki je nismo srečali - razen na obrobju, kjer se na pokošenih travnikih prehranjuje in kasneje vodi speljane mladiče. V Orešju je gneznila celo v luknji v strehi stare zidanice. Rdeči seznam (E 2, 2. c).

ŠGP: 7 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 7 (9 %) Npovp.: 0,09

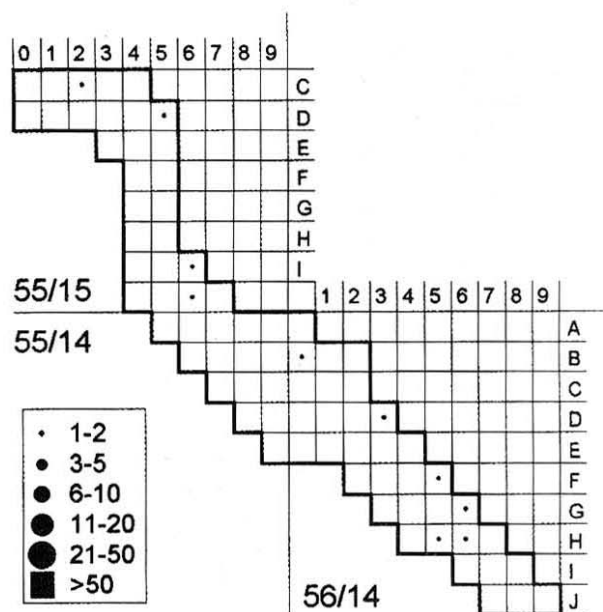

0848 **Vijeglavka** *Jynx torquilla*

Živi v starih drevesnih sestojih gozdnih lok, zlasti na obrobju. Nekoliko več smo jih registrirali na prisojnih legah gričev na levem bregu z visokodebelnimi sadovnjaki, travniki, pustotami, redkim drevjem in gozdom. Zaradi južne lege in bolj suhih tal je tukaj verjetno več tudi mravelj, njene osnovne hrane. Prvo spomladansko opazovanje: 10. 4. 89, Malečnik, 1 os. (poje). Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 13 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

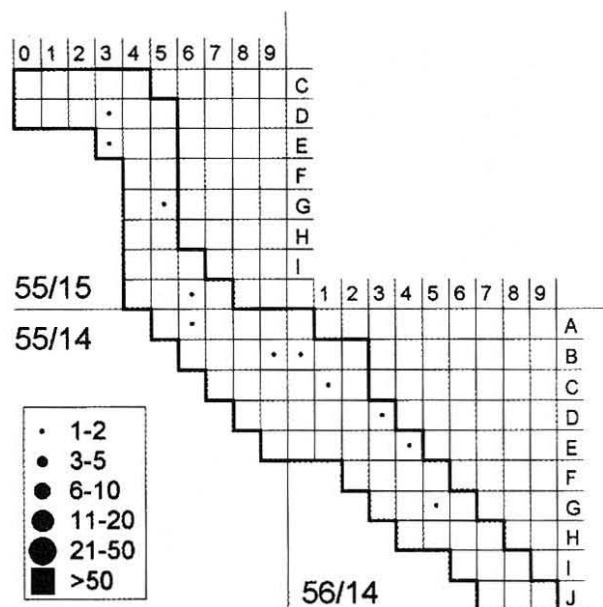
ŠZK: 10 (13 %) Npovp.: 0,17

0855 **Siva žolna** *Picus canus*

Naseljuje gozdno in presvetljeno loko ter svetle gozdove. Rada se zadržuje na obronkih gozdov s travniki, kjer si išče mravlje. Zaide tudi v sadovnjake in drevesne žive meje. Pogosto je gneznila v sestojih belega topola. Kot kažejo opazovanja, ima par velik bivalni teritorij. Zadnja leta opažamo, da število gnezdeče populacije povsod naglo upada. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 11 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

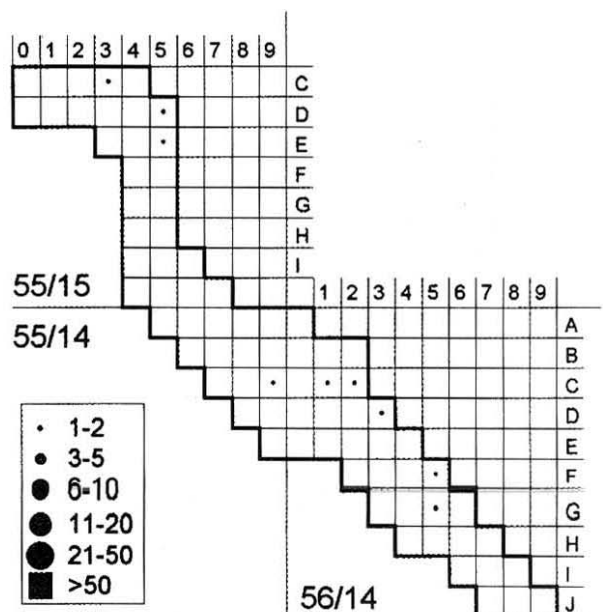
ŠZK: 11 (14 %) Npovp.: 0,14

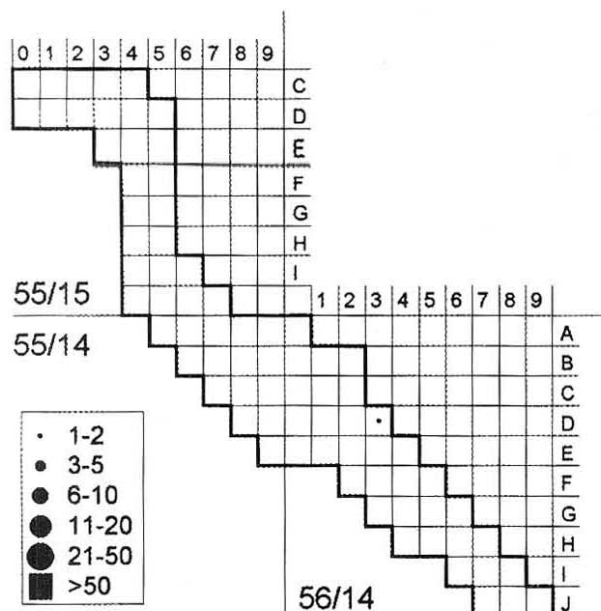
0856 **Zelena žolna** *Picus viridis*

Življenjsko vezana na presvetljeno loko, stare visokodebelne sadovnjake s travniki, manjše listnate gozdove in drevesne žive meje. Vidimo jo tudi okrog vasi, npr.: v Malečniku, Hajdošah in Skorbi. Na večjih površinah z monokulturnimi polji, kjer ni več visokodebelnih sadovnjakov, živih mej, negnojenih travnikov in mravelj, s katerimi se najrajši prehranjuje, je povsem izginila. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 9 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 9 (11 %) Npovp.: 0,11

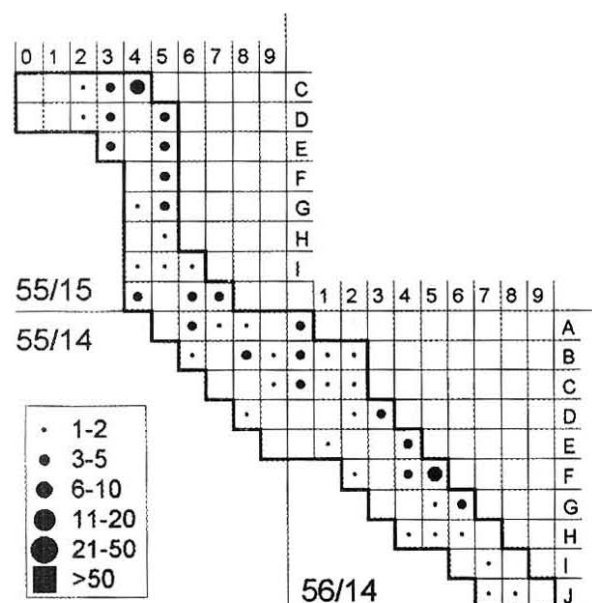

0863 **Črna žolna** *Dryocopus martius*

Gnezdeči par smo odkrili v večjem bukovem sestoju Krčevina pri Vurbergu, gnezdo je bilo v duplu trhle bukve. V dravski loki smo jo opazovali trikrat, a ni gnezdila: 22. 4. 89 in 20. 2. 90 v Borovju pri Zlatoličju, 9. 4. 89 pri Miklavžu in 16. 7. 90 v Bereku pod Zlatoličjem. Rdeči seznam (R 4, **4. b).

ŠGP: 1 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

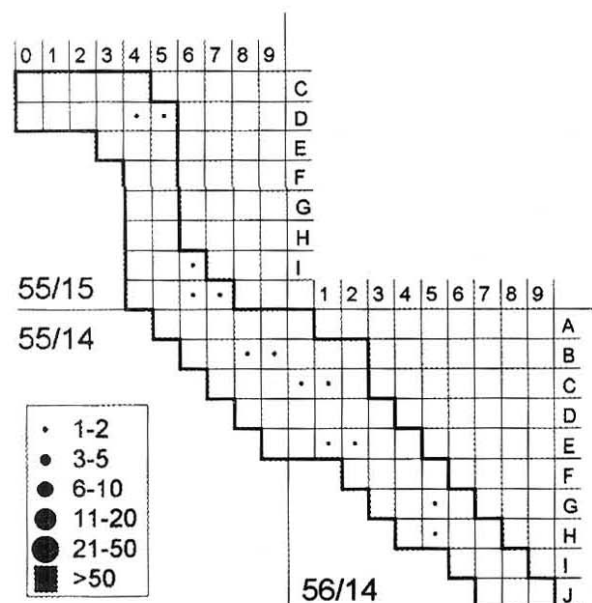
SZK: 1 (1 %) Npovp.: 0,01

0876 **Veliki detel** *Dendrocopos major*

Naseljuje loko, sadovnjake, gozd in drevesne žive meje. Kot kaže karta razširjenosti, ga ni na predelih z monokulturnimi polji. Najštevilnejši je v gozdnati loki, kjer ima kot primarni duplar, ki si vsako leto izteše običajno v mehkolesna drevesa (topoli, vrbe) novo gnezdilno duplo, pomembno vlogo pri naselitvi sekundarnih duplarjev.

ŠGP: 125 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2

SZK: 48 (63 %) Npovp.: 1,64

0887 **Mali detel** *Dendrocopos minor*

Ni posebno številen. Srečamo ga zlasti v loki, kjer si v trhel les izteše gnezdilno duplo. Gnezdil je tudi v drevesni živi meji, v sadovnjaku pa gnezditve nismo odkrili, čeprav je možna. Na njivi s fižolom se je prehranjeval npr. z listnimi ušmi. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 17 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

SZK: 13 (17 %) Npovp.: 0,22

0972 **Čopasti škrjanec** *Galerida cristata*

Srečamo ga v naseljih na večjih zelenicah in pustotah, kjer je človek opustil obdelovanje (vrt, njiva ipd.), in ob

industrijskih objektih. Gnezdi tudi na kultiviranih in pestro strukturiranih poljih, kjer običajno ob robovih najde ustrezno mesto za gnezdo. Na večjih in kmetijsko intenzivno obdelanih poljih ga ni. Pogosto ga vidimo ob robovih avtomobilskih cest, kjer pobira semena plevelov in zbite žuželke. Pri tem je postal pravi mojster izogibanja drvečim avtomobilom. Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 11 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1
SZK: 8 (10 %) Npovp.: 0,14

0976 Poljski škrlanec *Alauda arvensis*

Naseljuje predvsem polja s posevki pšenice, sladkorne pese in koruze. Ker prične gnezditi zgodaj, mu človek s strojno obdelavo polj gnezda uniči. Pa tudi pesticidi opravijo svoje. Gnezdi celo na agromelioriranih poljih blizu Drave, kjer je bila nekoč gozdnata loka. Na že tako redkih travnikih ga skoraj ni več. Na območju tega dela Drave gnezditvena populacija izrazito niha. Prvi spomladanski podatek: 21. 2. 90, Hajdoše, 2 os. Rdeči seznam (R 4, **4. b).

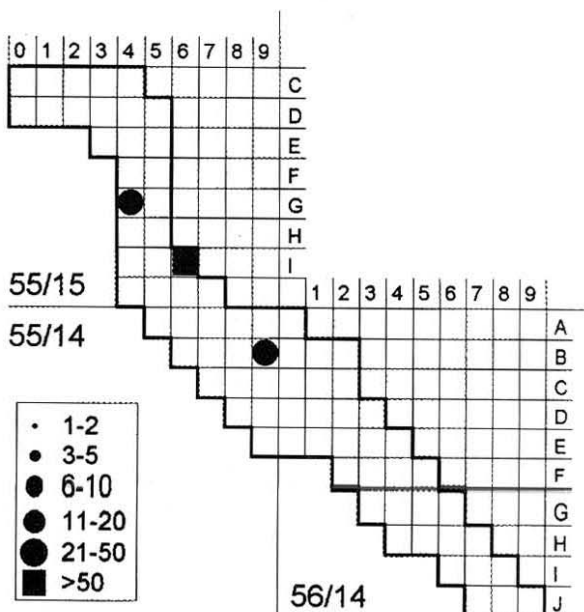
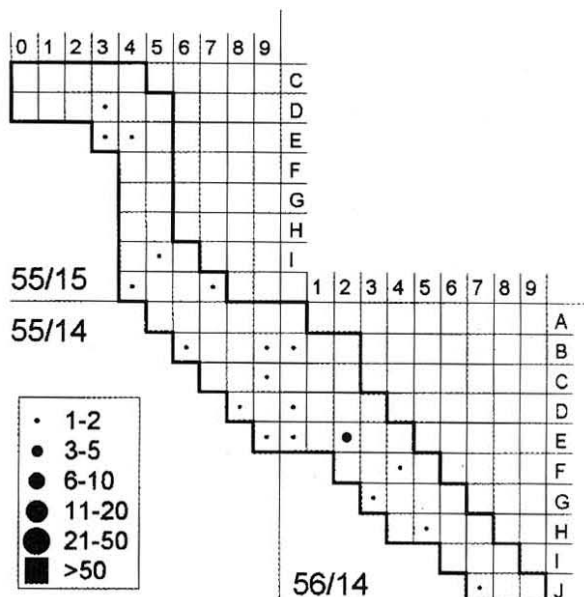
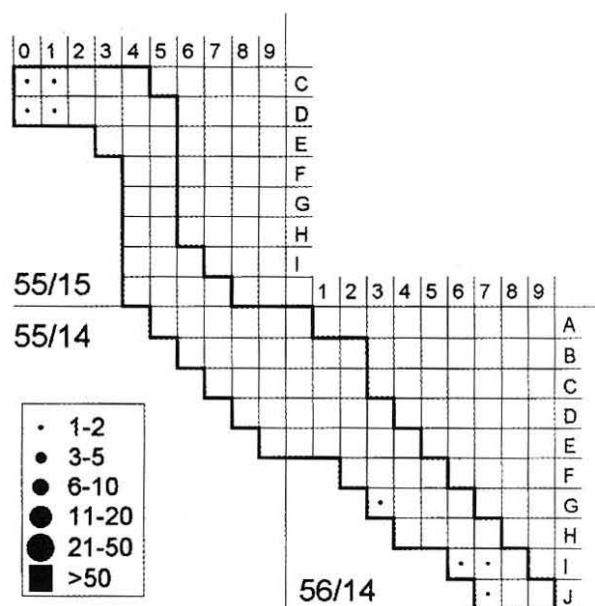
ŠGP: 29 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1
SZK: 19 (25 %) Npovp.: 0,38

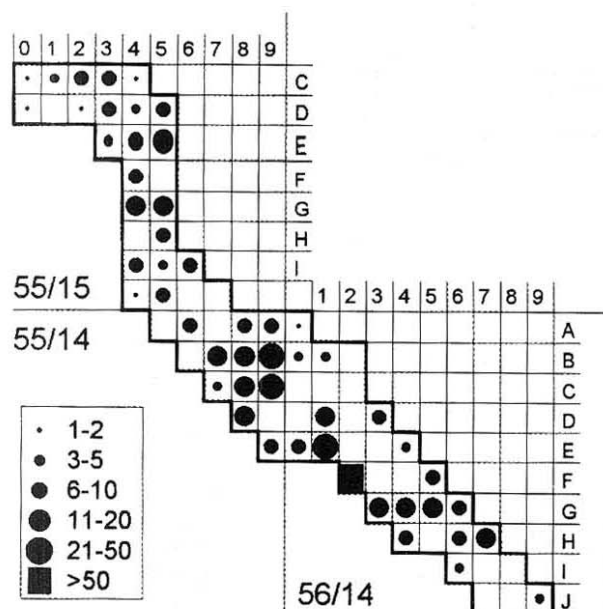
0981 Breguljka *Riparia riparia*

Breguljko smo popisali v treh gramoznicah: v Dogošah, Dupleku in Dvorjanah. Drugod ob Dravi na tem območju ni gneznila. V dupleški gramoznici gnezdi vse od leta 1982, tako je leta 1990 gneznilo 114 parov (max.), leta 1993 pa samo štirje pari (min.). Leta 1990 je v gramoznici Dogošah gneznilo 23 parov in leto kasneje okoli 10 parov. Leta 1990 je gneznila manjša kolonija 21 parov tudi v vaški gramoznici neposredno ob Dravi v Dvorjanah, toda peščena gneznilna stena se je naslednje leto v celoti porušila. Tako so gramoznice kot drugotni habitat postale pomembno gnezdišče breguljk. Podrobnejšo analizo stanja gnezditvene populacije breguljke na Dravi sta opravila BRAČKO in ŠTUMBERGER (1995). Prvo spomladansko opazovanje: 28. 4. 89, Duplek, 4 os. Rdeči seznam (E 2, 2. a).

ŠGP: 158 ŠPK: max.: 114, min.: 21, povp.: 52

SZK: 3 (3 %) Npovp.: 2,07

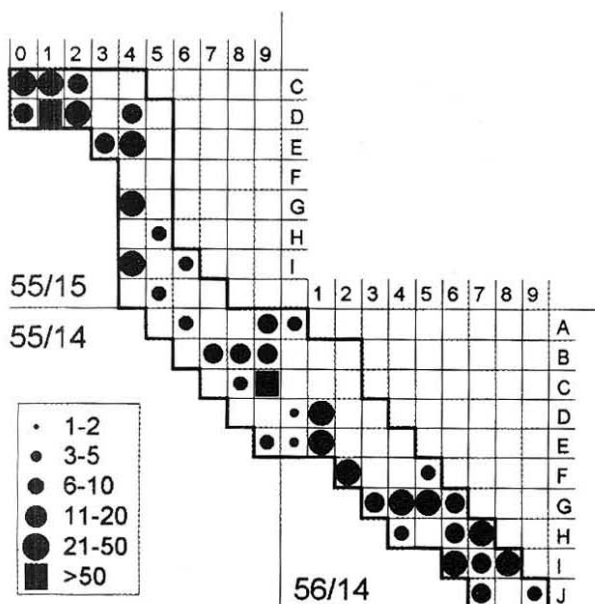

0992 **Kmečka lastovka** *Hirundo rustica*
Najštevilneje gnezdi v hlevih po vaseh, v večjih hlevih je tudi po 10 gnezd, posebno tam, kjer so ji prijazni ljudje namestili gnezdilne poličke. Posebno številna je v Staršah in Zlatoličju. Posamezna gnezda pa najdemo tudi drugje, npr. na lučeh v vežah hiš, garažah, industrijskih halah, skladiščih ipd. V Mariboru je gnezdila celo v centru mesta v stari zapuščeni hiši. Običajno je največji problem ta, da gnezda nima kje namestiti. Zato je nameščanje gnezdilnih poličk in odpiranje oken zelo pomembno za ohranitev naših kmečkih lastovk.

ŠGP: 531 ŠPK: max.: 52, min.: 1, povp.: 10

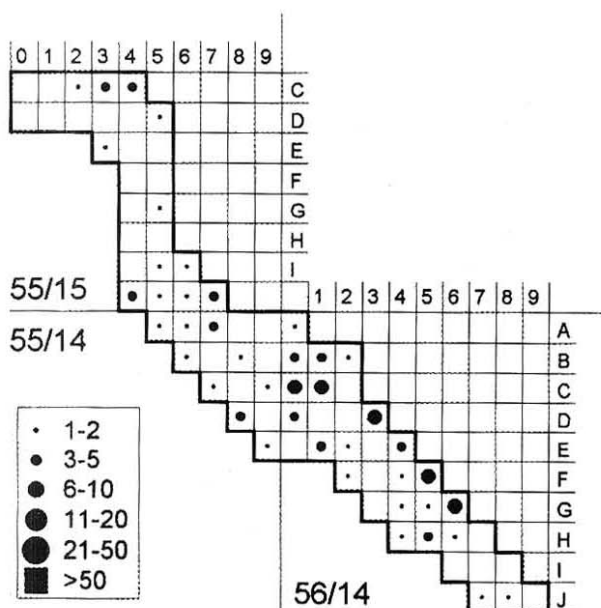
ŠZK: 52 (68 %) Npovp.: 6,98

1001 **Mestna lastovka** *Delichon urbica*
Že ime pove, kje jo srečamo, čeprav je ponekod številna tudi po vaseh, kjer "zida" svoja gnezda na zunanjo fasado hiš ali gospodarskih in drugih poslopij. V Mariboru in Ptujju izbira visoke stavbe, npr. stolpnice, industrijske objekte ipd. Ponekod najdemo pravcane kolonije, 50 gnezd in več ni nobena redkost. Zelo rada gradi gnezda pod betonskimi mostovi čez Dravo in dravski kanal HE Zlatoličje. V vaseh Zrkovci, Miklavž in Slovenja vas je mestna lastovka celo številnejša od kmečke. Ima običajno po dva zaroda, posamezni pari verjetno celo tri. Tako gnezdi še v avgustu, ko so vrstnice iz prvih legel že na selitvi.

ŠGP: 968 ŠPK: max.: 60, min.: 5, povp.: 23

ŠZK: 41 (53 %) Npovp.: 12,73

1009 **Drevesna cipa** *Anthus trivialis*
Naseljuje rob gozdne loke, gozd sredi polja, skupine dreves in žive meje. Posebno rada gnezdi v predelih z redkim drevjem in manjšimi travniki ali pustotami, pa tudi presvetljena loka ji ustreza. Včasih jo slišimo prepevati na robu gozda, ki meji na monokulturno polje, kar pa je razumljivo, saj se prehranjuje v travi in na polju. Ker gnezdi v travi, jih veliko propade zaradi zgodnje košnje.

ŠGP: 112 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2
ŠZK: 43 (56 %) Npovp.: 1,47

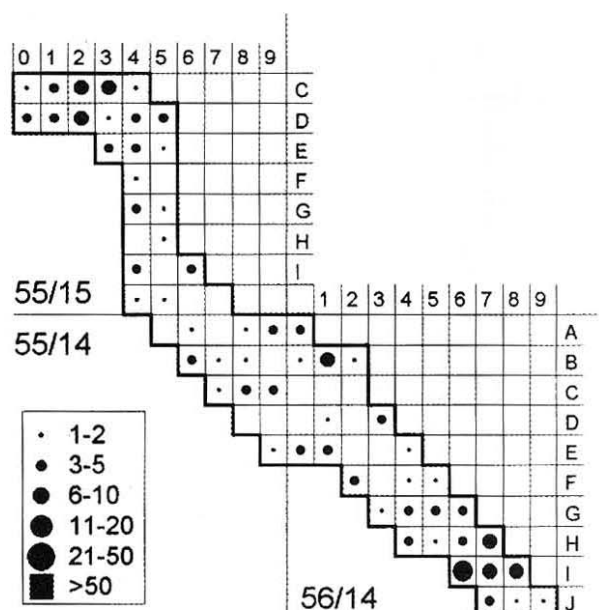
1020 **Bela pastirica** *Motacilla alba*

Naseljuje zlasti urbane predele, tako vasi kot obe mesti. Gnezdi povsod: na zgradbah pod slemenjaki, na podstrešju, v luknjah v zidu, v starih kmečkih strojih, v skladovnicah lesa itd. Posamezni pari gnezdiijo blizu vode (Drava, potok, gramoznica itd.) običajno pod mostovi in na raznih zgradbah. Hrano pobira tudi na poljih, zato jo ogrožajo pesticidi. Spomladi se na selitvi množično ustavlja in prehranjuje neposredno ob vodi Drave. Prvo opazovanje: 21. 2. 90, Hajdoše, 15 os.

ŠGP: 194 ŠPK: max.: 11, min.: 1, povp.:

3

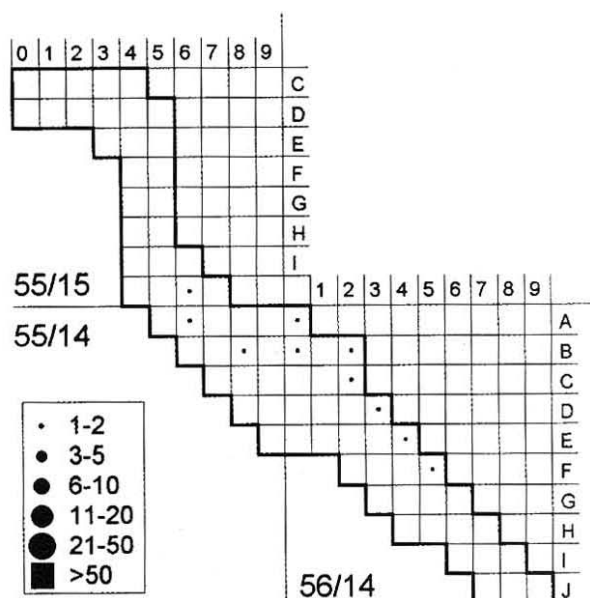
ŠZK: 58 (76 %) Npovp.: 2,55

1066 **Stržek** *Troglodytes troglodytes*

Naseljuje gozdnato temno in vlažno loko in listnate gozdove gričev na levem bregu. Pri tem ne sme manjkati potoček oz. studenčnica. Je dokaj redek gnezdilec tega območja. Številnejši je na selitvi in prezimovanju.

ŠGP: 14 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 10 (13 %) Npovp.: 0,18

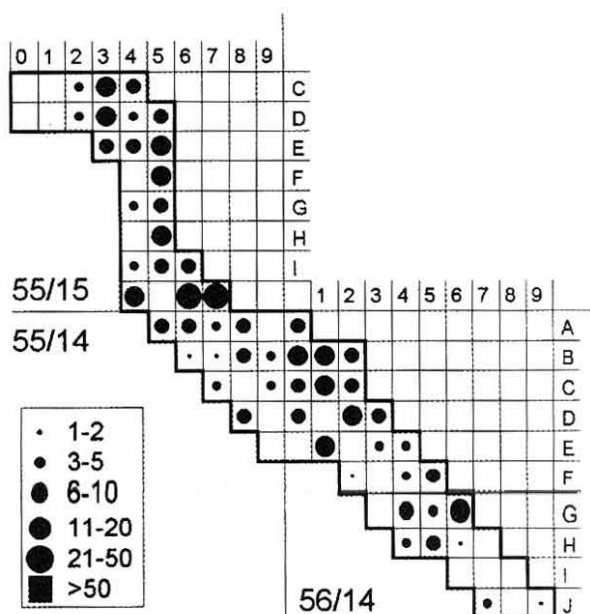
1099 **Taščica** *Erithacus rubecula*

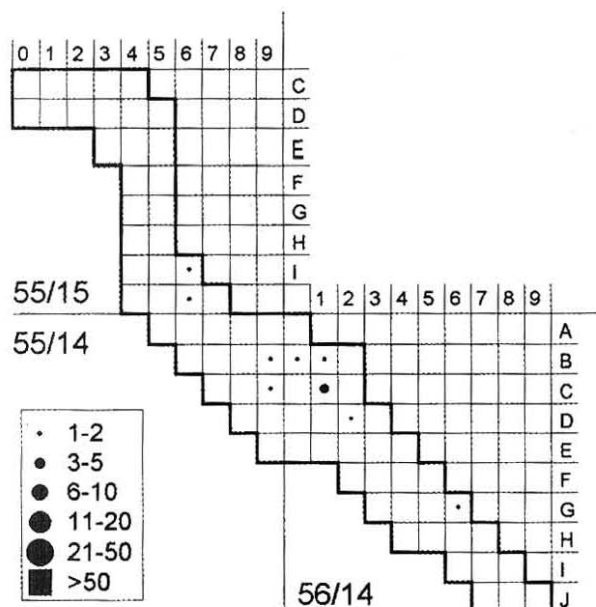
Izjemno pogosta gnezdilka. Gnezdi povsod v loki in gozdu, če je le nekaj grmovja oz. podrasti, kjer lahko na tleh skrije gnezdo. V ornitološkem rezervatu Gaj v Brezju je gnezdila v umetni gnezdilnici s premerom vhodne odprtine 40 mm. Izjemno številna v loki z bujno podrastjo: visoke zeli, grmovje, popenjavke itd. Travnikov in polj brez grmovja se izogiba, čeprav v jeseni tu in tam zaide tudi na koruzno njivo.

ŠGP: 462 ŠPK: max.: 30, min.: 1, povp.:

8

ŠZK: 55 (72 %) Npovp.: 6,07

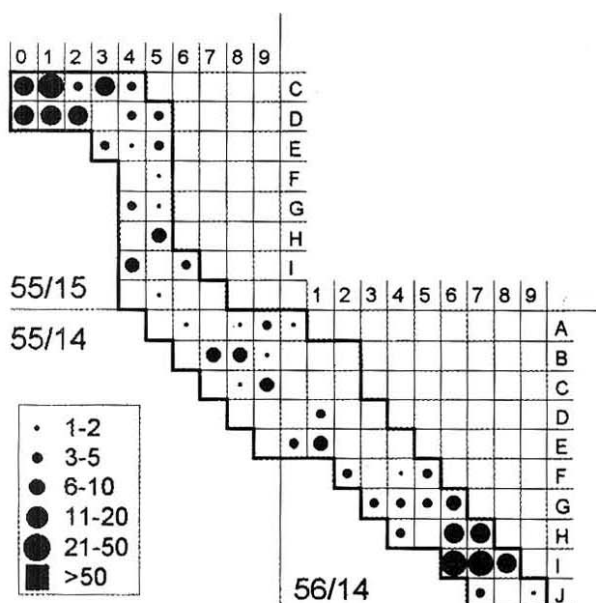

1104 Mali slavec *Luscinia megarhynchos*

Gnezdi le v gosti, z grmovjem in ščavjem poraščeni loki. Ponavadi se zadržuje na obronkih loke pa tudi blizu vode, čeprav ni ekološko vezan nanjo. V toplih spomladanskih nočeh prepeva neutrudno vso noč. Zadnja leta opažamo, da njegovo število nazaduje, čeprav izsekavanje loke in grmovja oz. živih mej med polji verjetno ni edini razlog.

ŠGP: 16 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 9 (11 %) Npovp.: 0,21

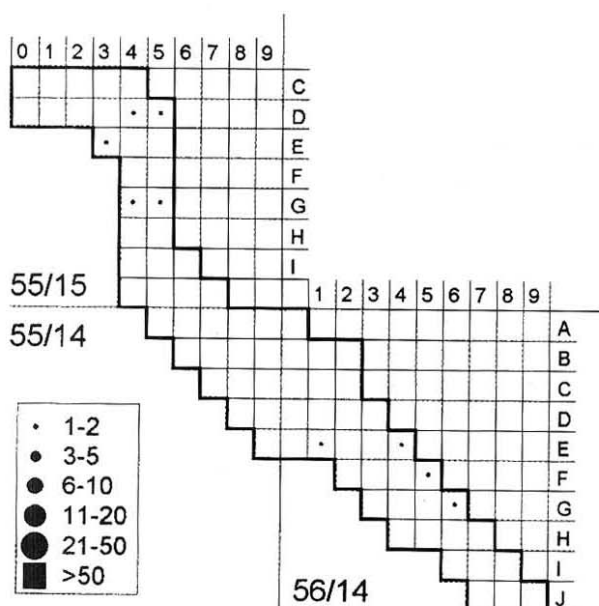

1121 Šmarnica *Phoenicurus ochruros*

Naseljuje antropogeni habitat, najdemo jo v mestu in na vasi. Gnezdi najraje na tramovih pod streho, v različnih luknjah in nišah, najraje v novih še nevseljenih opečnatih hišah, kjer si lahko izbira gnezdilno nišo. Za obema vrabcema in "hišnima" lastovkama je šmarnica naslednja najpogostejša gnezdilka človekovih bivališč. Prvo spomladansko opazovanje: 17. 3. 90, Maribor, samec poje. V jeseni posamezne osebe vidimo še ob koncu novembra.

ŠGP: 332 ŠPK: max.: 24, min.: 1, povp.: 7

ŠZK: 47 (61 %) Npovp.: 4,36

1122 Pogorelec *Phoenicurus phoenicurus*

Običajno gnezdi v drevesnem duplu, gnezdilnici in včasih tudi pod streho gospodarskega poslopja. Na tem delu Drave je pogorelec zelo redek. To pa je tudi realna podoba redkih še ohranjenih visokodebelnih sadovnjakov na tem območju. V tej raziskavi so bili vsi gnezdeči pari odkriti v starih sadovnjakih, razen para, ki je gnezdil v gnezdilnici v gozdičku ornitološkega rezervata Gaj v Brezju. Gnezditvena populacija izrazito niha. Rdeči seznam (E 2, 2. c).

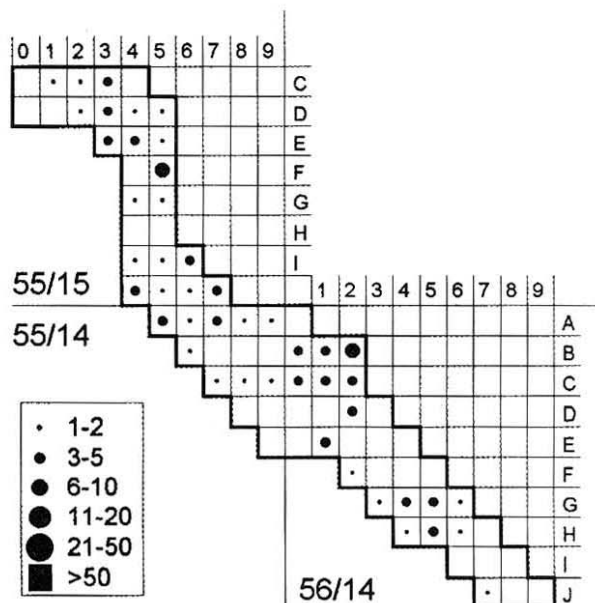
ŠGP: 10 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

ŠZK: 9 (11 %) Npovp.: 0,13

1139 **Prosnik** *Saxicola torquata*

Najpogostejše gnezdi v brežinah cest in melioracijskih jarkov, posebno če jih delno poraščajo grmi in visoke zeli. Srečamo ga tudi na robu loke s poljem, na pustotah, gramoznicah, pašnikih itd. Ogroža ga zgodnja očiščevalna košnja melioracijskih in obcestnih jarkov, košnja bi lahko brez škode opravili šele v avgustu. Prvi spomladanski podatek: 11. 3. 90, Maribor, 1 os.

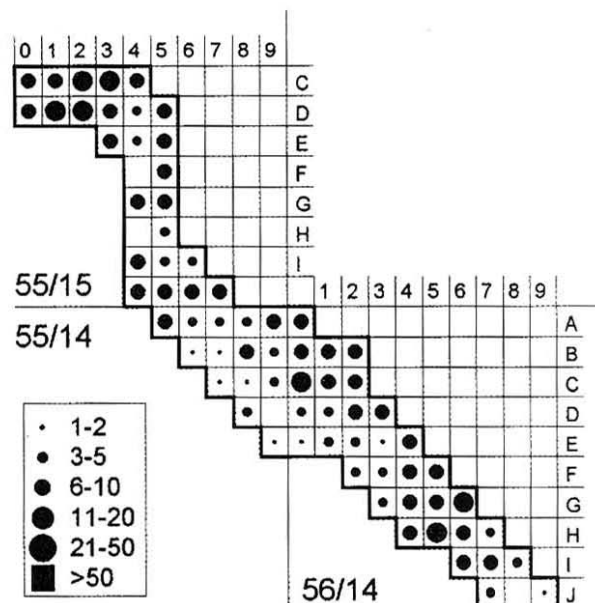
ŠGP: 116 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2
ŠZK: 46 (60 %) Npovp.: 1,52

1187 **Kos** *Turdus merula*

Najbolj pogost in številni drozg. Naseljuje loko, kjer je najpogostejši in gnezdi v grmovnem pasu, gnezdi tudi v živih mejah, v vaseh po vrtovih, v sadovnjaku, v gozdu in grmovnih ter parkovnih nasadih v mestih, kjer se je presenetljivo prilagodil parkovno urejenemu okolju. Včasih najdemo gnezdo tudi na zgradbah: na tramovih, luknjah v zidu, v cvetličnem lončku na balkonu ipd. V urbanem prebivališču marsikateri postane žrtev prometa.

ŠGP: 457 ŠPK: max.: 14, min.: 1, povp.: 6

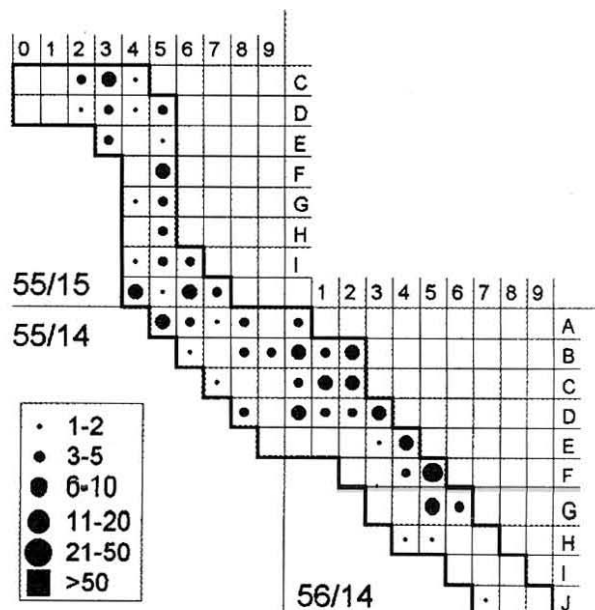
ŠZK: 72 (94 %) Npovp.: 6,01

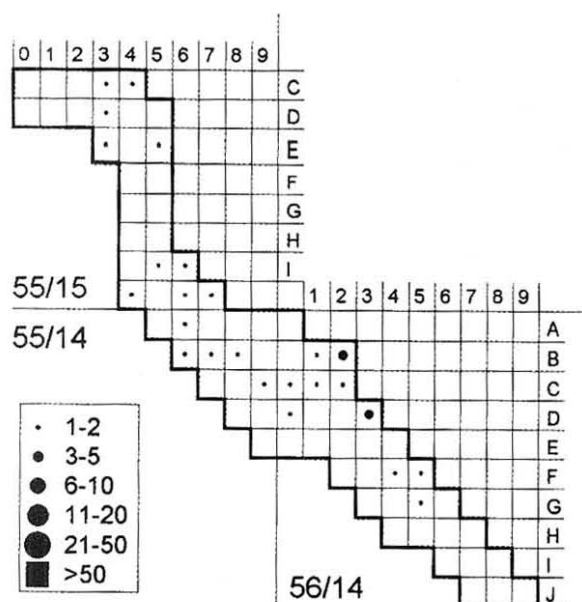
1200 **Cikovt** *Turdus philomelos*

Naseljuje loko, gozd in žive meje. Gnezdi skrito v grmovnem pasu in na nizkih drevesih, včasih si znotraj z blatom "ometano" gnezdo zgradi tudi ob deblu večjega drevesa, toda nikoli više od 10 metrov. Prehranjuje se na tleh v loki, gozdu pa tudi na travnikih in poljih. V urbanih predelih ne gnezdi. Prvo spomladansko opazovanje: 5. 3. 91, Duplek, 2 os.

ŠGP: 212 ŠPK: max.: 12, min.: 1, povp.: 4

ŠZK: 49 (64 %) Npovp.: 2,78

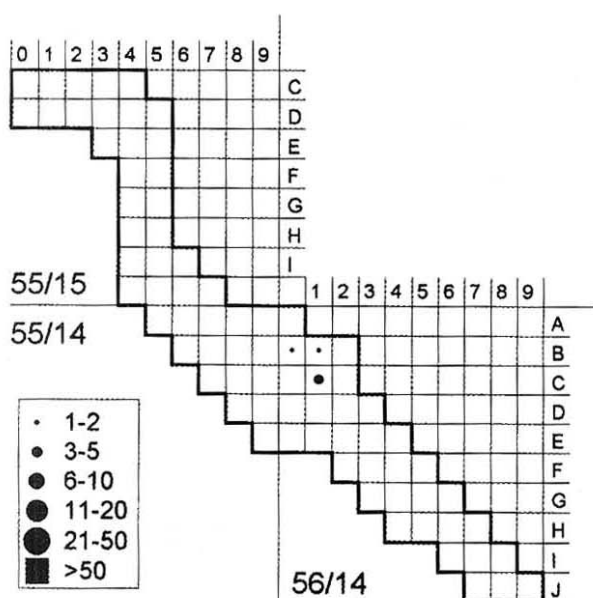

1202 **Carar** *Turdus viscivorus*

Gnezdi prvi med drozgi. Njegovo "lenobno" petje slišimo v gozdnati loki in v gozdu, kjer gnezdi. Kot kažejo opazovanja, raje naseli mešane in presvetljene gozdove, gnezdi pa tudi v Mestnem parku v Mariboru. Gnezdo splete visoko v rogovili ob deblu. Med prehranjevanjem ga srečamo na travnikih, poljih in na tleh presvetljene loke.

ŠGP: 39 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1

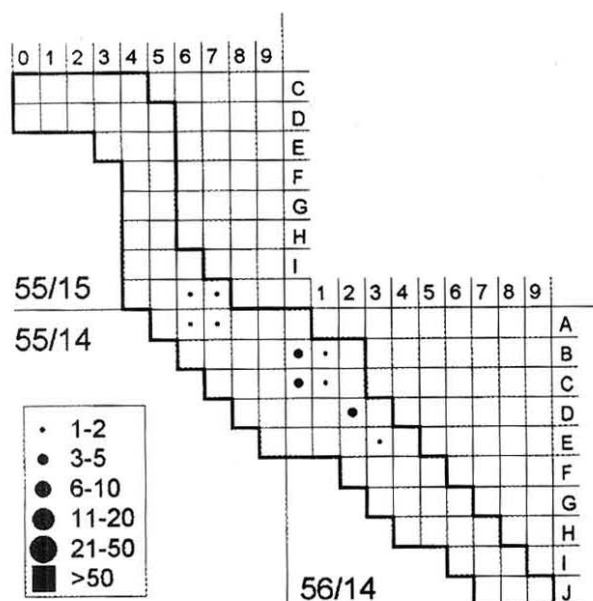
ŠZK: 25 (32 %) Npovp.: 0,51

1236 **Kobiličar** *Locustella naevia*

Gnezdi v loki pod Vurbergom na večjem zaraščajočem se kompleksu, kjer so pred leti posekali gozdnato loko. Prevladuje zlata rozga s posameznimi grmi in robinijo, sicer je teren razmeroma suh. Nedaleč proč je ostanek mrtvice. Gnezdi do 6 parov. Prvi spomladanski podatek: 24. 4. 91, poje. Rdeči seznam (V 3, 3. b).

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 2

ŠZK: 3 (3 %) Npovp.: 0,07

1237 **Rečni cvrčalec** *Locustella fluviatilis*

Danes naseljuje zadnje ostanke rečne loke z bujno podrastjo. Srečamo ga tudi v presvetljeni loki in na posekah zaraščajoče se gozdnate loke, če je le kaj grmovja. Leta 1983 je gnezdil še v Dogošah, na pragu Maribora (BRAČKO 1985). Prvi spomladanski podatek: 2. 5. 91, loka pod Vurbergom, 1 os. Populacija rečnega cvrčalca na tem delu Drave upada. Rdeči seznam (V 3, 3. b).

ŠGP: 23 ŠPK: max.: 4, min.: 1, povp.: 2

ŠZK: 10 (13 %) Npovp.: 0,30

1250 **Močvirska trstnica** *Acrocephalus palustris*

Najbolj pogosta in številna trstnica. Naseljuje loke, kjer gnezdi v visokem ščavju, zlati rozgi, koprivah, trstičju itd. Opazimo jo tudi v gramoznicah, na robovih melioracijskih jarkov, ob živih mejah, poteh in v žitu. V urbanem habitatu je ni. Žal jo v kultiviranih habitatih ogroža zgodnja košnja brežin melioracijskih jarkov in obcestnih robov. Tovrstno čiščenje bi lahko vodnogospodarska podjetja in kmetijci brez škode preložili na mesec avgust oz. jesenski čas. Prvi spomladanski podatek: 8. 5. 91, Duplek, 1 ujeta (Koražija).

ŠGP: 348 ŠPK: max.: 30, min.: 1, povp.: 8

ŠZK: 43 (56 %) Npovp.: 4,57

1253 **Rakar** *Acrocephalus arundinaceus*

Dva para rakarjev sta gneznila leta 1989 in 1990 v trstičju ribnikov v Miklavžu. V naslednjih letih ni gneznil. Zanimivo, da tudi REISER (1925) omenja ribnike, kot edino poznano lokaliteto na tem delu Drave, kjer sta leta 1921 v trstičju gneznila dva para rakarjev. Rdeči seznam (E 2, 2. c).

ŠGP: 2 ŠPK: max.: 2, min.: 2, povp.: 2

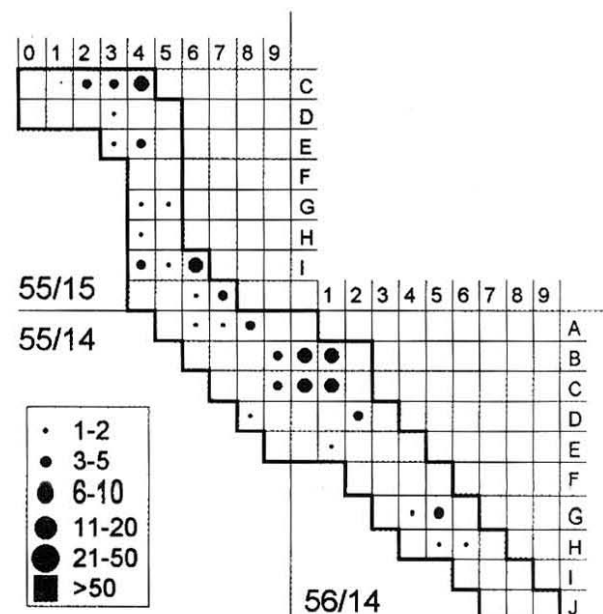
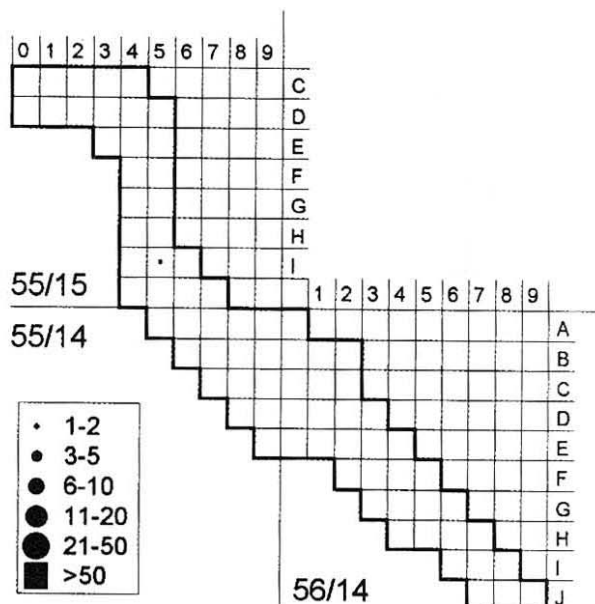
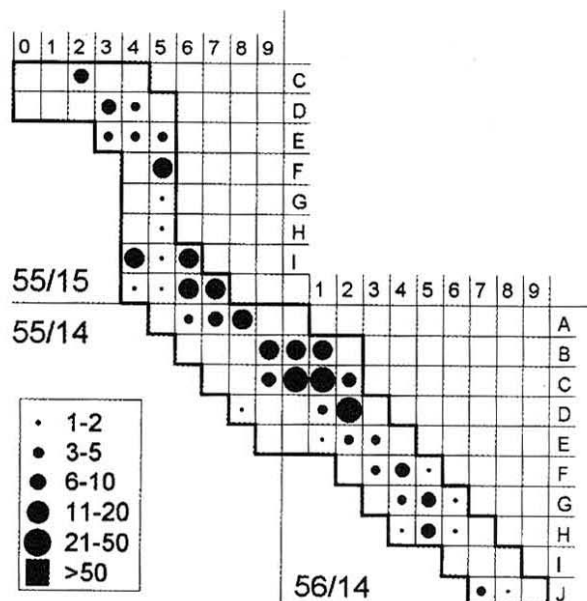
ŠZK: 1 (1 %) Npovp.: 0,02

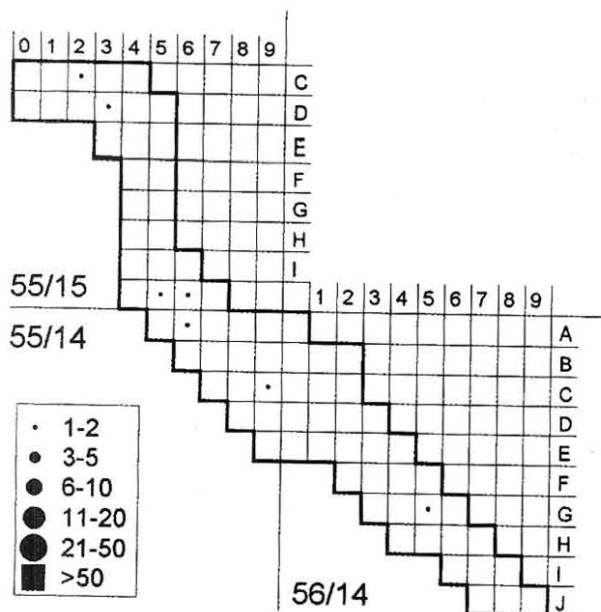
1275 **Rjava penica** *Sylvia communis*

Naseljuje bolj suhe grmovne predele s ščavjem. Gnezdi običajno na robu gozdnate loke, v loki v zaraščanju, na pustotah, v živih mejah med polji, na brežinah melioracijskih jarkov in poti, ki jih poraščajo visoke zeli. Gnezdi v gosti zarasti pri tleh. Na intenzivnih kmetijskih površinah je ni. Ogroža jo kultiviranje pustot pa tudi zgodnja košnja brežin melioracijskih jarkov. Prvo spomladansko opazovanje: 18. 4. 92, Zrkovci, 1 os. ujet (R. Koražija). Rdeči seznam (V 3, 3. c).

ŠGP: 104 ŠPK: max.: 10, min.: 1, povp.: 3

ŠZK: 30 (39 %) Npovp.: 1,36

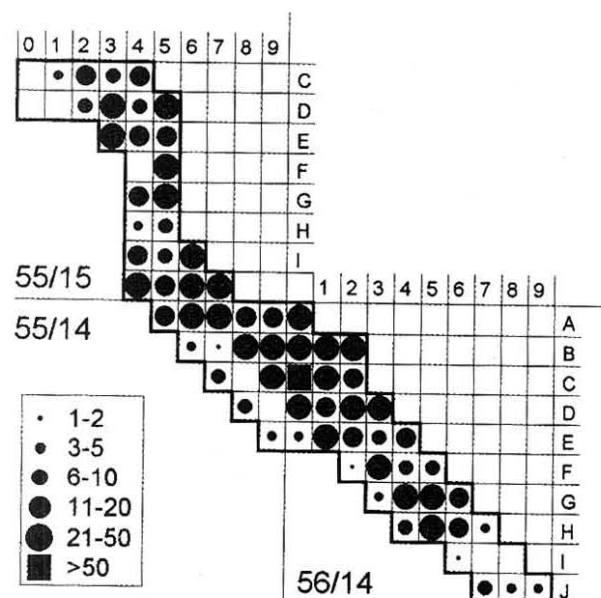

1276 **Vrtna penica** *Sylvia borin*

Z rjavo penico si delita gnezditveni habitat, čeprav vrtna penica pogosteje izbere večje in gostejše grmovne sestoje v loki in tudi bližino vode. Pogosto gnezdi v pritlehni robidi le nekaj centimetrov od tal. Je veliko bolj redka od prve. Številneje se pojavlja avgusta in septembra na selitvi. Rdeči seznam (R 4, **4. b).

ŠGP: 7 ŠPK: max.: 1, min.: 1, povp.: 1

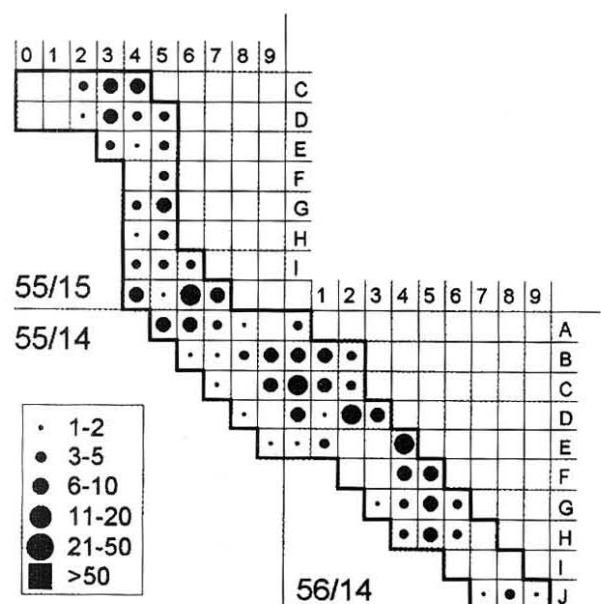
ŠZK: 7 (9 %) Npovp.: 0,09

1277 **Črnoglavka** *Sylvia atricapilla*

S 1280 pari je ena izmed najštevilnejših ptic v loki. Srečamo jo tudi v gozdu, živih mejah, vrtovih in parkih v vaseh in v mestu. Največje gostote gnezdečih parov so v predelih z bujno podrastjo in gostimi grmovnimi sestoji. Prvo spomladansko opazovanje: 20. 3. 90, Zrkovci, 2 os.

ŠGP: 1280 ŠPK: max.: 60, min.: 1, povp.: 18

ŠZK: 68 (89 %) Npovp.: 16,84

1311 **Vrbja listnica** *Phylloscopus collybita*

Naseljuje z gozdom in grmovjem poraščene površine. Najštevilnejša v loki. Gnezdi na tleh v gosti podrast. Njeno prvo petje smo slišali že 24. 2. 90 ob Dravi v Dupleku. Spomladi se najraje zadržuje v vrbovju ob vodi, kjer smuka za žuželkami.

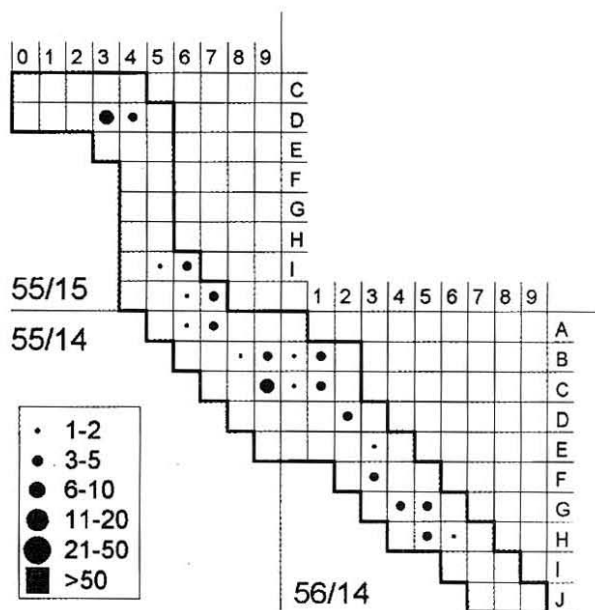
ŠGP: 308 ŠPK: max.: 13, min.: 1, povp.: 5

ŠZK: 60 (78 %) Npovp.: 4,05

1312 **Kovaček** *Phylloscopus trochilus*

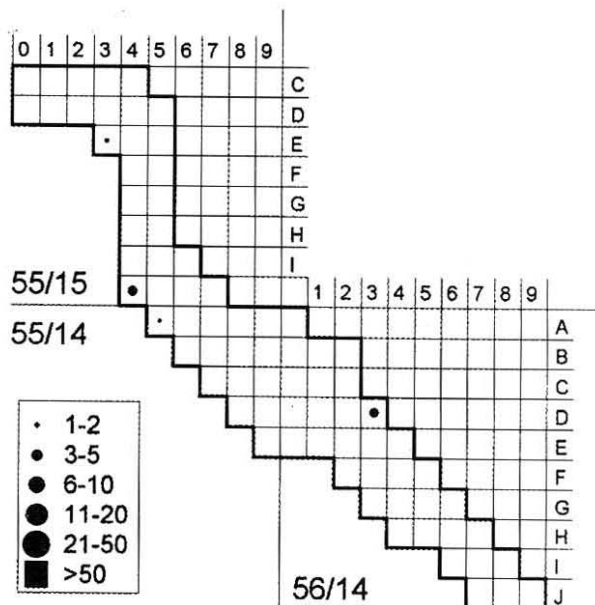
Ob Dravi ga najpogosteje srečamo v poplavnem pasu, ob kanalu HE Zlatoličje pa tudi ob gramoznicah. Gnezdi v mladem vrbišču in grmovju (v sukcesiji), kjer uspeva zeliščna in travna zarast, v njej pri tleh splete tudi gnezdo. Prehranjuje se običajno v vrbovju. Prvi spomladanski podatek: 6. 4. 90, Zrkovci in isti dan v Loki pel 1 samec (Vogrin). Prvi podatek o gnezdenju v Sloveniji nasploh je iz okolice Ptuja iz leta 1979 (ŠERE 1980, 1984).

ŠGP: 66 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 3
SZK: 22 (28 %) Npovp.: 0,86

1314 **Rumenoglavi kraljiček** *Regulus regulus*

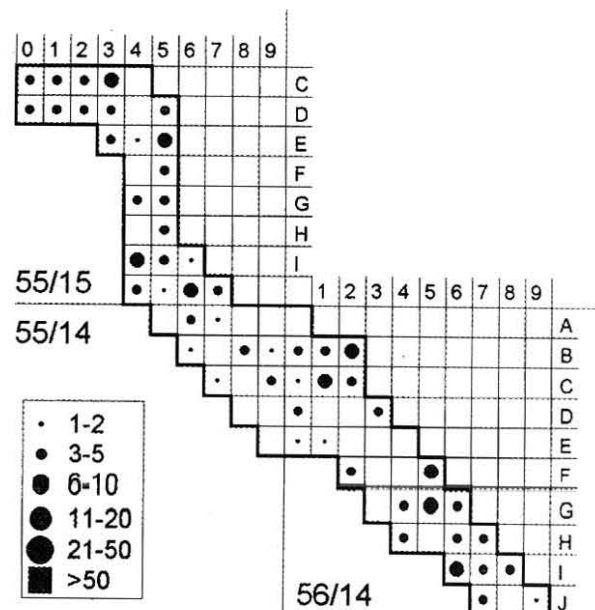
Gnezditve ugotovljena v štirih kvadratih. Zadostuje mu že manjši sestoj velikih smrek, toda ob Dravi je teh bore malo. Zadržuje se tudi v borovcih.

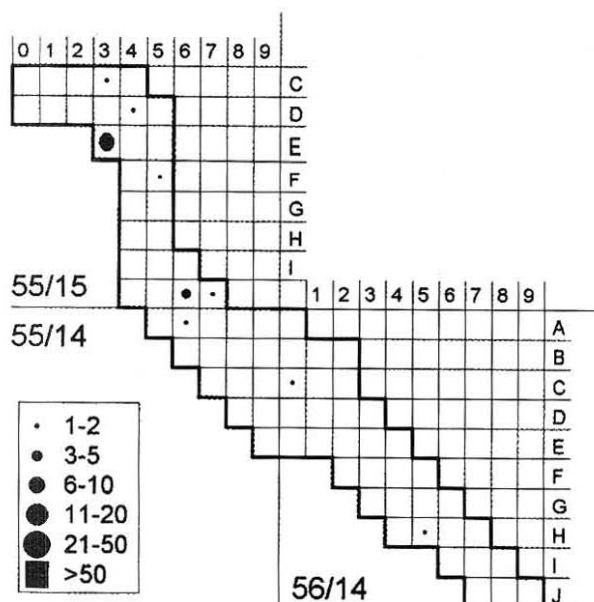
ŠGP: 12 ŠPK: max.: 5, min.: 2, povp.: 3
SZK: 4 (5 %) Npovp.: 0,15

1335 **Sivi muhar** *Muscicapa striata*

Naseljuje gozdno loko, kjer je prav pogost, mešane gozdove ob dravskem kanalu in listnate gozdove ter stare sadovnjake. Gnezdi tudi v urbanem habitatu - na hišnih policah in v luknjah, parkih, drevoredih, pod mostovi (Malečnik), v lastovičjih gnezdihi itd. Po izbiri gnezdišča ga lahko uvrstimo med generaliste, kar pa pomeni prednost glede na to, da se od selivk vrne med zadnjimi.

ŠGP: 201 ŠPK: max.: 8, min.: 1, povp.: 3
SZK: 53 (69 %) Npovp.: 2,64

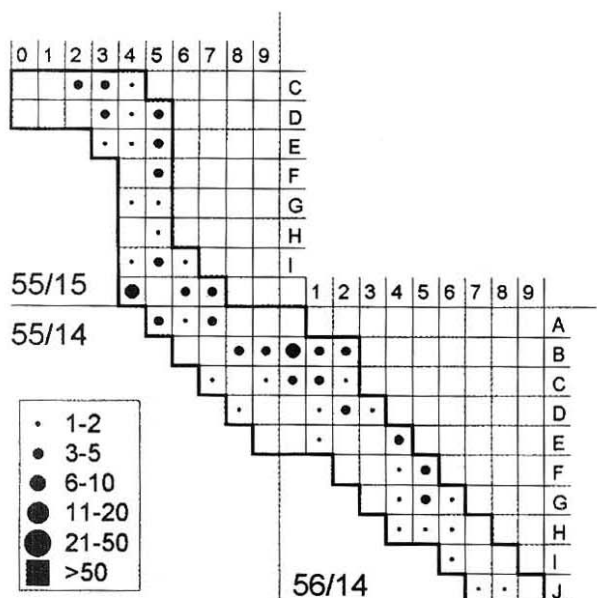

1348 Belovrati muhar *Ficedula albicollis*

Gnezdi v zapuščenih duplih in gnezdilnicah. Največja gostota gnezdečih parov je v ornitološkem rezervatu Gaj v Brezju, kjer v listnatem gozdu v nameščenih gnezdilnicah redno gnezdi 5-7 parov. Gnezdi pa tudi v starih sadovnjakih (Dvorjane) in v starih sestojih gozdnate loke (Duplek, Miklavž). Marsikje je v zadnjih letih izginil zaradi izsekavanja gozdnate loke, npr. v Dupleku. Prvo spomladansko opazovanje: 25. 4. 1990, Gaj Brezje, 2 samca. Rdeči seznam (V 3, 3. b).

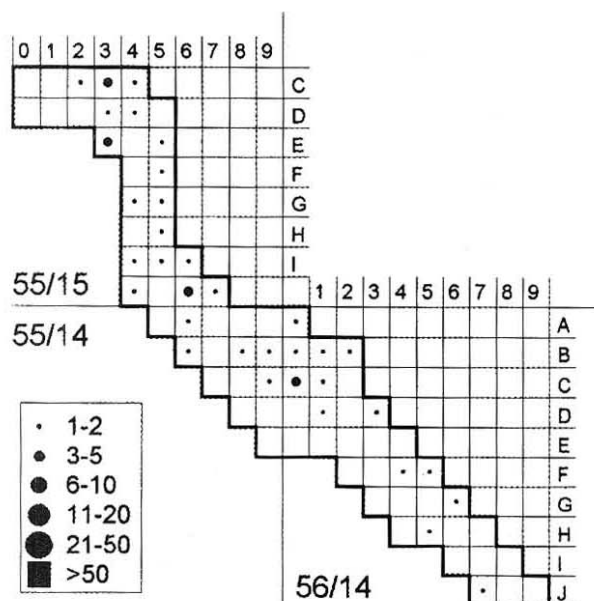
ŠGP: 22 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2
SZK: 9 (11 %) Npovp.: 0,28

1437 Dolgorepka *Aegithalos caudatus*

Naseljuje gosto zaraščeno loko, mešani gozd in žive meje. Skoraj okroglo gnezdo iz lišajev najdemo nizko v vrbišču, srobotu, gostem grmu za odstoplo drevesno skorjo itd. Redkokdaj gnezdi više od treh metrov. V loki je pray pogosta gnezdilka.

ŠGP: 129 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2
SZK: 49 (64 %) Npovp.: 1,69

1440 Močvirska sinica *Parus palustris*

Gnezdi v duplih starih sestojih gozdne loke in v svetlih vlažnih hostah, zlasti v gabrovih sestojih. Naseli tudi gnezdilnico (ornit. rez. Gaj). Srečamo pa jo lahko tudi v starem sadovnjaku, če je le dovolj gnezdilnih dupel. V Miklavžu je gnezdila v jelševi potočni loki. Običajno se bližine človekovih bivališč izogiba, kar pa ne velja za zimski čas.

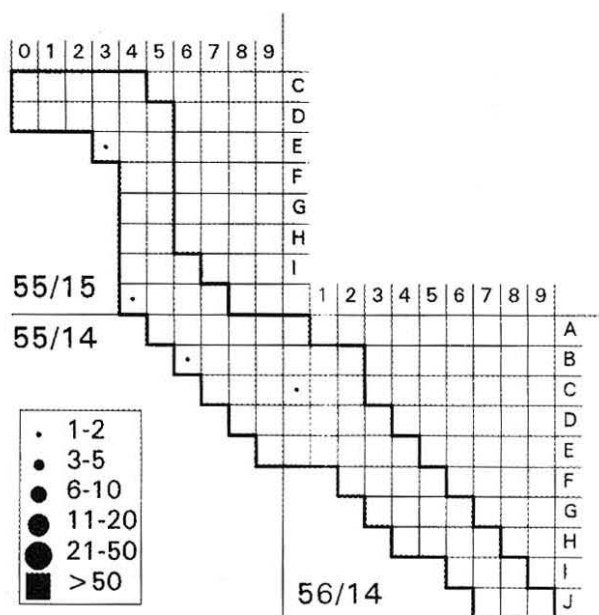
ŠGP: 62 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1
SZK: 35 (46 %) Npovp.: 0,81

1461 **Menišček** *Parus ater*

Najredkejša gnezdilka med sinicami na tem območju. Gnezdil je v gnezdilnici v ornitološkem rezervatu Gaj v Brezju, v borovju pod Dvorjanami in v mešanih gozdičkih z rdečim borom ob dravskem kanalu.

ŠGP: 6 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1

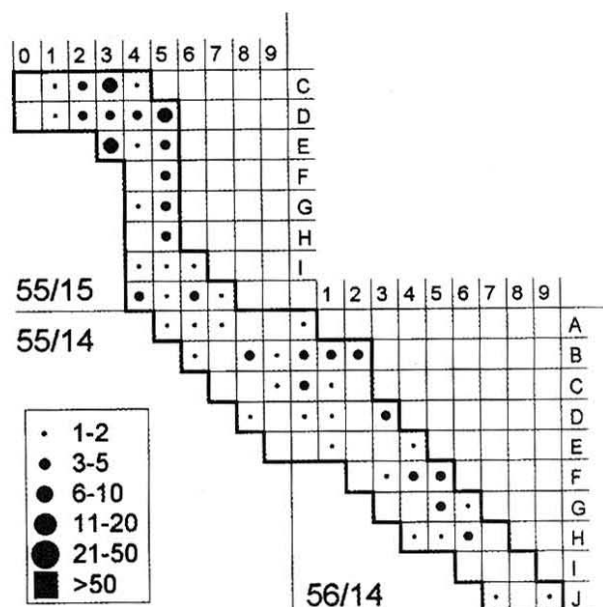
ŠZK: 4 (5 %) Npovp.: 0,07

1462 **Plavček** *Parus caeruleus*

Gnezdi v loki, predvsem s trdolesnimi drevesnimi vrstami (hrast, jesen, gaber), najdemo ga tudi v mešanem gozdu, v vaških sadovnjakih, pa tudi v mestu se kakšen najde. V ornitološkem rezervatu Gaj gnezdi v gnezdilnicah.

ŠGP: 135 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2

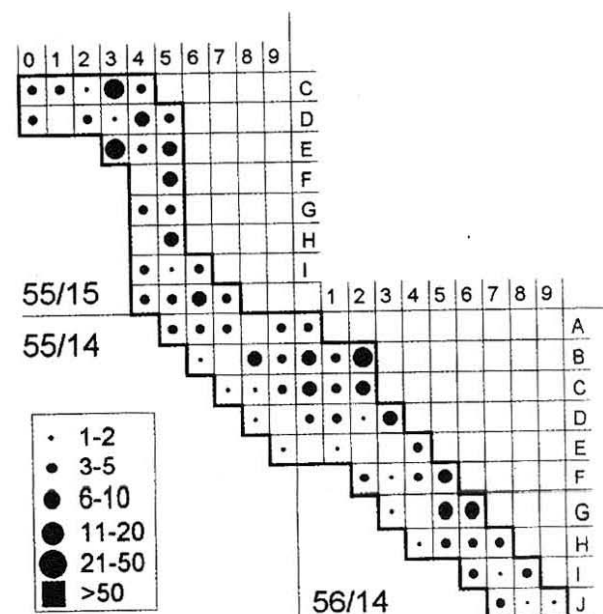
ŠZK: 52 (68 %) Npovp.: 1,77

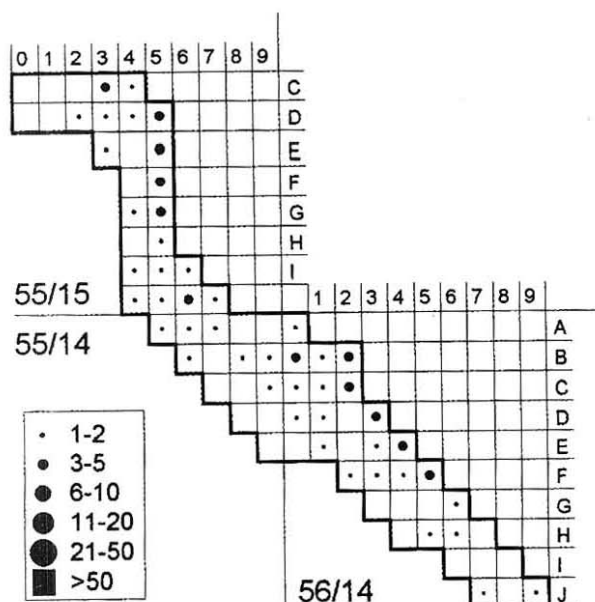
1464 **Velika sinica** *Parus major*

Gnezdi v drevesnih duplih v loki, gozdu, sadovnjaku in v urbanem habitatu, kjer gnezdi tudi na zelo neobičajnih mestih, na primer v poštnem nabiralniku, vertikalni železni cevi vrtni ograje, luknji zračnika v zidu, ohišju obcestne svetilke itd. Seveda pa zelo hitro zasede tudi gnezdilnico.

ŠGP: 293 ŠPK: max.: 12, min.: 1, povp.: 4

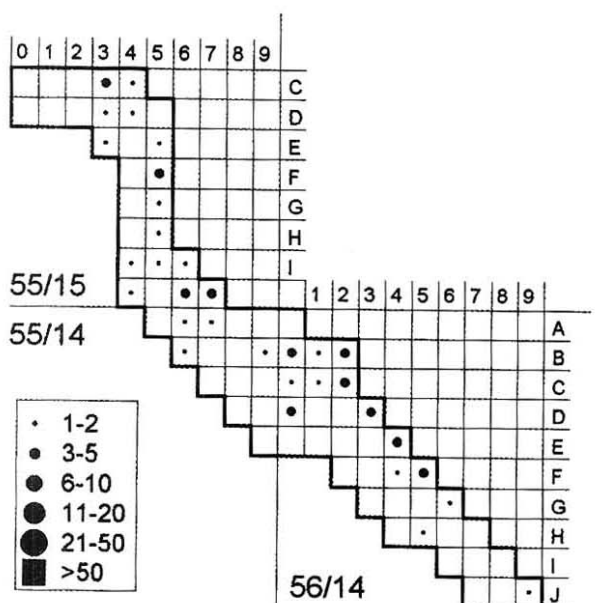
ŠZK: 66 (86 %) Npovp.: 3,85

1479 **Brglez** *Sitta europaea*

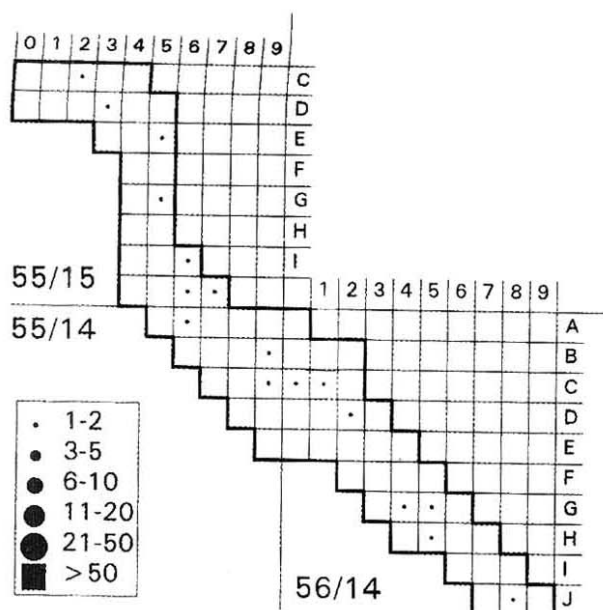
Naseljuje stare sestoje gozdne loke, gozdove in stare visokodebelne sadovnjake, npr. v Zrkovcih in Malečniku. V ornit. rez. Gaj v Brezju gnezdi tudi v gnezdilnici. V mladih gozdnih sestojih ne gnezdi, ker ni ustreznih dreves z dupli. Največja gostota brgleza je bila ugotovljena v Miklavškem gozdu (kv. 15/55, J/6), in sicer 5 parov / 100 ha.

ŠGP: 100 ŠPK: max.: 5, min.: 1, povp.: 2
SZK: 48 (63 %) Npovp.: 1,31

1487 **Kratkoprsti plezavček** *Certhia brachydactyla*

V gozdni loki, mešanem gozdu, v drevesnih živih mejah in v visokodebelnih sadovnjakih gnezdi v duplih ali za odmrlo drevesno skorjo. Naseli tudi gnezdilnice. V starejših gozdnih sestojih loke, kjer še najdemo veliko črnega topola z globoko razbrazdano skorjo, je kratkoprsti plezavček posebno pogost.

ŠGP: 74 ŠPK: max.: 5, min.: 1, povp.: 2
SZK: 33 (43 %) Npovp.: 0,97

1490 **Plašica** *Remiz pendulinus*

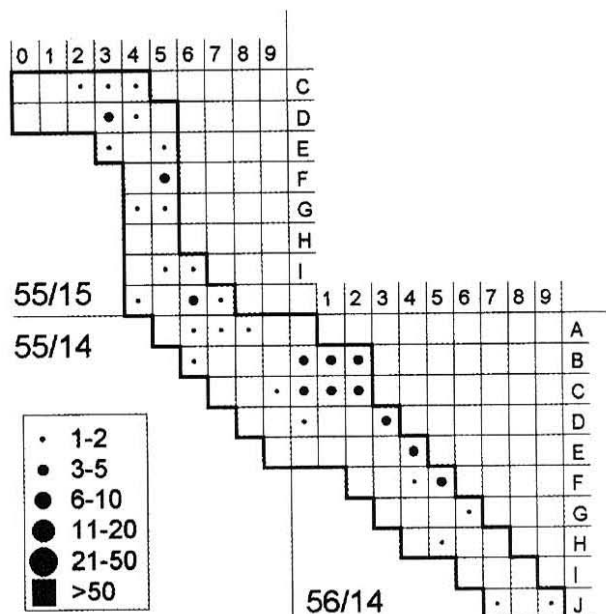
Ob Dravi jo srečamo izključno v starejših vrbovih sestojih loke, običajno v poplavnem pasu. Mošnjato gnezdo splete iz "volne" vrbovega osemenja in ga obesi na tanko vrbovo vejo, ponavadi nad vodo. Na kakšni drugi drevesni vrsti gnezda nismo zasledili. Spomladi je bila plašica prvič opažena 11. 3. 90 v Staršah, in sicer 2 os. Leta 1985 so na delu Drave Melje - Zrkovci gnezдили štirje pari. Leta 1992, naprimer, pa samo še dva. Gnezditvena populacija izrazito niha in po letu 1990 občutno nazaduje.

ŠGP: 27 ŠPK: max.: 2, min.: 1, povp.: 1
SZK: 17 (22 %) Npovp.: 0,35

1508 **Kobilar** *Oriolus oriolus*

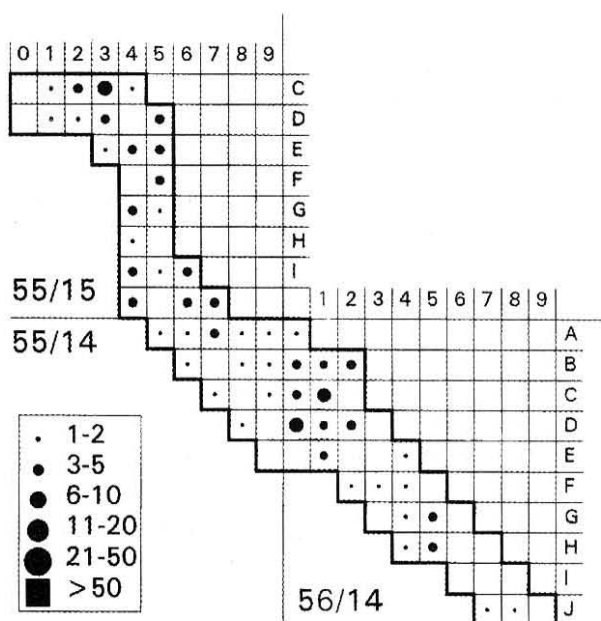
Najbolj pogost v gozdni loki z visokim drevjem, v mešanem gozdu nekoliko manj. Zelo mu ustrezajo sestoji belega topola in hrasta. Gnezdi tudi v presvetljeni loki pod Zlatoličjem. Kobilar je najbolj občutljiv na izsekavanje zrelih drevesnih sestojev, saj gnezdi in se prehranjuje visoko v krošnji. Čeprav se glavčina vrne šele v začetku maja, smo prvega opazovali že 23. 4. 89 v Slovenji vasi. Zadnji jesenski podatek: 5. 9. 91, Lokca, 1 os. (Vogrin).

ŠGP: 78 ŠPK: max.: 5, min.: 1, povp.: 2
SZK: 35 (46 %) Npovp.: 1,02

1515 **Rjavi srakoper** *Lanius collurio*

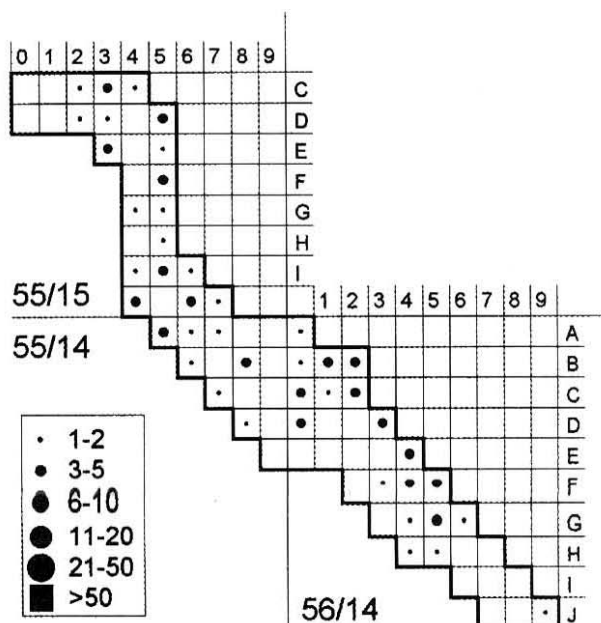
Dokaj številan v loki. Naseljuje robni grmovni pas in presvetljeno grmovno loko z manjšimi travniškimi površinami in sadovnjaki, ponekod tudi grmovni rob gozda, ki meji na travnik, npr. ob dravskem kanalu. Gnezdi tudi v živi meji na polju, najraje v trnatem grmu. Toda kmetje vse pogostejše grmovne žive meje in posamezne grme in robidovje izsekavajo in požigajo, kar mu zmanjšuje življenjski prostor. Prvi spomladanski podatek: 24. 4. 89, Duplek, 1 os. Rdeči seznam (R 4, **4. b).

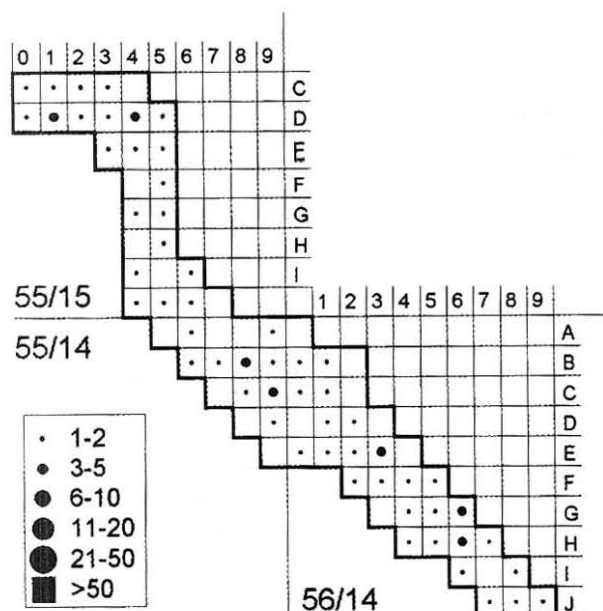
ŠGP: 142 ŠPK: max.: 6, min.: 1, povp.: 2
SZK: 52 (68 %) Npovp.: 1,86

1539 **Šoja** *Garrulus glandarius*

Naseljuje gozdnato loko, listnate in mešane gozdove s sestoji hrasta. Gnezdi tudi v manjših mešanih gozdičkih sredi polj ob dravskem kanalu. Borno gnezdo znosi običajno v gostem mladju na večjem drevesu, čeprav smo našli gnezdo tudi na glogu slabe tri metre od tal.

ŠGP: 104 ŠPK: max.: 5, min.: 1, povp.: 2
SZK: 44 (57 %) Npovp.: 1,36

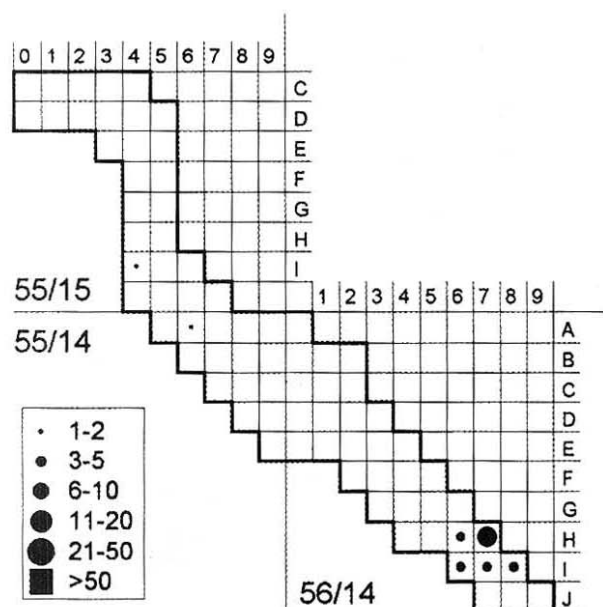

1549 **Sraka** *Pica pica*

Veliko gnezdo iz dračja in z značilno strehico bomo v večini primerov našli blizu vasi, v naseljih, posebno številna pa je v mestu. V gozdnati loki si zgradi gnezdo samo na obrobju, ki meji na polje ali travnik, a vedno blizu vasi. Zanimivo, da včasih vidimo sračje gnezdo na visoki stari hruski ali na jagnedu kar sredi kmečkega dvorišča. Prezimuje 180 os. (Npovpr.=45 os.).

ŠGP: 98 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1

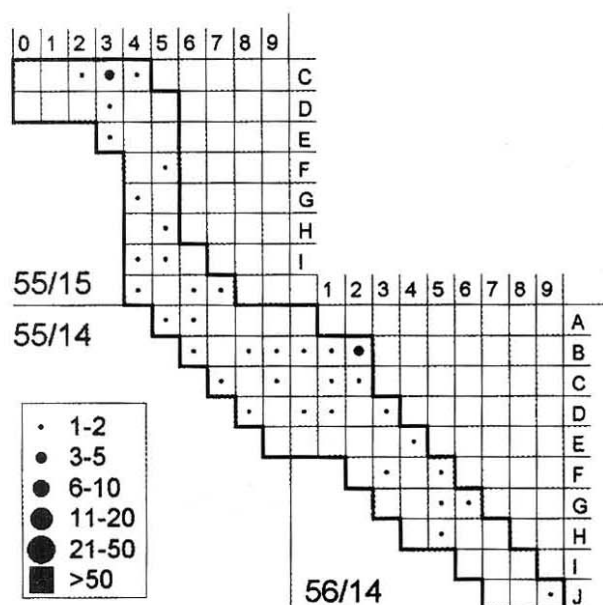
SZK: 57 (75 %) Npovp.: 1,28

1560 **Kavka** *Corvus monedula*

Ponavadi gnezdi kolonijsko v mestih in vaseh, prehranjuje se na poljih in smetiščih. Priljubljeno gnezdišče so hišni dimniki, ki jih z dračjem popolnoma zamaši, zato jo ljudje povsod preganjajo. Zanimivo, da v Mariboru od leta 1980 ne gnezdi več, gnezdi pa redno npr. v Hočah. Na Ptujju gnezdi največ 30 parov (železniška postaja, stari del mesta), posamezni pari pa so poskušali gnezditi tudi v dimnikih hiš v Hajdošah, Loki in Miklavžu. Gnezditev v drevesnih duplih na tem območju ni bila ugotovljena.

ŠGP: 32 ŠPK: max.: 14, min.: 1, povp.: 4

SZK: 7 (9 %) Npovp.: 0,42

1567 **Siva vrana** *Corvus corone cornix*

Srečamo jo povsod na tem območju. Gnezdi posamezno v loki in v gozdu na večjih drevesih, pa tudi na obrobju Maribora in Ptujja. Prehranjuje se na travnikih, povsod stika za gnezdi in drugimi manjšimi živalmi, pobira zbite insekte, ptice, dvoživke in sesalce ob avtomobilskih cestah. Redno obiskuje mestna in vaška smetišča, pogosta je tudi ob strugi Drave, kjer pobira naplavljenе odpadke in poginule ribe.

ŠGP: 48 ŠPK: max.: 3, min.: 1, povp.: 1

SZK: 36 (47 %) Npovp.: 0,63

1582 **Škorec** *Sturnus vulgaris*

Izjemno številni gnezdilec loke, kjer zaseda predvsem zapuščena dupla velikega detla. Gnezdi tudi v gozdovih, visokodebelnih sadovnjakih in posamezno tudi v mestnih drevoredih, parkih in v vaseh, kjer mu ponekod po stari štarski tradiciji na drevesa še nameščajo "škorčnice." Na zgradbah gnezditvev ni bila ugotovljena.

ŠGP: 362 ŠPK: max.: 21, min.: 1, povp.: 5

ŠZK: 62 (81 %) Npovp.: 4,76

1591 **Domači vrabec** *Passer domesticus*

S 1150 pari je druga najštevilnejša vrsta na tem območju. Gnezdi povsod po zgradbah, kjer le najde ustrezno odprtino. Najpogostejše v napuščih pod streho. Zanimiva so gnezda, spletena med dračjem pod štorčljinim gnezdrom (Duplek), tudi do pet parov se včasih naseli v "podnajemniški" dom. Zlasti mu ustrezajo velika kmečka dvorišča, kjer se vedno najde hrana. Pa tudi v mestih je dokaj številni, v nepopisnem vrvežu drveče pločevine in množice ljudi je postal pravi mojster za preživetje. Po gnezditvi, ko v jatah obiskuje požeta pšenična polja, jih veliko pomori cestni promet. To pa velja tudi za vasi in obe mesti.

ŠGP: 1150 ŠPK: max.: 60, min.: 4, povp.: 20

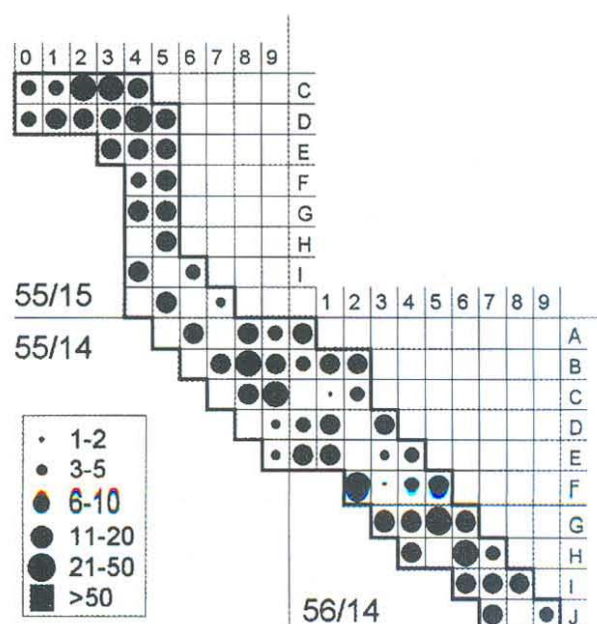
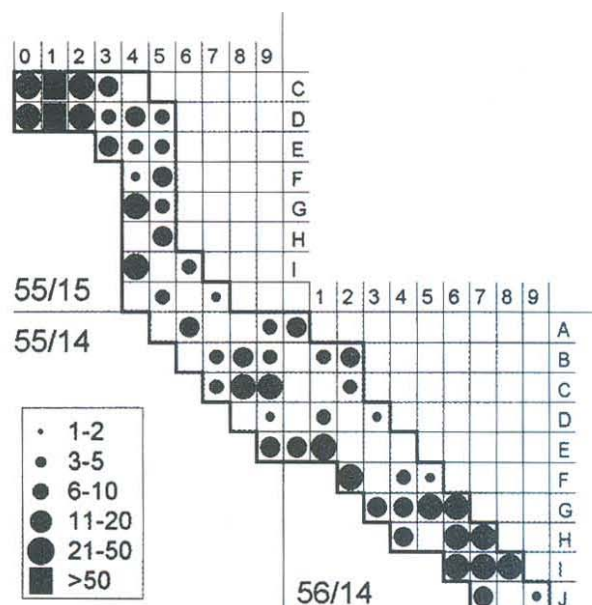
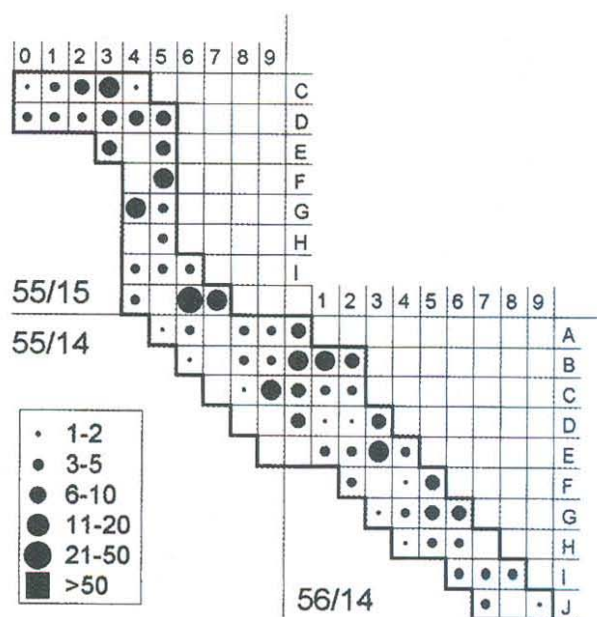
ŠZK: 55 (72 %) Npovp.: 15,13

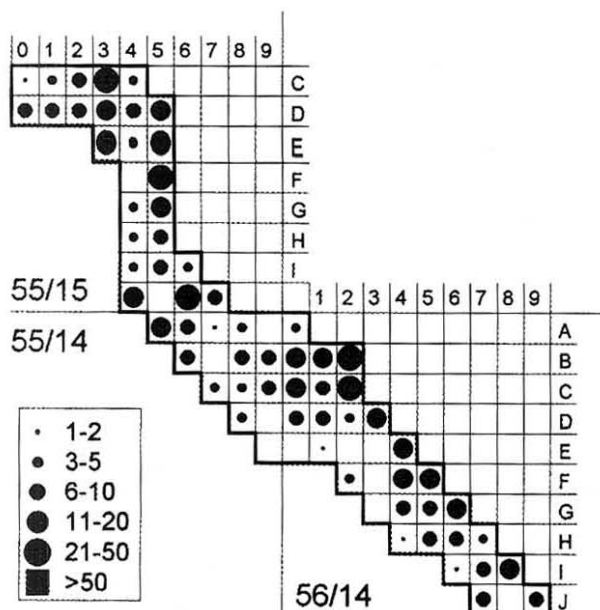
1598 **Poljski vrabec** *Passer montanus*

Po vaseh si z domačim vrabcem delita kmečko dvorišče in gnezdišča pod streho. Gnezdi pa tudi v visokodebelnih sadovnjakih, v mestnih drevoredih, parkih, zelo rad zasede tudi gnezdilnico. Toda v mestih ga je občutno manj. Gnezdi tudi v presvetljeni loki v duplu velikega detla, precej proč od vasi (Zlatoličje, Slovenja vas). Je bolj razpršeno razširjen v primerjavi z domačim vrabcem. Pogosto se prehranjuje na polju, običajno skupaj z domačim vrabcem, ne sme pa manjkati grmovja ali drevja, kjer posedla.

ŠGP: 958 ŠPK: max.: 40, min.: 2, povp.: 15

ŠZK: 62 (81 %) Npovp.: 12,60

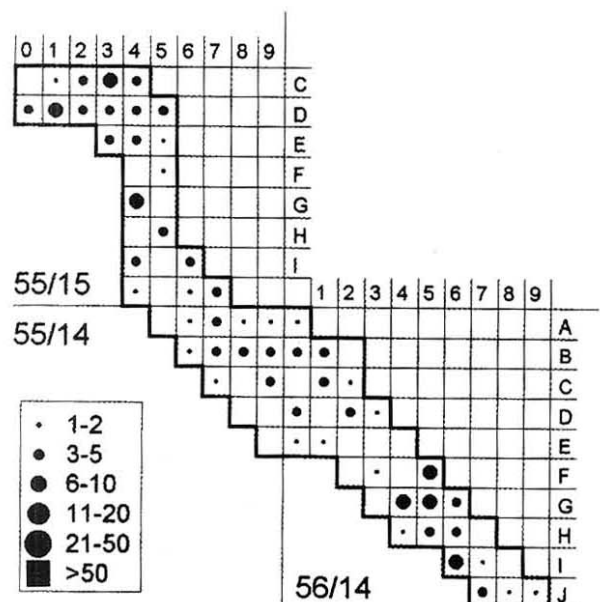

1636 **Ščinkavec** *Fringilla coelebs*

Naseljuje loko, gozd, visokodebelne sadovnjake, drevorede in parke v mestu. V mehkolesni loki ni posebno številan, kar je presenetljivo. V bolj mešanih sestojih listavcev na levem bregu in v gozdičkih ob dravskem kanalu je že pogostejši. Srečamo ga tudi na kmečkem dvorišču, če je le kako drevo na njem. Običajno ti pari gnezdijo kar v bližnjem sadovnjaku.

ŠGP: 610 ŠPK: max.: 28, min.: 2, povp.: 9

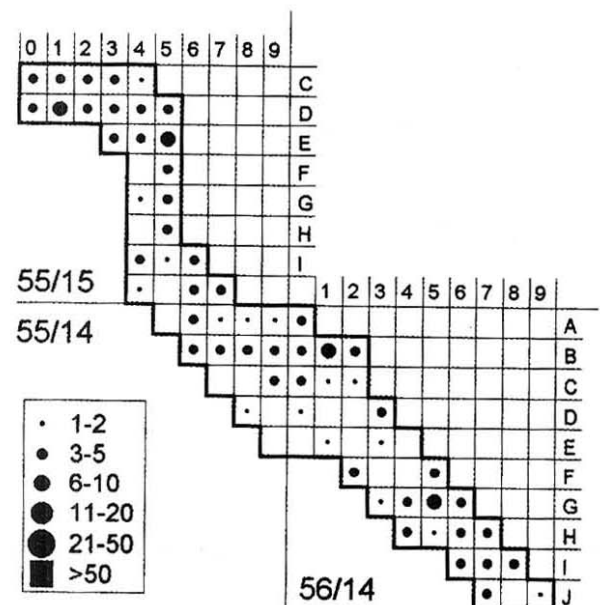
ŠZK: 64 (84 %) Npovp.: 8,02

1640 **Grilček** *Serinus serinus*

Kot prebivalca kulturne krajine ga v loki opazimo le izjemoma in bolj na obrobju. V presvetljeni loki s travniki in bližnjimi polji z ostanki plevelnih zeli je pogost. Gnezdi tudi v sadovnjaku, celo na brajdah ob hiši, v okrasni cipresi, v drevoredih ipd. V mestih živi bolj na obrobju z vrtovi in ob industrijskih objektih, kjer je več visokih zeli in drevja.

ŠGP: 180 ŠPK: max.: 7, min.: 1, povp.: 3

ŠZK: 54 (71 %) Npovp.: 2,36

1649 **Zelenec** *Chloris chloris*

Naseljuje približno enak življenjski prostor kot grilček. Prehranjuje se s semeni in jagodičjem v loki, gozdu, na polju in na vrtovih tudi s pleveli. Živi tudi v mestu in vaseh, kjer gnezdi v drevoredih, parkih, vrtovih, posebno v okrasnih iglavcih na "moderno" urejenih vrtovih z angleško trato.

ŠGP: 212 ŠPK: max.: 8, min.: 1, povp.: 3

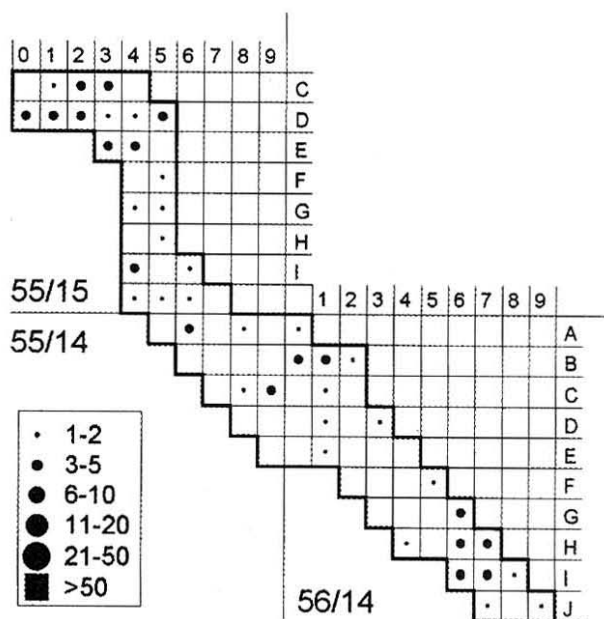
ŠZK: 60 (78 %) Npovp.: 2,78

1653 **Lišček** *Carduelis carduelis*

Gnezdi na sadnem in okrasnem drevju v vaseh, v mestu, na vrtovih, sadovnjakih, parkih ipd. Običajno se v urbanem habitatu zadržuje v bližini večjih zapleveljenih površin. Naseljuje tudi presvetljeno loke, žive meje in skupine dreves, kjer so v bližini polja, nekošeni robovi ob poteh in pustote s pleveli.

ŠGP: 97 ŠPK: max.: 4, min.: 1, povp.: 2

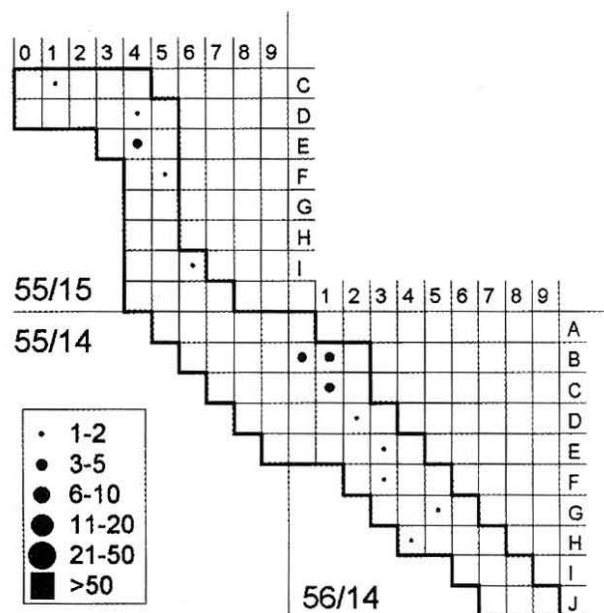
SZK: 42 (55 %) Npovp.: 1,27

1660 **Repnik** *Acanthis cannabina*

Gnezdi na presvetljene, razredčene, z grmovjem in ščavjem poraščene loke. V naselju je bil ugotovljen le v drevesnici v Zrkovcih. Gnezdi v grmu, običajno v višini visokih zeli, kjer gnezdo lahko dobro skrije. Gnezdi tudi v okrasnih iglavcih, toda redko blizu hiš.

ŠGP: 26 ŠPK: max.: 4, min.: 1, povp.: 2

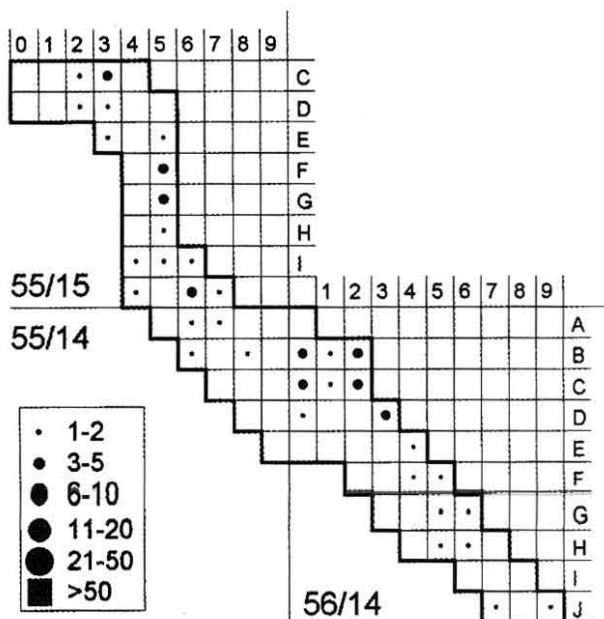
SZK: 13 (17 %) Npovp.: 0,34

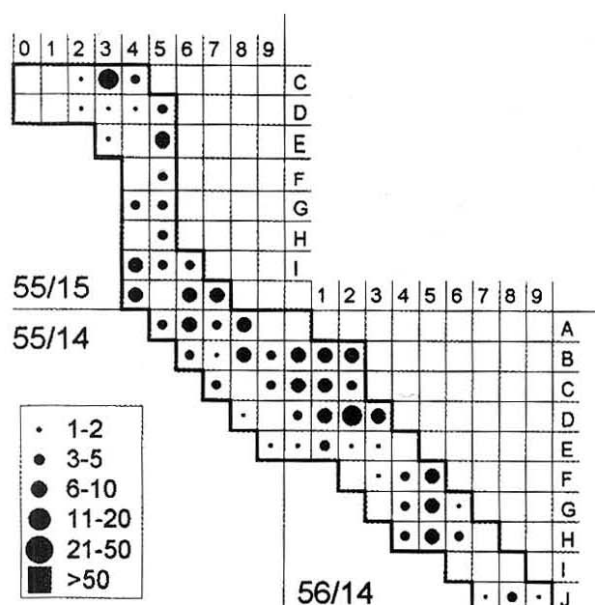
1717 **Dlesk** *Coccothraustes coccothraustes*

Naseljuje loke in listnate gozdove ob dravskem kanalu in gozdove levega brega Drave. Posebno pogost je v trdolesni loki (gaber). Gnezdi tudi na obrobju naselij v drevoredih in parkih. V gabrovem gozdičku ornitološkega rezervata Gaj v Brezju redno gnezdi 3-5 parov.

ŠGP: 69 ŠPK: max.: 4, min.: 1, povp.: 1

SZK: 36 (47 %) Npovp.: 0,90

ZAHVALA

Za sodelovanje se zahvaljujem sodelavcem atlasa, Milanu Vogrinu, Francu Janžekoviču, Miru Vambergerju in Matjažu Godcu, za posredovane podatke pa tudi Luki Božiču, Damjanu Denacu in Rajku Korajžiji. Davorinu Tometu se najtopleje zahvaljujem za pomoč pri izdelavi kart in koristne pripombe. Zahvaljujem se tudi Andreju Sovincu in Francu Janžekoviču za pregled rokopisa.

LITERATURA

- ANTIĆ, S. (1932): Pevci mariborske okolice. Izvestje muzejskega društva v Mariboru. Leto I.
- BIBIČ, A. (1988): Ptice vodnih zbiralnikov severovzhodne Slovenije. *Acrocephalus* 37-38: 25-48.
- BOŽIČ, L. (1992): Spomladanski prelet sršenarjev *Pernis apivorus* prek Maribora. *Acrocephalus* 54: 141-145.
- BOŽIČ, L. (1992a): Turška grlica *Streptopelia decaocto*. *Acrocephalus* 54: 155.
- BRAČKO, F. (1984): Sršenar *Pernis apivorus*. *Acrocephalus* 21: 45.
- BRAČKO, F. (1985): Rečni cvrčalec *Locustella fluviatilis*. *Acrocephalus* 23: 11-12.
- BRAČKO, F. (1987): Vodomec *Alcedo atthis*. *Acrocephalus* 31-32: 17-18.
- BRAČKO, F. (1992): Sršenar *Pernis apivorus*. *Acrocephalus* 51: 49.
- BRAČKO, F., A. SOVINČ, B. ŠTUMBERGER, P. TRONTELJ, M. VOGRIČ (1994): Rdeči seznam ogroženih ptic gnezdišč Slovenije. *Acrocephalus* 67: 166-180.
- BRAČKO, F., B. ŠTUMBERGER (1995): Breguljka *Riparia riparia* ob slovenski subpanonski Dravi. *Acrocephalus* 68-69-70: 62-67.

1857 **Rumeni strnad** *Emberiza citrinella*
Gnezdišč razredčene in presvetljene loke s travniki in veliko grmovja in zeli. Pogost je tudi v živih mejah med polji, čeprav so vse redkeje. Srečamo ga tudi v sadovnjaku in na robu gozda, kadar ta meji na grmovne in s pleveli zaraščene površine, in na obrobju gramoznic. Na velikih monokulturnih poljih ga vidimo običajno jeseni in pozimi, ko v manjših jatah stika za semeni. V mestu ni bil opažen.

ŠGP: 263 ŠPK: max.: 12, min.: 1, povp.: 4

ŠZK: 57 (75 %) Npovp.: 3,46

GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. DZS, Ljubljana.

JANŽEKOVICH, F., B. ŠTUMBERGER (1984): Otoka na Ptujem jezera zaščitenca. *Acrocephalus* 22: 54-56.

JEŽ, M. (1987): Bela štoklja (*Ciconia ciconia* L.) v Sloveniji v letu 1979. Varstvo narave 13: 79-92. Ljubljana.

Medobčinski uradni vestnik občin Dravograd, Maribor, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Ruše, 30. 11. 1992, št. 17: 375-416.

REISER, O. (1925): Die Vögel von Marburg an der Drau. Graz.

SOVINČ, A., D. TOME, P. TRONTELJ (1993): Ornitološki atlas Ljubljanskega barja - poročilo o poteku popisovanja. *Acrocephalus* 60: 145-151.

SOVINČ, A. (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije. TZS, Ljubljana.

SERE, D. (1980): Kovaček *Phylloscopus trochilus* gnezdi v Sloveniji. *Acrocephalus* 1: 17.

SERE, D. (1984): Razširjenost kovačka *Phylloscopus trochilus* v Sloveniji. *Acrocephalus* 21: 37-40.

SORGO, A. (1991): Pegasta sova *Tyto alba* in lesna sova *Strix aluco* v gradovih severovzhodne Slovenije. *Acrocephalus* 49: 139-140.

SORGO, A. (1992): Prehrana pegaste sove *Tyto alba* na Dravskem polju. *Acrocephalus* 55: 166-173.

ŠOŠTARIČ, M. (1965): Štoklje v slovenskem Podravju in Pomurju. Varstvo narave IV: 81-89. Ljubljana.

ŠTUMBERGER, B. (1990): Popis gnezdišč bele štoklje *Ciconia ciconia* v občini Ptuj v letu 1989. *Acrocephalus* 43-44: 11-18.

ŠTUMBERGER, B., M. KALIGARIČ, I. GEISTER (1993): Krajinski park Šturmovci. Občina ptuj.

ŠTUMBERGER, B., D. DENAC (1994): Pojavljanje in gnezditvena gostota malega ponirka *Tachybaptus ruficollis* v ormoških bazenih. *Acrocephalus* 62: 8-16.

POVZETEK

Celoletni popis ptic za Lokalni ornitološki atlas Drave na odseku med Mariborom in Ptujem je potekal v času od 1989 - 1992. Območje je bilo razdeljeno na 76 kvadratov 1 x 1 km, ki jih je v štirih letih v celoti obdelalo pet terenskih popisovalcev. V 207 terenskih dnevih je bilo ugotovljenih 177 vrst ptic, od tega 88 gnezdil. Za sleherno gnezdilko je bilo ugotovljeno skupno število gnezdečih parov, število parov v kvadratu (max., min., povp.), gostota poseljenosti, opisan življenjski prostor in na kartah vrisana prostorska razširjenost gnezdil. Prek celega leta so bili opazovani preletniki in zimski gostje. Za obdobje od 1980 - 1996 so v seznamu (tab. 3) predstavljene tudi ptice, opazovane na obravnavanem območju, ki se tukaj pojavljajo bodisi kot preletniki bodisi kot zimski gosti. Celotni spisek oritofavne za območje Drave Maribor - Ptuj od leta 1980-96 (gnezdilke, preletniki, zimski gosti) vsebuje 234 opazovanih vrst.

Vsega 19 gnezdil presega stalež 200 parov. Naslednjih 15 vrst dosega število med 100 in 200 parov. Vsega 11 vrst gnezdil pa presega 75 % zasedenosti kvadratov (tab. 2). V skupino ptic, ki so zastopane z manj kot 100 pari, sodi 54 vrst ptic. Skupaj (sumarno) pa je bilo v času popisa evidentiranih 353.400 osebkov.

V sistematskem delu so v komentarju pri gnezdilkah podani opis habitata, morebitni trendi populacije, fenološki podatki in stopnja ogroženosti v Rdečem seznamu ogroženih ptic gnezdil Slovenije. Na območju Drave Maribor - Ptuj je bilo ugotovljenih 33 gnezdil z Rdečega seznama. Med njimi je kar 24 gnezdil življenjsko vezanih na rečno loko in obrobne habitate, kar kaže na izjemno ornitološko pomembnost tega območja.

Približno polovica raziskanega območja je danes že zavarovana kot krajinski park. Pridobljeni rezultati ornitološkega atlasa Drave lahko rabijo kot pripomoček pri nadaljnjem načrtovanju krajinskega parka ob Dravi in nujne renaturacije dravske loke. Pri tem je treba upoštevati ugotovitve atlasa, da je loka ornitološko najpomembnejši rečni ekosistem med Mariborom in Ptujem.

SUMMARY

The survey of birds for the Local Ornithological Atlas of the Drava River between Maribor and Ptuj was carried out in the years 1989-1992. The area was divided into 76 1 x 1 km squares, which were during this period covered by five observers. In 207 field days, 177 bird species were recorded, 88 of which were breeders. For each breeding species the total number of breeding pairs, number of pairs per square (max., min., avg.) and number (share) of occupied squares were established. Their natural surroundings were described and spatial distribution of the breeders drawn into the charts. Passage migrants and winter visitors were also recorded. For the 1980-period, the birds observed in the dealt with area, where they occur either as passage migrants or winter visitors, are also presented in the enclosed Checklist (Tab. 3). The list of all birds (breeders, passage migrants, winter visitors) recorded along the Drava between Maribor and Ptuj during 1980-1996 comprises 234 recorded species.

Only 19 breeders were represented by more than 200 pairs, i.e. *Phasianus colchicus*, *Streptopelia decaocto*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Erithacus rubecula*, *Phoenicurus ochruros*, *Turdus merula*, *Turdus philomelos*, *Acrocephalus palustris*, *Sylvia atricapilla*, *Phylloscopus collybita*, *Muscicapa striata*, *Parus major*, *Sturnus vulgaris*, *Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Fringilla coelebs*, *Chloris chloris* and *Emberiza citrinella*. For 15 species, from 100 to 200 pairs were established, while only 11 breeders exceeded 75% share of occupied squares (Tab. 2). The group of birds represented by less than 100 pairs includes 54 bird species. During the survey, 353,400 individuals were recorded in all.

In the systematic part of the article, the breeders' habitats are described. Eventual population trends as well as phenological data and threat status as per the Red List of Endangered Breeding Birds in Slovenia are also given. Along the Drava river between Maribor and Ptuj, 33 breeders from the List were established, of which no less than 24 are dependent on wooded floodplains and their marginal habitats, which speaks of an exceptional ornithological significance of this area.

As far as winter visitors are concerned, a census of the wintering population for each species is given. In the 1989-1992 period, 101 wintering species were established along the Drava river between Maribor and Ptuj.

Altogether 27,250 wintering individuals were counted.

About a half of the recorded area has been already protected as a landscape park. The acquired results of the Ornithological Atlas of the Drava river may well serve in further planning of the landscape park, as well as in urgent restoration of the wooded floodplains along the Drava river. Here the ascertainment of the present Atlas that the floodplains are ornithologically most important river ecosystem between Maribor and Ptuj should be taken into consideration.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27
2000 MARIBOR

Vrsta	loka gozd urb. polja			
1. Bela štoklja <i>C. ciconia</i>	-	-	1	-
2. Čopasta črnica <i>A. fuligula</i>	5	-	-	-
3. Sršenar <i>P. apivorus</i>	1	1	-	-
4. Kragulj <i>A. gentilis</i>	1	1	-	-
5. Skobec <i>A. nissus</i>	1	1	-	-
6. Škrjančar <i>F. subbuteo</i>	1	1	-	-
7. Jerebica <i>P. perdix</i>	1	-	-	2
8. Prepelica <i>C. coturnix</i>	-	-	-	1
9. Liska <i>F. atra</i>	2	-	-	-
10. Mali deževnik <i>C. dubius</i>	3	-	-	1
11. Mali martinec <i>A. hypoleucos</i>	1	-	-	-
12. Pegasta sova <i>T. alba</i>	-	-	1	-
13. Smrdokavra <i>U. epops</i>	-	1	-	-
14. Vijeglavka <i>J. torquilla</i>	2	1	-	-
15. Siva žolna <i>P. canus</i>	1	1	-	-
16. Zelena žolna <i>P. viridis</i>	1	1	-	-
17. Črna žolna <i>D. martius</i>	-	1	-	-
18. Čopasti škrjanec <i>G. cristata</i>	-	-	2	1
19. Breguljka <i>R. riparia</i>	114	-	-	-
20. Mali slavec <i>L. megarhynchos</i>	3	-	-	-
21. Pogorelec <i>P. phoenicurus</i>	-	2	1	-
22. Kobiličar <i>L. naevia</i>	3	-	-	-
23. Rečni cvrčalec <i>L. fluviatilis</i>	4	-	-	-
24. Rakar <i>A. arundinaceus</i>	2	-	-	-
25. Vrtna penica <i>S. borin</i>	1	-	-	-
26. Belovrati muhar <i>F. albicollis</i>	3	7	1	-

Tabela 1: Gostota (št. parov) najbolj redkih gnezdič na 1km² v tipičnih vzorčnih habitatih (loka, mešani gozd, urbani habitat, monokulturna polja).

Tab. 1: Density (No. pairs) of the rarest breeders per square km in typical sample habitats (wooded floodplain mixed forest, urban habitat, monocultured fields).

Fotografija na naslovnici: Rjavi srakoper *Lanius collurio* (F. Bračko)

Vrsta	>200	<200	>75 %
1 Fazan <i>P. colchicus</i>	292		68
2 Rečni galeb <i>L. ridibundus</i>	150		
3 Grivar <i>C. palumbus</i>	119		
4 Turška grlica <i>S. decapoda</i>	361		65
5 Črni hudournik <i>A. apus</i>	166		
6 Veliki detel <i>D. major</i>	125		
7 Breguljka <i>R. riparia</i>	158		
8 Kmečka lastovka <i>H. rustica</i>	531		
9 Mestna lastovka <i>D. urbica</i>	968		
10 Drevesna cipa <i>A. trivialis</i>	112		
11 Bela pastirica <i>M. alba</i>	194		58
12 Taščica <i>E. rubecula</i>	462		
13 Šmarnica <i>P. ochruros</i>	332		
14 Prosnik <i>S. torquata</i>	116		
15 Kos <i>T. merula</i>	457		72
16 Cikovt <i>T. philomelos</i>	212		
17 Močvirska trstnica <i>A. palustris</i>	348		
18 Rjava penica <i>S. communis</i>	104		
19 Črnoglavka <i>S. atricapilla</i>	1280		68
20 Vrbja listnica <i>P. collybita</i>	308		60
21 Sivi muhar <i>M. striata</i>	201		
22 Dolgorepka <i>A. caudatus</i>	129		
23 Plavček <i>P. caeruleus</i>	135		
24 Velika sinica <i>P. major</i>	293		66
25 Brglez <i>S. europaea</i>	100		
26 Rjavi srakoper <i>L. collurio</i>	142		
27 Šoja <i>G. glandarius</i>	104		
28 Škorec <i>S. vulgaris</i>	362		62
29 Domači vrabec <i>P. domesticus</i>	1150		
30 Poljski vrabec <i>P. montanus</i>	958		62
31 Ščinkavec <i>F. coelebs</i>	610		64
32 Grilček <i>S. serinus</i>	180		
33 Zelenec <i>C. chloris</i>	212		60
34 Rumeni strnad <i>E. citrinella</i>	263		

Tabela 2: Seznam vrst, ki presegajo število 200 in 100 parov ter gostoto zasedenosti kvadratov nad 75 %.

Tab. 2: List of species exceeding the number of 200 and 100 pairs as well as Those with over 75% density of occupied squares.

1 <i>Gavia stellata</i>	50 <i>Circus pygargus</i>	99 <i>Chlidonias leucopterus</i>
2 <i>Gavia arctica</i>	51 <i>Buteo lagopus</i>	100 <i>Columba oenas</i>
3 <i>Gavia immer</i>	52 <i>Pandion haliaetus</i>	101 <i>Athene noctua</i>
4 <i>Gavia adamsii</i>	53 <i>Falco vespertinus</i>	102 <i>Caprimulgus europaeus</i>
5 <i>Podiceps cristatus</i>	54 <i>Falco columbarius</i>	103 <i>Dendrocopos syriacus</i>
6 <i>Podiceps grisegena</i>	55 <i>Falco peregrinus</i>	104 <i>Lullula arborea</i>
7 <i>Podiceps auritus</i>	56 <i>Rallus aquaticus</i>	105 <i>Hirundo daurica</i>
8 <i>Podiceps nigricollis</i>	57 <i>Porzana porzana</i>	106 <i>Anthus campestris</i>
9 <i>Phalacrocorax carbo</i>	58 <i>Crex crex</i>	107 <i>Anthus pratensis</i>
10 <i>Phalacrocorax pygmeus</i>	59 <i>Haematopus ostralegus</i>	108 <i>Anthus spinoletta</i>
11 <i>Botaurus stellaris</i>	60 <i>Recurvirostra avosetta</i>	109 <i>Motacilla flava</i>
12 <i>Ixobrychus minutus</i>	61 <i>Charadrius hiaticula</i>	110 <i>Motacilla cinerea</i>
13 <i>Nycticorax nycticorax</i>	62 <i>Pluvialis apricaria</i>	111 <i>Bombycilla garrulus</i>
14 <i>Egretta garzetta</i>	63 <i>Pluvialis squatarola</i>	112 <i>Cinclus cinclus</i>
15 <i>Egretta alba</i>	64 <i>Calidris alba</i>	113 <i>Prunella modularis</i>
16 <i>Ardea cinerea</i>	65 <i>Calidris minuta</i>	114 <i>Luscinia luscinia</i>
17 <i>Ardea purpurea</i>	66 <i>Calidris temminckii</i>	115 <i>Oenanthe oenanthe</i>
18 <i>Ciconia nigra</i>	67 <i>Calidris ferruginea</i>	116 <i>Saxicola rubetra</i>
19 <i>Cygnus olor</i>	68 <i>Calidris alpina</i>	117 <i>Turdus pilaris</i>
20 <i>Cygnus cygnus</i>	69 <i>Philomachus pugnax</i>	118 <i>Turdus iliacus</i>
21 <i>Anser fabalis</i>	70 <i>Gallinago gallinago</i>	119 <i>Acrocephalus schoenob.</i>
22 <i>Anser albifrons</i>	71 <i>Scolopax rusticola</i>	120 <i>Acrocephalus scirpaceus</i>
23 <i>Anser anser</i>	72 <i>Limosa limosa</i>	121 <i>Hippolais icterina</i>
24 <i>Branta canadensis</i>	73 <i>Numenius phaeopus</i>	122 <i>Sylvia nisoria</i>
25 <i>Aix sponsa</i>	74 <i>Numenius arquata</i>	123 <i>Sylvia curruca</i>
26 <i>Anas penelope</i>	75 <i>Tringa erythropus</i>	124 <i>Phylloscopus bonelli</i>
27 <i>Anas strepera</i>	76 <i>Tringa totanus</i>	125 <i>Phylloscopus sibilatrix</i>
28 <i>Anas crecca</i>	77 <i>Tringa stagnatilis</i>	126 <i>Regulus ignicapillus</i>
29 <i>Anas acuta</i>	78 <i>Tringa nebularia</i>	127 <i>Ficedula hypoleuca</i>
30 <i>Anas querquedula</i>	79 <i>Tringa ochropus</i>	128 <i>Parus cristatus</i>
31 <i>Anas clypeata</i>	80 <i>Tringa glareola</i>	129 <i>Tichodroma muraria</i>
32 <i>Netta rufina</i>	81 <i>Arenaria interpres</i>	130 <i>Certhia familiaris</i>
33 <i>Aythya ferina</i>	82 <i>Stercorarius pomarinus</i>	131 <i>Lanius minor</i>
34 <i>Aythya nyroca</i>	83 <i>Stercorarius parasiticus</i>	132 <i>Lanius excubitor</i>
35 <i>Aythya marilla</i>	84 <i>Larus ichthyaetus</i>	133 <i>Corvus frugilegus</i>
36 <i>Somateria mollissima</i>	85 <i>Larus melanocephalus</i>	134 <i>Corvus corone</i>
37 <i>Clangula hyemalis</i>	86 <i>Larus minutus</i>	135 <i>Corvus corax</i>
38 <i>Melanitta nigra</i>	87 <i>Larus canus</i>	136 <i>Fringilla montifringilla</i>
39 <i>Melanitta fusca</i>	88 <i>Larus fuscus</i>	137 <i>Spinus spinus</i>
40 <i>Bucephala clangula</i>	89 <i>Larus argentatus</i>	138 <i>Acanthis flavirostris</i>
41 <i>Mergus albellus</i>	90 <i>Larus cachinnans</i>	139 <i>Acanthis flammea</i>
42 <i>Mergus serrator</i>	91 <i>Larus marinus</i>	140 <i>Loxia curvirostra</i>
43 <i>Mergus merganser</i>	92 <i>Rissa tridactyla</i>	141 <i>Carpodacus erythrinus</i>
44 <i>Milvus migrans</i>	93 <i>Gelochelidon nilotica</i>	142 <i>Pyrrhula pyrrhula</i>
45 <i>Milvus milvus</i>	94 <i>Sterna caspia</i>	143 <i>Emberiza cirrus</i>
46 <i>Haliaeetus albicilla</i>	95 <i>Sterna sandvicensis</i>	144 <i>Emberiza hortulana</i>
47 <i>Circus gallicus</i>	96 <i>Sterna albifrons</i>	145 <i>Emberiza schoeniclus</i>
48 <i>Circus aeruginosus</i>	97 <i>Chlidonias hybridus</i>	146 <i>Miliaria calandra</i>
49 <i>Circus cyaneus</i>	98 <i>Chlidonias niger</i>	

Tabela 3: Seznam negnezdečih vrst obravnavanega območja, ugotovljenih v obdobju 1980 - 1996 (Vir: Acrocephalus št. 4 - 79, podatki sodelavcev in lastni podatki).

Tab. 3: List of nonbreeders in the dealt with area recorded in the 1980-1996 period (Source: Acrocephalus No. 4-79, associates' and own data).

daleč na
pot

Z drugega
se dvigne

konca sveta
se oglasi

in je doma

povsod
tu kakor tam.

mobitel

SLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM
NMT & GSM <http://www.mobitel.si>

MOBITEL GSM

Globalni sistem mobilne telefonije - omrežna številka 041

svoboden
KOT PTICA